CISO stripgids

Hfl. 4,95
10
Bfrs. 69

KUIFJE
›INDEX‹
TINTIN

F. MASEREEL

F. CRAENHALS

CISO stripgids

INHOUDSOPGAVE

p. 1 KUIFJE-INDEX. Een alfabetisch register van namen in de nederlandstalige Kuifje-albums, van inleiding, kommentaar en andere uitweidingen voorzien door HAR BROK.
Is er dan toch een eind aan Kuifje gekomen ?

p. 14 LAUREL & HARDY IN : " GOOD NIGHT ".
Uit " Film Fun Annual 1958 ".
Jaja, den Dikke en den Dunne !

p. 16 STRIPSPETTERS, door J. Smet.
Een extra-lange aflevering van deze rubriek. Je pikt er beslist wat van op.

p. 20 PEP 1962-1975, door P. v. d. Linde.
Vervolg en slot op deze bibliografie van het tijdschrift.

p. 24 FRANS MASEREEL, door J. Smet.
Er bestaat een duidelijke relatie tussen F. Masereel's zogeheten " romans in beelden " en het beeldverhaal. Vele striptekenaars kunnen nog heel wat leren van deze grootmeester der houtsnijkunst.

p. 25 L'OEUVRE door F. Masereel.
De 60 houtgravures van het boek " L'Oeuvre ". Paris, P. Vorms, 1928.

p. 32 UIT DE OUDE PERS.
Een muis die de hele wereld lachen doet !
Mickey Mouse. Uit : Ons Volk Ontwaakt, jg. XVII, nr. 3. 18 jan. 1931.

p. 35 MERLINE, door J. Smet.
Je mag er wel naar kijken, maar...

p. 36 HOE KAN DAT NOU....?! , door J. Smet.
Fouten in strips. Wie nooit geen fouten maakt werpe de eerste gom !

p. 38 NIEUWS
Met diverse albumbesprekingen e.a. wetenswaardigheden.

p. 39 WILLEKEUR IN DE TENEUR, door R. O. Stoop.
Opgedragen aan J. Smet.

p. 40 BESPROKEN EN GEWROKEN !
De positieve bijdrage over P. Dupuis is een reactie op de voorgaande aflevering.

p. 44 STRIP : IVANHOE, door F. Craenhals.
Meer informatie over Craenhals en zijn oeuvre in CISO-album nr. 22.

CISO - STRIPGIDS nr. 10.
3e jaargang. nr. 2, juli 1976.
Driemaandelijks tijdschrift.

UITGEVER :
Brabantia Nostra, Vogelenzanglaan 3,
Breda, Nederland.

HOOFDREDACTIE :
J. Smet, Veldekensstraat 2, 2300 Turnhout,
België.

EINDREDACTIE : C. Coenders.

OPMAAK : W. Jansen, Breda.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor hun bijdragen.
Manuscripten, artikelen enz. te zenden aan het redactie-adres.

Copyright voor dit nummer.
STRIP Ivanhoe : Craenhals.
Illustraties Kuifje-index : Casterman.
STRIP Laurel & Hardy : Amalgamated Press, London.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd zonder toestemming van de uitgever.

KUIFJE — INDEX

Alfabetisch register van namen in de nederlandstalige Kuifje-albums, van inleiding, kommentaar en andere uitweidingen voorzien door HAR BROK.

ten geleide...

Het naamsregister dat dankzij CISO nu dan toch eindelijk in druk verschijnt, is niet in elkaar gezet op een zomerse namiddag. Integendeel, ik werkte er in mijn vrije tijd aan van december 1971 tot april 1976.
Ik weet dat ik de gebruiker hiermee ongewild een feit aan de hand doe om me gek te verklaren, maar goed, de pijnlijke nauwkeurigheid waarmee Kuifje-schepper Hergé z'n werk gesierd wordt, was voor mij een konditie om met dezelfde precisie te werk te gaan en dat kost tijd.
Het betekent overigens wel dat het register met zijn dik 1200 trefwoorden (waarvan meer dan 38% persoonsnamen en ruim 23% geografische namen) volledig is. Ik leg daarbij nog even de naduk op VOLLEDIG, omdat de meest uitvoerige opsomming tot nu toe, die van Pol Vandromme in Le monde de Tintin 1), maar tot 1959 loopt en slechts 250 personen opgeeft, waarvan dan nog een flink aantal naamlozen. Op de valreep heb ik het nieuwe avontuur Kuifje en de Picaro's dat in Kuifje-weekblad van 16-9-1975 van start ging, nog kunnen verwerken : voordeel van het feit dat de uitgave van deze index zo vertraagd is.
Voor de lezer/gebruiker zal een korte toelichting niet overbodig zijn, daarom hier enkele principes. Allereerst heb ik ALLE benamingen opgenomen, van personen, steden, schepen, straten, landen, hotels, kafees, stations, vliegvelden, havens, winkels, merken, organisaties, fabrieken, banken, bendes, rivieren, planeten enzovoort tot en met de soms nog net leesbare merken op autoos. Daarnaast zijn ALLE varianten van deze benamingen, vaak veroorzaakt door de Franse oertekst, opgenomen.
Materiaal vormen de Nederlandstalige albums, maar vaak kan men materiaal uit andere bronnen (Kuifje-weekblad, PEP, Katholieke Illustratie) aantreffen.
Hoofdprincipe is dat van elke persoon steeds de éérste plaats van optreden én van de vermelding van zijn naam wordt gegeven plus de plaatsen waar hij of zij in latere albums optreedt of genoemd wordt.
Hetzelfde gaat ook op voor de overige zaken die hierboven genoemd zijn. Om niet steeds in herhaling te vallen, heb ik gewerkt met een zeer uitgebreid verwijzingssysteem.
Alle onderstreepte namen komen op een andere plaats in het register als zelfstandig trefwoord voor, waar aanvullende gegevens gevonden kunnen worden over wat gezocht wordt.
Ook om de omvang te beperken is gebruik gemaakt van een afkorting voor de albumtitel : de lijst van deze en andere afkortingen is te vinden in paragraaf 4.
Het is naar mijn mening hier niet de plaats om al konklusies te trekken uit het hierachter geboden materiaal, integendeel : juist de lezer nodig ik uit ervan gebruik te maken. Toch zou het volgens de redaktie van CISO STRIPGIDS goed zijn de al zo lang door mij gekoesterde en aangekondigde KUIFJE-INDEX niet onaangekleed in druk te laten verschijnen en, al betekent dat wat ekstra werk, het valt ook wel enigermate te begrijpen. De index veronderstelt namelijk zóveel interesse van de lezer dat eigenlijk alleen de geflipte Kuifje-freaks erop hebben kunnen zitten wachten. In paragraaf 2 heb ik daarom onder de titel ' Wat in de Kuifje-index niet te vinden is of waarom ik van Kuifje houd ' een artikeltje bijgevoegd waarin ik duidelijk probeer te maken dat deze index voor mij niet meer is dan een hulpmiddel en geen doel op zich.
In paragraaf 6 tenslotte kan de lezer voor verdere studie een lijst vinden van de Nederlandstalige sekundaire literatuur over Hergé en Kuifje. Verwijzingen in de index naar sekundaire literatuur heb ik daarom beperkt gehouden.
Een waarschuwing is in dit Ten Geleide misschien nog op zijn plaats : personen zonder naam kan men in dit register vanzelfsprekend niet aantreffen 2), waardoor b.v. de simpatieke jinriksjatrekker uit Shanghai en zijn broer (LOTUS blz. 6 en 27) ongenoemd blijven evenals de naamloze beul uit KRAB (blz. 53-58), die in de nieuwere drukken van een neger in 'n blanke hertekend is.
Moet dit Ten Geleide nog langer ?
Nee, alleen nog dit : bij de lijst van afkortingen zal blijken dat verder bibliografisch onderzoek beslist geen kwaad kan. Ik ben me daarvan bewust en ik hoop daar nog eens op terug te kunnen komen.
Aanvullingen en verbeteringen zijn inmiddels welkom op mijn adres :
Nicolaas Witsenkade 29, Amsterdam-1002 Nederland.

1). Uitg. Gallimard, Paris 1959, blz. 271-286 " Répertoire des Personnages des albums Tintin ". Bezwaarlijk is dat Vandromme niet alfabetisch werkt en meer nog dat hij soms ten onrechte een naam niet vermeldt : zo noemt hij op blz. 276 wel de patroon van het restaurant Klow, maar niet zijn naam (zie echter mijn index onder Krofsvitch). Een nóg beknopter overzicht is dat van Numa Sadoul en Dominique Labesse in Schtroumpf nr. 14/15 (1971) blz. 35-44.

2). Vandromme (a.w. blz. 286) schat het totale aantal optredende personen op 750 à 800.

wat in de kuifje-index niet te vinden is of waarom ik van kuifje houd...

De reeks avonturen van Kuifje is in veel opzichten een bijzondere : vooral door de hertekening van de vóór 1940 verschenen albums rond het einde van de tweede wereldoorlog is deze reeks nogal uniform van uiterlijk. Let wél, ik bedoel hiermee persé niet dat vanaf 1946 tot en met VLUCHT (1968) de tekenstijl uniform genoemd zou kunnen worden : een simpele vergelijking tussen de twee versies van ROTSEN, om maar 'ns een ekstreem voorbeeld te geven, leert dat. Toch spreek ik van " nogal uniform " omdat door de hertekening eigenlijk een periode van 38 jaar (CONGO 1931 - VLUCHT 1968) samengeperst is tot zo'n 24 jaar, waarin steeds dezelfde uitgever Casterman de albums zeer uniform uitgaf: steeds vierkleurendruk, 62 blz., gelijk formaat en ga zo maar door (behalve voor een aantal details).
Die uniforme uitvoering geeft een zeker ➔

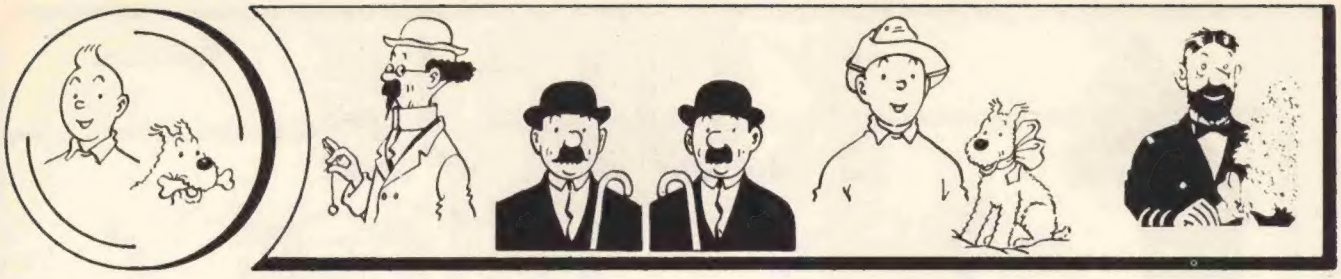

evenwichtig uiterlijk aan de avonturen van Kuifje en maakt ook dat er uiterlijk, behoudens de uitzonderingen die doorgaans het eerst gesignaleerd en bestudeerd worden, een grote mate van kontinuïteit aanwezig schijnt. Natuurlijk is die kontinuïteit erg groot ; let maar eens op het aantal keren dat Hergé in voetnoten naar oudere albums verwijst terwijl sommige albums zelfs maar episodes zijn uit een avontuur dat zich over meer albums uitstrekt (EENHOORN/ SCHAT, RAKET/MANNEN, BOLLEN/ ZONNETEMPEL), zaken die doorgaans in bijv. Suske en Wiske niet te vinden zijn (maar weer wel in de " school " van Hergé: Blake en Mortimer, Alex, Lefranc 1)). Het opvallendst vind ik toch de kontinuïteit van het geheel die verborgen onder de verschillende avonturen AF EN TOE aan de oppervlakte komt. Ik onderstreep daarbij de woorden 'af en toe' want daarin zit nu juist dat ongrijpbare dat maakt dat de ene auteur zich onderscheidt van de andere.
Als ik aan de buitenkant van dit verschijnsel blijf, dan kan in dat verband opgemerkt worden dat de tegenstanders van Kuifje soms wel dezelfde personen zijn, maar niet voorspelbaar, want dat werkt juist weer averechts zoals bijv. de eeuwige schurkenrol van Olrik in de avonturen van Blake en Mortimer, van Axel Borg bij Lefranc, Arbaces bij Alex en dergelijke, integendeel Hergé kan dat zelfs zo subtiel doen dat het de willekeurige lezer ontgaat dat de rebellenkommandant Mull Pasja (COKES blz. 26-27) identiek is aan Dr. Müller uit ROTSEN. Kuifjes tegenstanders zijn niet eens altijd schurken zoals in TIBET en JUWELEN. Voorspelbaarheid doodt een flink stuk spanning en dus ook de verrassing van het onbekende. De opbouw zou men daarom eerder ritmisch kunnen noemen dan metrisch.
Die ritmische opbouw is iets waarop Hergé patent lijkt te hebben en impliceert dat hij de héle materie, alle personages die regelmatig in de avonturen van Kuifje optreden, volledig onder kontrole heeft.
Een uitzondering daarop vormt eigenlijk Kuifje zelf want die zit ontzettend vast aan wat van hem verwacht wordt, behalve nog enigszins in SOVJET, CONGO/AFRIKA en AMERIKA waar zijn persoonlijkheid nog niet helemaal vastligt. Kuifje zelf moet aan te veel verwachtingen voldoen om nog een eigen leven te kunnen leiden. Hij is een volkomen " flat character " ; hij moet steeds winnen (eventueel na kleine tegenslagen), hij moet het goede voorbeeld geven en 't initiatief nemen, de zorgzame moederrol spelen, vernuftige oplossingen bedenken enzovoorts. Kortom hij is een beetje een uit de hand gelopen figuur en als zodanig goed te vergelijken met Alex uit de gelijknamige avonturen van Jacques Martin : een dood element en eigenlijk niet eens meer een stereotiep. Ik dwaal nu even af omdat intussen weer erg typerend is dat Hergé zelf een enkele maal in de latere albums er niet voor schroomt de vinger op deze zere plek te leggen door derden een relativerend oordeel over Kuifje te laten uitspreken. Daaruit blijkt dat hij er zelf ook maar een beetje mee zit ; zo bijvoorbeeld Serafijn Lampion in VLUCHT blz. 60 die hem de " onafscheidelijke padvinder " van Haddock noemt. Deze techniek past Hergé trouwens vooral via kapitein Haddock

wel vaker toe, zoals ik al eerder in mijn artikel over het taalgebruik van Hergé in Striprofiel (jg. 2 (1975) nrs. 2 en 3) gesignaleerd heb. Maar laat ik niet te ver afdwalen.
Het enige 'dode' element is dus eigenlijk de figuur van Kuifje. Daarnaast zijn er talloze elementen die zo op het eerste gezicht stereotiep terugkeren, maar ook vaak tamelijk willekeurig, soms zelfs zo sporadisch dat ze pas na vele malen herlezing op gaan vallen. Het zijn tamelijk variabele elementen of laat ik zeggen : Hergé weet er soms zeer levendig mee te variëren.
Ik zou daarvoor kunnen verwijzen naar mijn artikeltje in Striprofiel over Jansen en Jansens 2), die naar het oordeel van Rudolf Geel " door de aard van hun optreden voor een belangrijk deel het karakter van de strip Kuifje " bepalen 3).
Ik wees in dat artikeltje op de mij eigen wijze op het steeds wisselende voorkomen van Jansen en Jansens : in een aantal albums treden ze in het geheel niet op (SOVJET, AMERIKA, TIBET, VLUCHT), in andere zeer sporadisch (CONGO/AFRIKA, OOR, STER, ZAAK, COKES) en in weer andere spelen ze zo ongeveer de hoofdrol (SCHAT, ZW-GOUD en MANNEN). Door deze dosering maakte Hergé van deze toch alom bekende Kuifje-figuren een ingrediënt dat zowel misbaar als onmisbaar is.
Zeg nu eerlijk : wie mist hen in TIBET of VLUCHT en wie vindt dat ze er in JUWELEN met de haren bijgesleept worden ? En dan zit er nóg een aspekt aan het optreden van Jansen en Jansens : hun rol kan volkomen irrelevant zijn voor de loop van het verhaal (of het verloop van het avontuur), maar evengoed kunnen ze een normaal geïntegreerd bestanddeel van de handeling zijn zoals in JUWELEN. Irrelevant zijn ze trouwens nooit, want zelfs daar waar ze geen deel hebben aan het avontuur fungeren ze toch minstens nog als een geheugensteuntje of zelfs trait d'union tussen de verzamelde avonturen van Kuifje. Duidelijk met dat doel heeft Hergé hen natuurlijk bij de hertekening voor de kleurendruk toegevoegd op het eerste plaatje van CONGO/ AFRIKA !

Jansen en Jansens nu zijn een voorbeeld van kontinuïteit, juist misschien omdat ze zo misbaar zijn, wat trouwens evengoed geldt voor het optreden van professor Zonnebloem in TIBET en kapitein Haddock in ZW-GOUD. Van de andere kant bestaat zo'n meesterlijke beheersing van dit ingrediënt ook binnen de afzonderlijke episodes. Het is wat moeilijker uit te leggen wat ik hier nu mee bedoel, omdat het eigenlijk gewoon een kwestie van lezen en vooral van kijken is. Opvallend is, om nog maar even bij onze Jansen en Jansens te blijven, dat deze twee detektives per album of per episode gerekend beduidend vaker aan het begin of eind van een album optreden en nagenoeg nooit op het hoogtepunt van de verwikkelingen. Daarmee is natuurlijk hun rol wel gedeeltelijk getypeerd, maar dit gegeven toont anderzijds de verhaaltechnische gave van Hergé, die op momenten waarop het verhaal 'dood' is het volle volume weet te handhaven door een nevenintrige 4).
Ik heb daar prachtige tabellen van gemaakt en als er ooit nog eens meer in detail getreden zou moeten worden dan zal ik niet schromen die te gebruiken. Toch stap ik nu maar even van Jansen en Jansens als voorbeeld af om niet de indruk te wekken dat ze voor mij de avonturen van Kuifje 'dragen'.
Ik wil hier ter adstruktie nog wel wat dieper ingaan op de konsistentie van de avonturen van Kuifje, maar ik moet de lezer wel waarschuwen : hoe meer ik in details ga treden, hoe meer energie ik van hem ga vragen. Wie al verzadigd is kan rustig stoppen met deze lektuur. Wie dat nog niet is (en dat kan ik me wel voorstellen omdat ik nu pas werkelijk aan essentiële zaken ga toekomen) zal ik zoveel mogelijk met afbeeldingen of minstens verwijzingen daarnaar terzijde staan.
Er zijn momenten waarop alle lijnen bij elkaar komen in de avonturen van Kuifje en ik ga daarvan in wat volgt een uitvoerig voorbeeld geven ; uitvoerig omdat ik daardoor voor andere gevallen minder woorden nodig zal hebben en omdat ik het gewoon niet beknopter kan. Interne konsistentie of samenhang dus, opgevoerd tot de graad van meesterschap. Het voorbeeld dat ik daarbij gebruiken wil is de drankzucht van kapitein Haddock. Deze ongekontroleerde karaktertrek speelt een grote en dus vaak ook stereotiepe rol in Kuifjes avonturen, wat overigens beslist niet wil zeggen (men herinnere zich de term " dosering ") dat hij in werkelijk ieder album boven zijn theewater raakt, bijvoorbeeld niet in JUWELEN. Evengoed kan deze dorstige en snel in een delirium resulterende behoefte funktioneren als een geheugensteuntje in de marge (KRAB blz. 62) dat het verhaal soms nodeloos kan ophouden. Helemaal tegengesteld kan deze trek - zonder essentieel ingrediënt te zijn - ook fungeren als middel om het verhaal juist 'lopend' te houden. Met verwijzing naar afbeelding 1 hoop ik dat duidelijker zal zijn wat ik hiermee bedoel. De bewuste afbeelding komt uit ZAAK, waarin trouwens veel meer voorbeelden te vinden zijn, op het moment waarop Kuifje en Haddock met nogal wat

afb. 1

'n Fles en twee glazen... Ik geloof dat men ons verwachtte!
Bent U gewond?
Weet niet... Geloof van niet... Maar pas op!
Er zijn al stukken genoeg! Houdt deze fles alsjeblieft heel!...
Schiet op! We waren met z'n drieën in dit huis en er was ook een hond...
Ziezo... Gloe... Gloe...
Eindelijk! Nu mag ik gerust in zwijm vallen!

afb. 1

Wie is Boris?
Boris? Dat is mijn knecht. Hij rookt heel weinig en alléén deze sigaretten die hij rechtstreeks uit Bordurië ontvangt.
Uit Bordurië! Boris is Bordurier!... Waar is hij?
Hij ontving een telegram met 't treurige nieuws, dat zijn moeder zwaar ziek was. Daarom is hij gisterenavond naar Bordurie teruggekeerd.
Hoho! Van 47...
Ik geloof dat ik het zoetjesaan begin te snappen... Ja... Nu is het Uw beurt, professor...
Wel, een maand geleden ontving ik de eerste brief van Zonnebloem.
Die wijn ziet er werkelijk fijn uit..

Hij stond op het punt, zo schreef hij me, een sensationele ontdekking te doen op het gebied van het ultra-geluid. Daar ik op dit terrein specialist ben, vroeg hij me om raad. Vorige week ontving ik weer een brief: Zonnebloem had het gevonden, maar...
...de gevolgen van zijn uitvinding, maakten hem zodanig van streek dat hij me wou spreken. Vandaag zou ik hem volgens afspraak ontmoeten.
Hm... die fles stond hier dus voor hem?...
Inderdaad... Maar, schenk een glas indien U zin heeft! Vanmiddag kwam Zonnebloem dan. Hij kwam vroeger dan ik verwacht had. We babbelden een poosje..
Op een gegeven ogenblik bukte ik me om een papier op te rapen, en toen ik me weer oprichtte, stond Zonnebloem voor me en zwaaide met een gummiknuppel... Toen ik weer bijkwam, lag ik geboeid en met een prop in de mond in de kelder...

Ik begrijp het!
Ho! Pardon!
Het is niets!
Kent U die man?
Nooit gezien. Wie is het?
Zonnebloem! De enige, de echte, de ware... Het is dus Zonnebloem niet die U neersloeg, maar iemand die zich voor hem uitgaf... En toen de ware Zonnebloem hier aankwam, want hij is hier geweest...
Ben je er zeker van dat het mechaniek goed werkt?
Wees gerust. Nog enkele seconden...

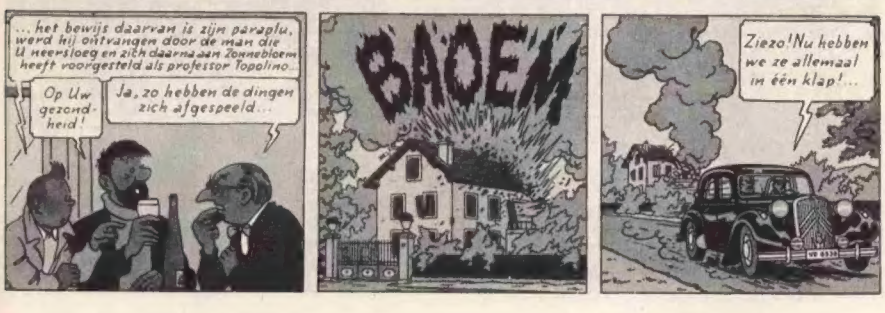
... het bewijs daarvan is zijn paraplu, werd hij ontvangen door de man die U neersloeg en zich daarna aan Zonnebloem heeft voorgesteld als professor Topolino...
Op Uw gezondheid!
Ja, zo hebben de dingen zich afgespeeld...
BAOEM
Ziezo! Nu hebben we ze allemaal in één klap!...

speurwerk en lichamelijk ongemak verzeild geraakt zijn in het huis van professor Alfredo Topolino (blz. 23-27) op zoek naar professor Zonnebloem. Zoals bekend is deze laatste niet op dit adres aanwezig, terwijl professor Topolino vastgebonden blijkt te liggen in zijn verwarmingskelder en terwijl er nog een aantal andere nog onverklaarbare voorvallen hebben plaatsgevonden. Kortom er is behoefte aan een stevige uitwisseling van informatie tussen Kuifje en Topolino, want zulke zaken regelt Kuifje altijd zelf. Zulke momenten zijn niet zeldzaam in het beeldverhaal : ze zijn eigenlijk inherent aan een medium dat door het beeld een 'ooggetuigeverslag' suggereert te geven 5).

Welnu, er zijn allerlei middelen om de verteltijd te bekorten, zoals de tekst " Twee dagen later ", " Uren verliepen...", " Die middag ", kortom technieken die op andere wijze ook in de meeste films toegepast moeten worden. Er zijn echter beduidend minder middelen om in dit verband de werkelijke vertelde tijd te verlengen of om een geval als hierboven uiteengezet, waar de vertelde tijd identiek is aan de verteltijd, door gebrek aan handeling niet een dood punt te laten worden. Die middelen zijn er wel : plaatjes met een close-up van de spreker (of toehoorder) met ontiegelijk grote en welgevulde tekstballons of "plaatjes" die geheel met tekst gevuld zijn 6), maar dit zijn middelen die in feite strijdig zijn met het medium beeldverhaal, te vergelijken met het inlassen van b. v. een plaatje in een roman om de geëmotioneerde gemoedstoestand van 'n persoon uit te beelden...

Ik moet mezelf even tot de orde roepen : het gaat er natuurlijk om dat Haddock tijdens de noodzakelijk woordenrijke gedachtewisseling van Kuifje en Topolino een eigen intrige toebedeeld heeft gekregen, die in de eerste plaats de woorden- en informatievloed konsentreert en door de steeds onzekere afloop toch een zeker tijdsverloop in beeld brengt. In de tweede plaats blijft er door deze truuk duidelijk een visuele samenhang tussen de met tekst zo welgevulde plaatjes en in de derde maar zeker niet laatste plaats is er zo een duidelijk verband met een al lang bekende karaktertrek van Haddock ! Geen speciaal voor dit geval bedacht hulpmiddel dus, integendeel : al 'n tijd vóórdat Haddock met Kuifje en professor Topolino aan tafel zit ontdekt hij (op blz. 23) de fles wijn en poogt hij er 'n glas van te drinken en pas geruime

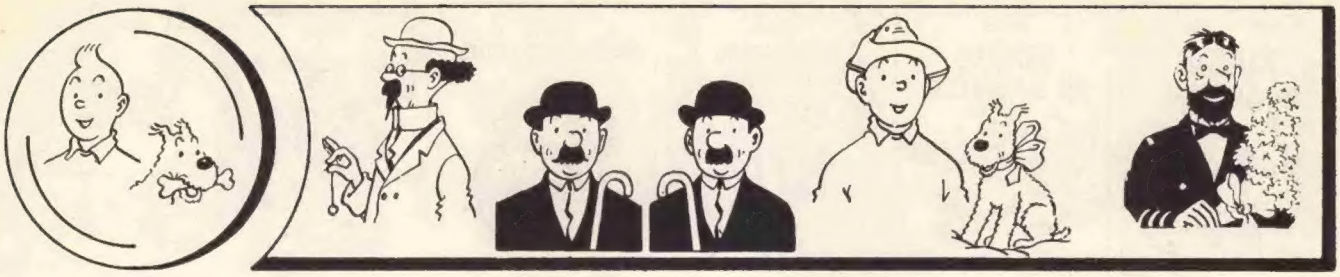

afb. 1

Wie bent U?
Wie ik ben? Dat is me ook 'n vraag! Professor Topolino, verdraaid!
Ja, professor Topolino die neergeknuppeld en in de kelder gegooid werd! Als ik professor Zonnebloem, die schurk, ooit terug vind...
Zonnebloem... een schurk?
Ja, Zonnebloem! Kent U die bandiet?
Zonnebloem is onze beste vriend en ik verbied U...
Haha, het is uw vriend M'n gelukwensen! Fijne relaties heeft U... En zeg me nu eens wie U bent en wat U hier komt doen?
Ja, we zullen U alles vertellen, maar als we dat eens boven deden en nadat U een beetje opgeknapt bent?...
Een kwartiertje later...
In 't kort: vorige donderdag vlogen de eerste ruiten en glazen aan stukken...
Dat is alles behalve grappig. Stel je voor dat je een glas in je hand hebt en plotseling...
Een ogenblikje, kapitein... Dezelfde dag klonk een schot in het park en vonden we een gewonde die spoorloos verdween... De volgende dag vertrok Zonnebloem naar Genève en... we hadden ook geen scherven meer!
De dag daarna betrapten we in het laboratorium van de professor een gemaskerde inbreker. Hij liet een pakje sigaretten achter. Op dit pakje vonden we volgend adres: Hôtel Cornavin, Genève. Ongerust omtrent het lot van onze vriend, vertrokken we naar Genève...
Ja, naar Genève waar we niet eens de tijd hadden een glas te drinken...

Arme Trifonius! Niets gebroken?
Allemachtig! Kapitein!
Honderdduizend maal honderdduizend bommen en granaten!
Heb je nou ooit! Er is niemand!

afb. 3

tijd ná de beëindiging van het gesprek weet hij eindelijk een slok ervan te bemachtigen. Kortom het hele gesprek van Kuifje en Topolino speelt zich voor de goede waarnemer eigenlijk op sekundair niveau af ! Dit nu is een van de weinige plaatsen waarop je je ervan bewust wordt dat strips méér kunnen zijn dan een optelsom van woord en beeld. Zulke plaatsen tonen naar mijn mening aan dat het beeldverhaal ekstra mogelijkheden bezit die rechtvaardigen te spreken van een zelfstandige kunst. Je kunt hier lang over mijmeren en dat doe ik ook als mensen me vragen wat er nu zo speciaal is aan stripverhalen, maar ik wil er hier niet langer bij stilstaan. Het gaat er in dit artikeltje om dat ik wat punten geef die maken dat ik nog steeds niet op Kuifje uitgekeken ben. Het opzetten van een theorie is niet mijn sterkste kant en vraagt bovendien een diepe en brede kennis van het beeldverhaal en wie ben ik om me die aan te matigen ?

Nevenintriges zijn overigens overal in het werk van Hergé aanwezig : de kapotte traptrede in het kasteel van Molensloot (JUWELEN) waarover totaal tien maal op zeer gevarieerde wijze gestruikeld wordt (afb. 3) en die als zodanig een echt slapstick-element is mede door de er steeds uit voortvloeiende telefonades naar de reparateur met daarbij dan weer de vergissingen met andere telefoonnummers (wat zit dat toch weer knap in elkaar !). Op het moment dat je 't terugkeren van deze kapotte trede als stereotiep gaat aanvaarden valt er uitsluitend hoorbaar een onbekende over, waardoor Kuifje even op 't spoor gezet wordt van de juwelendief : wéér een van die verhaaltechnisch zo knappe momenten die je eigenlijk alleen kunt navoelen door sekuur te lezen.
Zoals gezegd, het gaat bij zo'n voorbeeld ook weer om de kontinuïteit, die voor de avonturen van Kuifje zo kenmerkend is in zoverre dat er subtiel mee gevarieerd wordt : het stereotype wordt van iets doods iets levends, iets funktioneels. Hergé weet dit element ook te gebruiken als bindmiddel, zoals ik hiervoor al schreef in verband met de verschijningsfrekwentie van Jansen en Jansens. Op veel interner en kleiner vlak gebruikt hij dit element ook in de nevenintrige. Om bij hetzelfde album te blijven, let eens op de tijd die verloopt tussen het moment waarop Jansen zijn voet zet in de kluwen elektrische draden (JUWELEN blz. 38) en het moment waarop hij er met zijn kompagnon over struikelt. (afb. 4). Let ook eens op Zonnebloems opmerkingen over het weer in het begin van JUWELEN, waar ook duidelijk weer sprake is van een nevenintrige (afb. 5).
Kroongetuige vind ik toch nog steeds de 'continuing story' van de steeds weer opduikende kleefpleister in ZAAK (van blz. 45 tot en met 49) : de plakkerige geschiedenis van een pleister die zich overal aan vasthecht en die bij voorkeur terukeert bij degene die hem weggegooid heeft. Volkomen onverwacht in VLUCHT op blz. 33 (4 albums later !) duikt juist weer zo'n pleister op. Zonder de herinnering aan ZAAK zou deze passage in VLUCHT volkomen zonder betekenis zijn en zo blijkt maar weer eens dat de konsekwent oplettende lezer door Hergé beloond wordt. Zo'n beroep doet Hergé vaak op zijn lezers en dat wil zeggen dat hij zijn lezers serieus neemt, maar evengoed ook dat hij zijn materie beheerst. Hoe vaak gebeurt het niet dat je pas na een aantal plaatjes ont- ➧

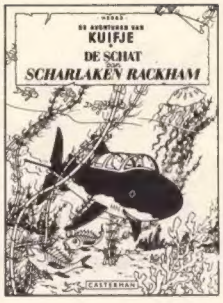

dekt wat je al eerder had kúnnen zien aankomen : dat is een beroep doen op de intelligentie van de lezer oftewel het medium beeldverhaal serieus nemen.
Ik geef toe dat ik niet misselijk ben in mijn lofprijzingen en dat komt omdat er eigenlijk nog zo veel meer voorbeelden te geven zouden zijn. Toch zie ik daar verder maar van af, want het uitleggen van grappen is een bezigheid met averechts effekt.
Ik geef ter afsluiting nog één voorbeeld uit het merkwaardige album COKES. Dit verhaal werd zoals bekend aangevangen op het moment dat Haddock nog niet in de avonturen van Kuifje geïntroduceerd was (onmiddellijk ná SCEPTER). Bij de latere bewerking heeft Hergé hem kunstmatig ingevoerd op één plaatje in het begin van het verhaal (blz. 3) om hem na afloop van de eigenlijke hoofdintrige weer plotseling als een deus ex machina op te laten duiken. Zoiets vraagt, óók voor iemand die de merkwaardige totstandkoming van dit album niet kent, om een verklaring en verdomd... Haddock probeert dat op blz. 54 inderdaad aan Kuifje uit te leggen.
Veel redenen waarom hij ontbrak tijdens het hachelijke avontuur van Kuifje in de barre Sahara zijn er natuurlijk niet en Hergé heeft daar wat op gevonden (nota bene : hij redt zich uit een situatie die hij bewust geschapen heeft !): vanaf zijn optreden op blz. 54 probeert Haddock vijf maal tijdens de achtervolging van Dr. Müller zijn verhaal te doen op verzoek van Kuifje, maar deze verhindert hem even zovele malen dat verhaal af te maken. Toch presteert Kuifje het dan nog om op de laatste bladzijde van het album tegen Haddock te zeggen " (...) Maar, ik denk daar aan iets, kapitein ! Je hebt me nog niet verteld op welke manier je hier bent verzeild... ". Opnieuw probeert Haddock zijn verhaal te doen, maar een klapsigaar van Abdoellah brengt hem zo uit zijn humeur dat hij weigert 't verhaal verder af te maken ; er zijn tenslotte grenzen.
En die grenzen bereikt van de andere kant ook Hergé ! De dringende behoefte aan een verklaring gaat hij niet uit de weg. Integendeel, hij maakt van die behoefte juist handig gebruik voor een nevenintrige tijdens de jacht op Dr. Müller (spanningverhogend door 't onvermijdelijke moment van de gevangenneming uit te stellen), maar uiteindelijk stuurt hij de lezer met een kluitje in het riet door die tot nevenintrige gedegradeerde verklaringspogingen van Haddock te gebruiken als uitsmijter om het verhaal te besluiten. Dat kun je niet eens meer brutaal noemen, omdat het geniaal is.
Ik heb naar mijn gevoel nu al meer dan genoeg voorbeelden gegeven ter illustratie van wat voor mij de avonturen van Kuifje zo bijzonder maakt en ik zou zo langzamerhand liever een beroep willen doen op de inventiviteit van de lezers. Voorbeelden zijn er zoals gezegd nog genoeg 7), ook in de oudere albums, terwijl ik er zeker van ben dat ik nog van alles over het hoofd zie. Wel wil ik persé nog eens wijzen op een artikel van Hans Knegtmans met de titel 'Kuifje' in het Groot gedenkboek van de

Ik had jullie toch gezegd, dat je moest oppassen voor de snoeren !
Voor de snoeren, ja... Maar dat zijn kabels !
Dat is heel wat anders !
afb. 4

afb. 5

jaren vijftig (Amsterdam 1968 blz. 64-70). In dat uitstekende stukje wijst Knegtmans met behulp van het album KRAB op soortgelijke zaken. Hij heeft me daarmee op dit spoor gezet en me bewust gemaakt van de redenen waarom ik Kuifje blijf waarderen. Pionierswerk van het betere soort dus.
Toen de redaktie van dit blad me vroeg om een artikel over Kuifje of Hergé als begeleiding van de Kuifje-index heb ik lang nagedacht over de eventuele inhoud. Zojuist was Tintin et moi van Numa Sadoul uitgekomen en erg veel bio- of bibliografie had ik daar niet aan toe te voegen. Van de andere kant was het natuurlijk wel erg verleidelijk om een stukje te schrijven op basis van de index zelf. Uiteindelijk heb ik gekozen voor bovenstaande, niet omdat er hiermee voor mij " een eind aan Kuifje " gekomen zou zijn, maar omdat ik toch wil voorkomen dat de door mij gemaakte index zou suggereren, dat ik begeesterd ben van het maken van kaartsystemen, tabellen, alfabetiseringen en andere, eigenlijk administratieve materiaalverwerking inzake Kuifje. Wat ik beweer of beweerd heb over Kuifje berust, dat moet ik toegeven, op degelijke gronden en ik ben ervan overtuigd dat met behulp van de index die ik gemaakt heb nog veel meer zaken duidelijk kunnen worden. Het is niets meer dan een alfabetisch geordende materiaalverzameling : geen doel op zich maar een middel om, zoals bijvoorbeeld in dit artikeltje, te komen tot overpeinzingen die raken aan de kern van het beeldverhaal.

HAR BROK

NOTEN

1).
Ter voorkoming van een zware aanslag op het geheugen en ter bevordering van de kontroleerbaarheid maak ik bij mijn vergelijkingen uitsluitend gebruik van algemeen bekende en leverbare stripalbums.
2).
'Op weg naar Kuifje 2 : waarom Jansen en Jansens geen smurfen zijn ' in Striprofiel jg. 1 (1974) nr. 8. blz. 22-25.
3).
In : Schijnhelden en Nepschurken. Beschouwingen over het beeldverhaal. Amsterdam (1973) blz. 81. Een uitspraak die overigens niet beargumenteerd wordt, wat trouwens ook moeilijk zou zijn : in bijna de helft van alle verschenen albums treden ze niet of nauwelijks op.
4).
En denk nu niet dat dit soort momenten gerangschikt kunnen worden onder de noemer " stoplappen ", want verschillende malen werd er al op gewezen dat Hergé sommige avonturen van Kuifje juist heeft moeten bekorten om te komen tot het aantal van 62 blz. in de Casterman-uitgaven.
Ik noem EENHOORN, TIBET (Har Brok 'Nader tot Kuifje 3' in Stripschrift 67 (1974), 22-23), MANNEN (HAGA 16/17 (1974), 18-22) en de BOLLEN/ZONNETEMPEL-versie in Kuifje-weekblad, maar er is misschien nog meer.
5).
Op deze plaats past een uitvoerige voetnoot om niet in de knoop te raken met onderzoek dat al op dit terrein verricht werd. Dit onderzoek richtte zich niet op het beeldverhaal maar op het " literaire " werk en geschiedt binnen het kader van de algemene literatuurwetenschap. Een wat gemakkelijke introduktie op dit terrein geeft Frank C. Maatje in Literatuurwetenschap. Grondslagen van een theorie van het literaire werk (Utrecht 1974, 3de druk). Hij onderscheidt onder andere in het literaire werk vertelde tijd (de tijd die zich in feite voltrekt buiten het literaire werk) en verteltijd (de tijd die het literaire werk nodig heeft om die vertelde tijd te realiseren). De verteltijd kan aanzienlijk korter zijn dan de vertelde tijd : bij stripverhalen bijvoorbeeld kan er boven een plaatje staan " veertien dagen later ", er worden dan in feite 14 dagen vertelde tijd weggelaten. De verteltijd kan echter ook langer zijn : in stripverhalen bij het uitvoerig in beeld brengen van een razendsnel verlopende gebeurtenis, zoals het

ONZE VRIENDEN HEBBEN NU BEGREPEN DAT DE VOGEL, MET HET VEDERHAART OP DE BORST, NIEMAND ANDERS IS DAN DE MOEDER VAN HET PRINSESJE. MAAR HOE ZIJ HET TROUWE DIER OOK BESPRENKELEN MET HET SAP DER WONDERPLANTEN, HET BLIJFT ZONDER GEVOLG, OMDAT ZIJ DE TOVERSPREUK NIET KENNEN.....
afb. 2

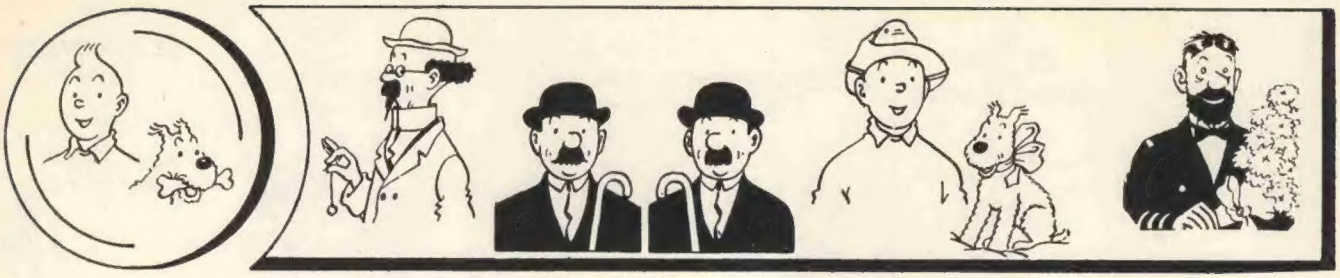

neerstorten van een vliegtuig, het uitvoerig uitbeelden van een kort gevecht. Soms ook is de verteltijd gelijk aan de vertelde tijd en over deze laatste situatie heb ik het hier in het bijzonder.
6).
Voorbeelden te over bij Suske en Wiske (zie bijvoorbeeld afb. 2).
7).
Verklaar de woordenstrijd en het natte pak van Jansen en Jansens in ROTSEN op blz. 62 (op de krantenfoto), verklaar de opmerking van Haddock op blz. 22 van COKES " En heeft ie altijd goede rosé-wijn ?...", let op Haddock in COKES op blz. 23-24 (een parallel voorbeeld van het in afb. 1 gesignaleerde), let op de afkorting A. C. in AFRIKA blz. 50 en ga zo maar door.... .

TOELICHTING VOOR DE GEBRUIKER

De index is alfabetisch op het eerste bijvoegelijke of zelfstandige naamwoord ; alleen lidwoorden doen dus niet mee in de alfabetische ordening.
Het Zwarte Goud (ook boektitels zijn in de index opgenomen !) is dus geordend onder de Z en Kuifje en het Zwarte Goud onder de K.
Wat betreft persoonsnamen is geordend op de achternaam (voor zover bekend) : luitenant Allan is dus te vinden onder de T (Thompson, Allan).

Onderstreping betekent dat het onderstreepte woord elders als zelfstandig trefwoord voorkomt.

Haakjes om een woord of woorddeel geven aan dat de letters ertussen niet leesbaar zijn of ontbreken, maar dat ze vermoedelijk gelezen moeten worden zoals tussen de haakjes gesuggereerd wordt. Staan er tussen de haakjes geen letters maar puntjes,(...) dus, dan betekent dat dat ik niet in staat ben om een suggestie te doen voor wat de beste aanvulling is. Zie in de index b. v. als uiterste geval de niet te rekonstrueren plaatsnaam (...) ckling, die noodgedwongen onder de C geordend is.

Aanhalingstekens geven aan dat wat ertussen staat letterlijk geciteerd is.

AFKORTINGEN

Inplaats van de volledige titels geef ik steeds in hoofdletters een kodewoord uit de titel van de verschillende albums.
Achter deze kode staan soms tussen haakjes aanduidingen als " oude druk ", " nieuwe druk ", " K. I-versie " enz.
Deze aanduidingen bedoelen een eksaktere omschrijving te geven van de gebruikte druk, als er tenminste verschil tussen de diverse drukken bestaat. Wordt het kodewoord niet gevolgd door een nadere aanduiding van de druk dan mag men aannemen dat de verschillende drukken op dát punt niet afwijken. ROTSEN zonder meer kan men dus lezen als : alle oudere en nieuwere drukken, dus óók de hertekende van De Zwarte Rotsen.
Het zou ideaal zijn als de lijst van gebruikte albums tevens een komplete bibliografie zou zijn van alle bestaande drukken. Het bleek echter ondoenlijk zo een lijst met redelijke geldmiddelen op redelijke termijn te vervaardigen. Naar mijn mening heb ik wel alle intern verschillende drukken weten te raadplegen. Het zijn er in elk geval méér dan Cees J. Aarts in Stripschrift 35/36 (1971) op blz. 25-27 geeft.
Ik geef alleen die onderlinge verschillen in druk aan die bepalend zijn voor het feit dat een druk volgens mijn afkortingensysteem oud of nieuw is. Zie hierover speciaal mijn artikel " Bibliografie en beeldverhaal" in Striprofiel 10 (1975) blz. 17-21.
Voor de verschillen tussen de albums en de in de Katholieke Illustratie gepubliceerde verhalen verwijs ik steeds naar mijn 'Nader tot Kuifje 3 : Kuifje in de Katholieke Illustratie ' (Stripschrift 67 (1974) blz. 22-23).

ALFABETISCHE LIJST VAN AFKORTINGEN

AFRIKA
Kuifje in Afrika (= album 2) Harde en slappe kaft. Dateert van na 1953-54 ; zie CONGO. K. I.-versie (1960) is identiek.
AMERIKA.
Kuifje in Amerika (= album 3).
Oude druk : copyright 1946. Harde kaft.
Nieuwe druk : copyright 1947. Harde en slappe kaft.
BOLLEN.
De 7 Kristallen Bollen (= album 13).
Harde en slappe kaft.
COKES.
Cokes in Voorraad. (= album 19).
Harde en slappe kaft. K. I.-versie : gepubliceerd in de K. I. (1957-58) onder de titel De Nieuwste Avonturen van Kuifje.
Meer bibliografische opmerkingen hierover in Striprofiel 5 (1974) blz. 4-9.
CONGO.
Kuifje in Congo (= album 2). Harde kaft ; volgens Stripschrift 35/36 (1971) blz. 26 van vóór 1953-54. Daarna onder de titel Kuifje in Afrika (zie boven). Als er geen verschil is met deze latere druk, kort ik af AFRIKA.

EENHOORN.
Het Geheim van de Eenhoorn (= album 11)
Harde en slappe kaft. K. I.-versie : gepubliceerd in de K. I. (1954-55) ; wijkt af van het album.
G. P.-versie .
Uitgave van de Geïllustreerde Pers.
Zie RAKET.
JUWELEN.
De Juwelen van Bianca Castafiore (= album 21). Slappe kaft. K. I.-versie : gepubliceerd in de K. I. (1962-63) ; wijkt af van het album.

K. I. .
Katholieke Illustratie.

KRAB
De Krab met de Gulden Scharen (= album 9). Oude druk : de matroos Jumbo is op blz. 14, 16-18 evenals de niet met name genoemde beul op blz. 53-58 een neger. Harde (en slappe ?) kaft, tot 1966 (?). De oudste druk witte titelletters op de voorkaft ook andere grote platen op blz. 21, 29, 40 en 49.
Nieuwe druk : de hierboven genoemde personen zijn nu blank met een daaruit voortvloeiend tekstverschil op blz. 56 en 58. Slappe kaft ; vanaf 1966 (?).

LOTUS.
De Blauwe Lotus (= album 5). Harde en slappe kaft.

MANNEN.
Mannen op de Maan (= album 17). Harde en slappe kaft.

OOR.
Het Gebroken Oor (= album 6). Harde en slappe kaft.

PICARO'S.
Kuifje en de Picaro's (= album 23).
Slappe kaft.

RAKET.
Raket naar de Maan (= album 16).
Oude respektievelijk nieuwe druk : zie hieronder.
G. P.-versie : uitgave van de Geïllustreerde Pers (1962) ; onderscheidt zich van de andere drukken door een verhollandste om niet te zeggen gekuiste tekst en door de andere bladzijdenummering (ook andere voorplaat). Slappe kaft. Het enige verschil tussen de oude druk (harde kaft) en de G. P.-versie enerzijds en de nieuwe druk (slappe kaft) anderzijds is dat op blz. 6 in strook 4 de ondertekening "Hergé" in de laatste is weggevallen.

ROTSEN.
De Zwarte Rotsen (= album 7).
Oude druk : op de voorkaft loopt Kuifje op vaste grond. Harde en slappe kaft. Volgens Stripschrift 35/36 (1971) blz. 25 van vóór 1950.
Nieuwe (of hertekende) druk : op de voorkaft vaart Kuifje in een motorboot. Slappe kaft ; vanaf 1950.

SCEPTER.
De Scepter van Ottokar (= album 8).
Oude druk : op blz. 13-14 staan er cijfers op de nummerborden. Harde (en slappe ?) kaft.
Nieuwe druk : de nummerborden op de genoemde plaats zijn leeg. Slappe (en harde ?) kaft.

SCHAT.
De Schat van Scharlaken Rackham (= album 12). Oude druk : op de matrozenpetten van Jansen en Jansens staat " Redoutable". Harde (en slappe ?) kaft.
Nieuwe druk : hier is " Redoutable " weggeretoucheerd behalve op blz. 51.
Slappe (en harde ?) kaft.
K.I.-versie : gepubliceerd in de K.I. (1955-56) met tekstafwijkingen onder de titel De Schat van De Eenhoorn.

SIGAREN.
De Sigaren van de Farao (= album 4).
Oude druk : op blz. 15 op het laatste plaatje een afbeelding van het album Kuifje in Afrika. Harde en slappe kaft ; voor 1969.
Nieuwe druk : op bovengenoemde plaats een afbeelding van het album Raket naar de Maan. Slappe kaft ; vanaf 1969.
Zie hiervoor speciaal Striprofiel jg. 2 (1975) nr. 6. blz. 4.

SOVJET.
De Avonturen van Kuifje in de Sovjetunie (= album 1).
Tot 1975 bestonden er van dit album in het Nederlands slechts illegale drukken gebaseerd op de privé-herdruk van Studios Hergé, getiteld Les Aventures de Tintin, reporter du " Petit Vingtième ", au Pays des Soviets (1969). In deze uitgave en in de twee Nederlandse roofdrukken ontbreekt één blz., die wel is afgedrukt in de faksimile-herdruk van dit verhaal in Uit de archieven van Hergé, z. p. 1975, blz. 138 (in de eerste illegale druk tussen blz. 101 en 102). Uitvoeriger informatie hierover in Stripschrift 84 (1975) blz. 37. De late verschijningsdatum van de enige officiële Nederlandse uitgave is er oorzaak van dat ik voor wat betreft de bladzijdenummering ben uitgegaan van de eerste illegale druk (z.p. (1972) 141 blz.); de afwijkende paginering van de tweede illegale druk heb ik ook steeds vermeld (= de uitgave Printed in Spain (1972), 74 blz.). Verschillen met de legale herdruk heb ik natuurlijk gesignaleerd met de afkorting SOVJET-ARCH.

STER.
De Geheimzinnige Ster (= album 10).
Oudste druk : spelling De Vries en Te Winkel, op blz. 14 als tweede van links Erik Björgenskjöld, steeds de spelling Bobby, op blz. 22 (en 42) Blumenstein uit New York. En op blz. 45 vaart de Peary onder Amerikaanse vlag. Harde kaft.
Oude druk : nieuwe spelling, op blz. 14 als tweede van links Cor de Wit, steeds spelling Bobbie, zie verder oudste druk. Harde kaft.
Nieuwe druk : op blz. 22 (en 42) Bohlwinkel uit Sao Rico en op blz. 45 de vlag van dit land. Zie verder de oude druk. Slappe kaft.
K.I.-versie : gepubliceerd in de K.I. (1956-57). Sluit het meest aan bij de nieuwe druk.

TIBET.
Kuifje in Tibet (= album 20).
Oude druk : op blz. 2. in het eerste plaatje " Indian Airways ". Harde en slappe kaft.
Nieuwe druk : op genoemde plaats " Sari Airways ". Slappe kaft.
K.I.-versie : gepubliceerd in de K.I. (1959-60). Wijkt af van de albums.

VLUCHT.
Vlucht 714 (= album 22). Slappe kaft.
K.I.-versie : gepubliceerd in de K.I. (1968) onder de titel Vlucht 714 naar Sydney. Wijkt af van het album.

ZAAK.
De Zaak Zonnebloem (= album 18).
Harde en slappe kaft.

ZONNETEMPEL.
De Zonnetempel (= album 14).
Oude druk : op blz. 60 zijn de namen van een aantal leden van de Sanders-Hardmuth-

expeditie onvertaald gebleven. Harde (en slappe ?) kaft.
Nieuwe druk : fout van de oude druk hersteld. Slappe kaft.

ZW-GOUD. (= album 15).
Oude druk : de albums met de titel Het Zwarte Goud, copyright en verschenen in 1950 (harde kaft), en Kuifje en het Zwarte Goud, copyright 1950 (harde en slappe kaft).
Nieuwe druk : de albums getiteld Kuifje en Het Zwarte Goud, copyright 1971 ; slappe kaft. Zie Stripschrift 53/54 (1973), blz. 12-13.

-Alfabetische Index-

Aanaarden.
OOR blz. 11 : Voorstad van Brussel. Woonplaats van Alonzo Perez.

Abdallah.
Franse naam van Abdoellah. Door slordige vertaling soms in de Nederlandstalige uitgaven. Zie RAKET blz. 47 (in de G.P.-uitgave, blz. 48) en COKES (K.I.) blz. 6.

Abdoel.
ZW-GOUD, blz. 51 : Neger in dienst van Prof. Smith (Smith 3).

Abdoellah.
Prins (ZW-GOUD, blz. 43), namelijk zoon van Ben Kalish Ezab. ZW-GOUD, blz. 49 : Eerste optreden (naam al op blz. 36 en een schilderij van hem op blz. 39).
In ZW-GOUD, blz. 36 ontvoerd door Prof. Smith (Smith 3). Krijgt zijn eerste pak slaag van Kuifje op blz. 51, van Haddock op blz. 58. In COKES, blz. 5 eerste optreden in Molensloot, waar hij verblijft voor zijn " Nederlandsch spraak " (blz. 6). Hij is de oorzaak van de opstand tegen zijn vader in COKES (blz. 30). In RAKET, blz. 47 (G.P. uitgave blz. 48) en TIBET blz. 4 wordt zijn naam nog genoemd door Haddock.
Soms wordt zijn naam abusievelijk gespeld als Abdallah, in Kuifje-weekblad (bijv. nr. 21 van 1949) ook als Abdullah.

A.C.
AFRIKA blz. 50 : Zie Al Capone.

Achmed.
KRAB blz. 33 : Soldaat van fort Afghar.

Acropolis.
PICARO'S blz. 12 : Zo verstaat Zonnebloem Tapiocapolis.

Adelaar, den.
EENHOORN blz. 11 : Genoemd op de drie dokumenten, die in de maquettes van De Eenhoorn verborgen zitten. Bedoeld is de Adelaar van Pathmos.

Adelaar van Pathmos, de.
SCHAT, blz. 60 : Zie Johannes de Evangelist.

Aden.
SIGAREN (oude druk), blz. 1 : Via deze plaats wil Kuifje naar Shanghai varen.

Adonis.
MANNEN, blz. 7 : Gedeelte van een planeet, die vroeger tussen Mars en Jupiter zweefde. Is er samen met de whisky bijna oorzaak van dat Haddock voorgoed als satelliet in de ruimte verdwijnt.

Afghar.
KRAB, blz. 33 : Fort in de Sahara.

Afrika.
AFRIKA (nieuwe druk) in de titel. Hier speelt zich dit avontuur voor het grootste deel af ; de oude druk heeft Congo. In AMERIKA op blz. 1 genoemd door Al Capone, die herinnert aan het feit dat Kuifje hem daar dwarszat. Ook op landkaart in SIGAREN (nieuwe druk), blz. 1.

Afrikaan, De.
AFRIKA, blz. 53 : Afrikaanse krant.

Afrikakoerier, De.
AFRIKA, blz. 53 : Afrikaanse krant.

Agent K 27.
RAKET, blz. 8 (G.P.-uitgave blz. 9): Spion van Miller bij het ministerie van Syldavië. Genoemd door Miller en door een persoon die uitsluitend Baron genoemd wordt.

AHA.
PICARO'S, blz. 8 : Televisiestation of iets dergelijks waarvoor generaal Tapioca zijn beschuldigingen aan het adres van Kuifje, Haddock en Zonnebloem uit.

Ahmed.
1. ZW-GOUD, blz. 24 : Lid van de bende van Prof. Smith (Smith 3), die een olieleiding saboteert.
2. COKES, blz. 27 (naam op blz. 26): Kolonel van de luchtmacht bij de rebellen onder leiding van Bab El Ehr.

Aïcha.
COKES, blz. 30 : Tam luipaard van Ben Kalish Ezab. Wat betreft Bobbie niet tam genoeg.

Air India.
TIBET, blz. 9 : Indiase luchtvaartmaatschappij. Op blz. 2 genaamd Indian Airways. Zie ook Sari Airways.

Akureyri Eyja Fjördhr.
STER, blz. 27 : Havenplaats van IJsland, waar de Aurora aanlegt om olie te tanken. Niet fiktief.

Albatros.
COKES, blz. 51 : Kodenaam van een verkenningsvliegtuig in dienst van Arabair.

Alcazar, Peggy.
PICARO'S, blz. 41 : Echtgenote van generaal Alcazar. Ze wordt door hem merkwaardigerwijze konsekwent " mijn duifje " of " palomita mia " genoemd.

Alcazar, Zazar.
OOR, blz. 22 (zijn naam op blz. 20, zijn voornaam - of troeteinaam ? - in PICARO'S blz. 53): Eerste optreden als generaal te San Theodoros in Zuid-Amerika. Hij verslaat daar op blz. 21 generaal Tapioca, maar wordt blijkens BOLLEN blz. 13 weer door hem verslagen.
Hij treedt in BOLLEN blz. 10 op als messenwerper onder het pseudoniem Ramon Zarate in België om op blz. 57 weer naar Zuid-Amerika te vertrekken. Hij duikt weer op in COKES blz. 1 op zoek naar oorlogsmaterieel om zijn rivaal Tapioca te verdrijven, hetgeen hem op blz. 60 kennelijk gelukt is. Op deze plaats blijkt mogelijk ook dat hij een staatsgreep heeft gedaan in het buurland Nuevo-Rico. Zijn recentste optreden is dat in PICARO'S blz. 26. Op blz. 1 van dat album deelt Kuifje mee dat hij als staatshoofd van San Theodoros is verdreven door generaal Tapioca. Met behulp van een handjevol getrouwen voert hij onder de naam Picaro's een guerilla-oorlog tegen Tapioca en op blz. 56 lukt hem dat. Kuifje noemt hem in OOR blz. 21 Alhambra en vindt in COKES blz. 1 dat hij lijkt op de sheriff uit de film De Sheriff van de Pampa. Op blz. 3 van dat album maakt hij een schets van zijn gezicht. In PICARO'S is hij mede door zijn lange haar haast onherkenbaar veranderd, maar een portret in zijn hoofdkwartier op blz. 43 bewijst dat we wel degelijk nog steeds met Alcazar te maken hebben. Opvallend is dat Alcazar in OOR, COKES en PICARO'S goed Nederlands spreekt en in BOLLEN een zeer gebroken Nederlands. Op dat laatste wijst trouwens ook een briefje van hem in PICARO'S blz. 53. De generaal is getrouwd met Peggy Alcazar.

Alcazaropolis.
PICARO'S, blz. 54 : Zo wil generaal Alcazar Las Dopicos omdopen, nadat generaal Tapioca deze hoofdstad van San Theodoros al omgedoopt heeft in Tapiocapolis.

Alfajores Minutas.
PICARO'S, blz. 20 : Merknaam (?) op een zonnewering van een terrasje in Tapiocapolis.

Algiers.
SIGAREN (nieuwe druk), blz. 1 : Havenstad op route van de Ms. Epomeo.

Alhambra.
OOR, blz. 21 : Zo noemt Kuifje in beschonken toestand generaal Alcazar. In COKES blz. 4 weer deze verspreking maar nu door een onbekende aan de telefoon.

Allan.
Zie Allan Thompson.

Almaszout, Baron.
SCEPTER, blz. 7 : Leider van de Syldavische rebellen, die in 1277 de Borduren verslaan. Hij regeerde tot zijn dood in 1298 onder de naam Ottokar I (1).
Op blz. 21 abusievelijk Almazout genoemd. Niet te verwarren met Baron Halmaszout (zie aldaar).

Almazout.
SCEPTER blz. 21 : Drukfout voor Almaszout.

Alonzo.
ZONNETEMPEL, blz. 8 : Matroos aan boord van de Pachacamac.

Alpen, de.
TIBET, blz. 22 : Genoemd door Kuifje. Lijken kennelijk op de uitlopers van de Himalaya.

Alvarez, kolonel.
PICARO'S, blz. 12 : Adjudant van generaal Tapioca. Hij lijkt merkwaardig veel op kolonel Diaz uit OOR.

Te bescheiden, señor! Hier bij ons zou een man als u admiraal zijn!... Mag ik mij voorstellen: kolonel Alvarez, adjudant van zijne excellentie de generaal Tapioca.
Aangenaam.

Alvaro.
ZW-GOUD, blz. 43 : Met behulp van deze schuilnaam en van een vermomming dringt Kuifje met Oliveira da Figueira binnen in het huis van Prof. Smith (Smith 3).

Alweter.
TIBET, blz. 44 : Lama in een klooster in de Himalaya.

American & Chinese Steel Company.
LOTUS, blz. 35 : Onder directoraat van W. R. Gibbons (Gibbons 2). Gevestigd in New York en Shanghai.

Amerika.
AFRIKA, blz. 61 : De aankondiging van AMERIKA, dat zich helemaal hier afspeelt en derhalve ook Kuifje in Amerika heet. Blijkens MANNEN blz. 45 was Wolff er te White Sands werkzaam vóór hij in Syldavië voor Zonnebloem ging werken. Na haar verblijf op het Kasteel van Molensloot gaat Castafiore er op tournee (JUWELEN blz. 33 en 55).

Amsterdam.
ROTSEN blz. 54 : Zie (J)ulius Nieuwenhuys. COKES, blz. 3 : Generaal Alcazar logeerde er in het Carlton Ho(tel).

Anatole.
ZAAK, blz. 5 : Kapper, oom van Seraflin Lampion.

Anderso (. . .).
COKES, blz. 2 : Naam van winkel in Brussel (?)

Andesgebergte.
ZONNETEMPEL, blz. 55 : In 'n krant staat een bericht over een Zwitserse expeditie hierheen. Kuifje kan daar uit opmaken wanneer de zonsverduistering zal plaatsvinden.

Anglo-Zuid-Amerikaanse Petroleummaatschappij.
OOR, blz. 42 : Konkurrent van de General American Oil.

Aniota.
AFRIKA, blz. 30 : Schuilnaam van Muganga in zijn rol

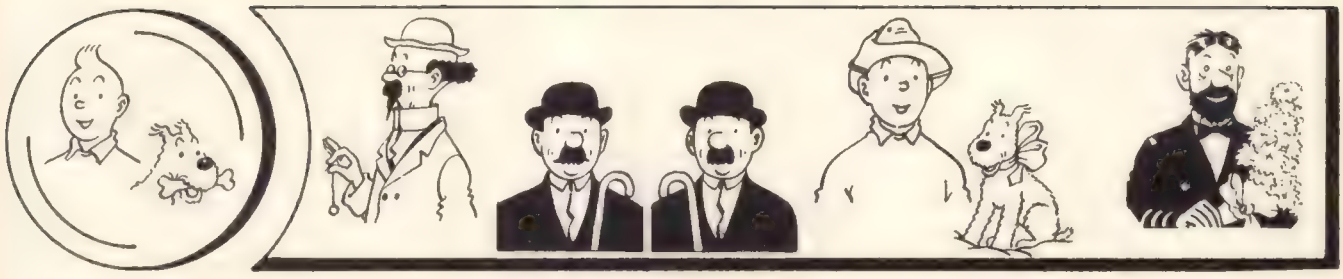

van luipaardman.

Ank Amon.
ZW-GOUD, blz. 13 (niet in nieuwe druk) : Een raaskallende Mac O'Conner zegt onder andere : " Ank Amon.. Ammoniah ".

Ans dans le (...), Des.
COKES blz. 2 : Titel van een film, die in Brussel draait.

Anseering.
TIBET, blz. 23 : Sherpa, die ooit de Yeti heeft gezien.

Ansje.
OOR, blz. 6 : Hospita van de verstrooide professor, die de papegaai van Balthazar 1 tegenkomt.

Antillen, de.
Eilandengroep. Ridder Hadoque vertrekt er in 1698 vanuit San Domingo naar Europa (EENHOORN, blz. 14). Later in BOLLEN blz. 11 verteit Haddock hoe hij daar ooit in een orkaan verzeild raakte.

Antwerpen.
BOLLEN, blz. 54 : Plaats waarheen Kuifje en Haddock gaan om de ontvoerde Zonnebloem op te sporen.

Arabair.
COKES, blz. 12 : Organisatie onder leiding van Di Gorgonzola. Uit de K.I.-versie blijkt dat het een Arabische luchtvaartmaatschappij is.

Arabië.
SIGAREN, blz. 23 : Een deel van SIGAREN speelt hier (blz. 14-32), evenals het grootste deel van ZW-GOUD (zie namelijk RAKET blz. 22 ; G.P.-versie blz. 23) en COKES. In LOTUS blz. 1 vangt Kuifje de naam van dit land op in een kodebericht over de radio.

Arabieren.
ZW-GOUD, blz. 16 (niet in nieuwe druk) : Ontvoeren Kuifje uit de handen van de Irgoen, omdat ze hem aanzien voor Salomon Goldstein.

Arabische Haat.
SIGAREN, blz. 17 : Titel van een film van Rastapopoulos, d.w.z. Cosmos Pictures, die in SIGAREN wordt opgenomen. In LOTUS blz. 32 gaat Kuifje er in Shanghai toevallig naar toe, vergelijk speciaal SIGAREN, blz. 16 strook 3 en LOTUS blz. 33 strook 2. De engelse titel is The She(ik) Ha (...).

Arboujah.
SIGAREN, blz. 47 : Treinstation in Indië, waar Kuifje gevangen genomen wordt.

Archibald.
PICARO'S blz. 31 : Voornaam van kapitein Haddock.

Archimedes.
ZONNETEMPEL, blz. 51 : Griekse wiskundige uit de oudheid, die met behulp van parabolische spiegels de Romeinse schepen bij de belegering van Syracusa in brand stak.

Ardennen, de Belgische.
JUWELEN, blz. 27 : Hier zou volgens Wereld-Nonsens de stad Gent liggen.

Aristos.
KRAB, blz. 4 : Sigarettenmerk van pakje dat in de zak van Herbert Dawes gevonden is.

Armenische.
KRAB, blz. 8 : Kuifje vindt Karaboudjan een Armenische naam.

Arumbaya.
1. Afgod. OOR blz. 1 : Beeldje in het Ethnographisch Museum te Brussel (nr. 3542). Het rechteroor is gebroken, vandaar de titel van OOR. Ook op het vignet van de titelpagina. Het is afkomstig van de Arumbaya-volksstam.
2. Volksstam. OOR, blz. 1 : Leeft in het gebied van de Badurayalstroom, in de republiek San Theodoros in Zuid-Amerika. De Arumbaya's treden ook weer op in PICARO'S vanaf blz. 29. Meer informatie erover in het boek " Reis naar Zuid Amerika " van Ch. J. Walker (OOR blz. 2).

Aspirine.
ZW-GOUD, blz. 59 : Merknaam. In een buisje dat door Jansen en Jansens gevonden wordt blijkt N.14 te zitten.

(Asterix).
PICARO'S, blz. 54 : Iemand in deze vermomming doet mee aan het karnaval in Tapiocapolis.

Aurora.
STER, blz. 14 : Stoomschip waarmee een wetenschappelijke expeditie onder leiding van Prof. Kalys naar de noordelijke IJszee gaat. De kapitein ervan is Haddock.

Azië.
SIGAREN, blz. 1 : Op landkaart met de route van de Ms. Epomeo.

Azteken.
ZONNETEMPEL, blz. 57 : Zonnebloem ziet in eerste instantie de Inca's hiervoor aan.

B.

Babaoro's.
AFRIKA, blz. 21 : Negerstam in Afrika. Kuifje wordt hun opperhoofd.

Bab El Ehr.
ZW-GOUD, blz. 16 : (Nieuwe versie ; naam al op blz. 7) : Sjeik, die Ben Kalish Ezab ten val wil brengen. Kuifje wordt ervan beschuldigd hem wapens te leveren. In de oudere versie is hij tegenstander van de Engelsen. Daar voor 't eerst op blz. 19 (naam op blz. 17). Wederom als tegenstander van Ben Kalish Ezab doet hij in COKES, blz. 14 een staatsgreep in Khemed.

Babluth.
SIGAREN, blz. 50 : Indische godheid, genoemd door de kornak van de Maharadjah van Rawhajpoutalah.

Bada (...) Ramon.
OOR, blz. 4 (naam op blz. 11) : Handlanger van Alonzo Perez. Zijn achternaam (voor zover leesbaar)op blz. 53 .. Hij verdrinkt op blz. 61.

Badurayalstroom.
OOR, blz. 1 : Rivier in de republiek San Theodoros, waarbij de Arumbaya-volksstam woont.

Bagghar.
KRAB, blz. 39 : Marokkaanse havenstad aan de Middellandse zee, waar een gedeelte van dit album speelt.

Bakhine.
ZAAK, blz. 55 : Plaats in Bordurië waar Zonnebloem door de ZEP gevangen gehouden wordt.

Bakker.
MANNEN, blz. 48 : Komponist van " Alvorens te sterven " dat door radio Klow naar de maan wordt uitgezonden.

Balkan.
ZAAK, blz. 20 : Haddock noemt Stefan Szprinkoth, die hem in Genève-Cornavin lastig valt, " die schapenhoeder van de.... ".

Balkanschiereiland.
SCEPTER, blz. 7 : Hierop ligt Syldavië.

Balthazar.
1. Beeldhouwer te Brussel, waar hij in de Londenstraat nr. 21 woont (OOR, blz. 3).
2. Broer van Balthazar 1. Zijn kantoor en werkplaats in de Guldenschaapstraat 32 te Brussel (OOR, blz. 57).

Banco de la Nacion.
PICARO'S, blz. 43 : Nationale bank van San Theodoros.

Bapende masker.
OOR, blz. 1 : In het Ethnographisch Museum van Brussel onder nr. 15.

Bardock.
COKES, blz. 40 : Zo noemt Castafiore Haddock.

Barnabas.
EENHOORN, blz. 3 (naam op blz. 56) : Inkoopagent van de gebroeders Vogel en hun handlanger. Overleeft op blz. 31 een moordaanslag van M. Vogel.

Baron.
RAKET, blz. 8 (G.P.-versie blz. 9) : Handlanger van Miller, door hem genoemd " Mijn beste Baron ". Verdere naamsaanduiding ontbreekt.

Barrett.
ZW-GOUD, blz. 42 : Direkteur van het Bureau voor Technische Opzoekingen, afdeling Brandstoffen, genoemd in een nieuwsuitzending.

Bartock.
JUWELEN, blz. 6 : Castafiore noemt Haddock zo.

Baxter.
RAKET, blz. 10 (G.P.-versie blz. 11) : President - direkteur van de atoomfabriek te Sbrodj. Leider van de maanreis. Zijn overall draagt nr. 1. Eerste optreden in MANNEN op blz. 1.

Bazaroff, Basil.
OOR, blz. 33 : Direkteur van Vickings Arms Co. Ltd. Voor deze persoon stond model Sir Basil Zaharoff (Stripschrift 55/56, blz. 23) of Zacharov (Elseviers Weekblad van 22-12-1973).

BBB
PICARO'S blz. 8 : Zie AHA.

Beatrijs.
AMERIKA, blz. 17 : Naam van een paard.

Beaujolais, Hotel.
ZAAK, blz. 44 : Hotel in Genève.

Beaulieu.
COKES, blz. 2 : Naam van een warenhuis in Brussel (?).

Bedoeïen (-en).
SIGAREN, blz. 24 : Zo hebben Jansen en Jansen zich vermomd, evenals Kuifje in ZW-GOUD, blz. 35.

Beëlzebub.
STER, blz. 8 : Genoemd door Philippulus.

Beethoven.
JUWELEN, blz. 13 : Komponist. Haddock noemt Igor Wagner " dat stuk Beethoven ".

Beh-Behr.
SIGAREN, blz. 26 : Arabisch pseudoniem van Kuifje.

Beiroet.
COKES (K.I.-versie), afl. 15 : Andere spelling voor Beiroeth.

Beiroeth.
COKES, blz. 14 : Plaats vanwaaruit het nieuws van de staatsgreep in Khemed gemeld wordt. Kuifje en Haddock vliegen via deze plaats naar Kehmed om Ben Kalish Ezab te helpen (blz. 15, in de K.I.-versie op deze plaats gespeld Beiroet).

Belge.
EENHOORN, blz. 45 : Postzegelopdruk op brief aan de Firma M & G. Vogel.

Belgique.
EENHOORN, blz. 45 : Postzegelopdruk op brief aan de Firma M & G. Vogel.

Belgrado.
SCEPTER, blz. 60 : Plaats waar Alfred Spiritus Yegor Stassanow ontmoette.

Ben Ali Mohammed.
KRAB, blz. 48 (naam op blz. 46): Winkelier in Bagghar, die Krab Extra levert.

Benares.
KRAB, blz. 34 : Stoomschip dat reageert op de noodsignalen van de Karaboudjan.

Bengal Co (. . .), The.
TIBET, blz. 9 : Naam van een winkel in New Dehli.

Ben Kalisch Ezab.
ZW-GOUD, blz. 34 en COKES, blz. 34, 43 en 60 : Foute spelling voor Ben Kalish Ezab.

Ben Kalish Ezab, Mohammed.
ZW-GOUD, blz. 34 (naam in de nieuwe druk al op blz. 7) : Emir van Khemed 2. Hij wordt bedreigd door Bab El Ehr in dit avontuur. Zijn zoon is Abdoellah. Hij treedt ook weer op in COKES, blz. 29 e.v. (zijn handtekening daar op blz. 6), waar Kuifje hem helpt bij de opstand van Bab El Ehr en de manipulaties van Arabair. Zijn naam wordt ook gespeld Ben Kalisch Ezab en betekent in het dialekt van Etterbeek, waar Hergé geboren is, "dropwater ". Zie Taal en Tongval jg. 27 (1975) blz. 11-12.

Ben Mahmoed Ali
ZW-GOUD, blz. 36 : Dienaar van Ben Kalish Ezab.

Ben Moelfrid Joessoef.
ZW-GOUD, blz. 38 : Militair raadgever van Ben Kalish Ezab

Ben More.
ROTSEN, blz. 42 : Kasteelruïne op De Zwarte Rotsen.

Ben Salaad, Omar.
KRAB, blz. 49 (naam op blz. 48) : Grootste handelaar van Bagghar, waar hij in de Ooststraat woont. Leider van een opiumsmokkelbende.

Ben Youssef.
COKES, blz. 31 (naam op blz. 32) : Spion van Bab El Ehr in het hoofdkwartier van Ben Kalish Ezab.

Beraber.
KRAB, blz. 34 : Groep plunderaars in de Sahara. Drukfout (?) voor Berber. In de oudste druk ook op blz. 36.

Berber (plunderaars).
KRAB, blz. 36 : Groep plunderaars in de Sahara. Ook abusievelijk Beraber genoemd.

Bergamot, Hippolytus.
BOLLEN, blz. 27 (achternaam al op blz. 19) : Professor, namelijk Amerikavorser, en studiegenoot van Zonnebloem (blz. 26). Lid van de Sanders-Hardmuth expeditie (blz. 19). Hij bewaart de mummie van Raskar-Kapak (blz. 28) en is het zevende en laatste slachtoffer van de Zonnekoning (blz. 36). Hij woont te Bindmuur (blz. 45) en wordt in ZONNETEMPEL blz. 60 (daar ook te zien) weer bevrijd uit de betovering van de Inca.

Bericht, Het.
PICARO'S, blz. 4 : Belgisch dagblad, waarop Haddock geabonneerd is.

Berlijn.
SOVJET, blz. 120 (tweede ill. druk blz. 64): Zie Berlin.

Berlin.
SOVJET, blz. 6 (tweede ill. druk blz. 4) : Tussenstation tussen Brussel (blz. 7) en Moscou van de Express International. Ook vertaald als Berlijn. Een gedeelte van dit album speelt er (blz. 6 e.v. en 120 e.v.).

Bianca.
JUWELEN, blz. 56 : Een witte roos, door Zonnebloem gekweekt en genoemd naar Castafiore.

Bibaro's.
OOR, blz. 49 : Vijandige stam van de Arumbaya's.

Bikoeloe.
OOR, blz. 50 (naam op blz. 52): Stamlid van de Arumbaya's.

Bill.
1. AMERIKA, blz. 12 : Gangster uit de bende van het G.S.C.
2. AMERIKA, blz. 31 : Spoorwegarbeider in Texas. In de oudste druk zijn naam pas op blz. 32.
3. AMERIKA, blz. 39 : (naam op blz. 40) : Handlanger van Archie Smiles. In de latere drukken John 2.
4. AMERIKA, blz. 47 (naam op blz. 50): Gangster in Chicago die Bobbie ontvoert. In latere drukken Henry 1.
5. ROTSEN, blz. 34 : Treinmachinist. In de nieuwe druk blijft hij naamloos.

Bindmuur.
BOLLEN, blz. 45 : Plaats waar Hippolytus Bergamot woont.

Bior, Tristan.
JUWELEN, blz. 25 : Juwelier die de namaakjuwelen van Castafiore maakte.

Bir El Ambik.
ZW-GOUD, blz. 21 : Oase in de Arabische woestijn, waar Bab El Ehr Kuifje achterlaat. Woordspeling op " bier Lambiek ", zie Taal en Tongval jg. 27 (1975) blz. 12.

Birmaanse harpgitaar.
OOR, blz. 1 : Voorwerp in het Ethnographisch Museum te Brussel.

Björgenskjöld, Erik.
STER (oudste druk), blz. 14: Zweedse geleerde, lid van de expeditie naar de noordelijke IJszee onder leiding van Prof. Kalys. In de nieuwere drukken is zijn naam veranderd in die van de nederlandse geleerde Cor de Wit.

Black Cat.
BOLLEN, blz. 61 : Schip gemeerd te Vlissingen.

Blackstar.
LOTUS, blz. 18 : Opiumsmokkelschip dat van Shanghai naar Rotterdam vaart.

Blauwe Lotus, De.
Titel van LOTUS. Dit avontuur speelt zich in het Verre Oosten af (SIGAREN, blz. 62), gedeeltelijk in Indië (blz. 1-5), Shanghai (blz. 5-14) en China (blz. 16 e.v.). Verwijzingen naar dit album op de laatste blz. van SIGAREN, in COKES op blz. 11 (noot 1, ontbreekt in de K.I.-versie) en 60 en in TIBET op blz. 3 (noot 1). De Blauwe Lotus is eigenlijk de naam van een opiumschuiverij in Shanghai (LOTUS, blz. 19), die op blz. 54 en 55 ook In de Blauwe Lotus geheten is.

Blue Sta (. . .)
STER, blz. 40 : Scheepvaartmaatschappij.

Blumenstein.
STER, blz. 22 (oude druk) : Direkteur van de Bank Blumenstein. Hij probeert in het bezit te komen van het door Prof. Kalys ontdekte metaal " kalysium ". In de nieuwe druk heet hij Bohlwinkel.

Blumenstein, Bank.
STER, blz. 22 (oude druk) : Bank in New York waarvan Blumenstein direkteur is. In de nieuwe druk Bank Bohlwinkel genaamd.

Bob.
1. AMERIKA (oudste druk) blz. 15 : Zie Bobby Smiles.
2. VLUCHT, blz. 59 : Piloot van de VH-RCB, die Kuifje met zijn vrienden ontdekt op de Zee van Celebes.

Bobbie.
De hond van Kuifje; hij vergezelt hem op al zijn avonturen en praat in de eerste albums zelfs met hem. Zijn naam en eerste optreden op de eerste blz. van SOVJET. Hij is evenals Haddock verzot op sterke drank (zie bijv. SOVJET, blz. 121, tweede ill. druk blz. 64); ROTSEN, blz. 34-35 ; KRAB, blz. 15-16 ; EENHOORN, blz. 22-23 ; TIBET, blz. 19; PICARO'S, blz. 3-4) en ziet dan steevast dubbel. Een ander punt van overeenkomst met Haddock is zijn afkeer van Castafiore (zie bijv. BOLLEN blz. 11 en ZAAK, blz. 52, waar Kuifje hem zelfs de bek moet snoeren) en het feit dat hij het vaak (zoals trouwens ook Jansen en Jansens) lichamelijk moet ontgelden, speciaal zijn staart. In MANNEN, blz. 45 breekt hij zelfs zijn rechtervoorpoot. Voor een redelijke inventarisatie in deze zie " Overzicht aangaande de martelingen die men Bobby, de witte hond van de beroemde reporter Kuifje, heeft aangedaan " van Jeroen Brouwers in " Stripverhaal" (Avenue, maart 1970, blz. 204). Bobbie heeft verder een afkeer van spinnen (bijv. ROTSEN, blz. 53 en STER blz. 5 en 54) en van riemen (VLUCHT, blz. 6). In AFRIKA komt hij op blz. 51 vermomd voor ; in SIGAREN, blz. 37 wordt hij op verzoek van Kuifje bijna neergeschoten. In STER (oude druk) wordt zijn naam steeds gespeld Bobby ; Kuifje noemt hem in de K.I.-versie van VLUCHT eenmaal Terry (!). Alweter noemt hem Morgensneeuw (TIBET, blz. 47).

Bobby.
STER (oude druk), blz. 1 : Spellingsvariant van Bobbie in heel dit album.

Boearasstam.
SIGAREN, blz. 25 : Arabische stam.

Boehm, Hans.
VLUCHT, blz. 8 : Marconist op de Carreidas 160 vanaf de tussenlanding in Singapore. Handlanger van Rastapoloulos.

Boeing 707.
VLUCHT, blz. 1 : Vliegtuigtype van de Qantas. Het toestel waarmee Kuifje, Haddock en Zonnebloem naar Sydney vliegen heet City of Melbourne.

Boela-Matari.
AFRIKA, blz. 62 (ook blz. 28) : Afrikaanse benaming van een tovenaar (?).

Bohemen.
SCEPTER, blz. 7 : Zie Ottokar I 2.

Bohlwinkel.
STER, blz. 22 (nieuwe druk) : Direkteur van de Bank Bohlwinkel. In de oude druk Blumenstein (zie aldaar).

Bohlwinkel, Bank.
STER, blz. 22 (nieuwe druk) : Bank in Sao Rico (oude druk : New York) waarvan Bohlwinkel direkteur is. In de oude druk Bank Blumenstein genaamd.

Boldov.
ZAAK, blz. 41 : Spellingsvariant van Boldow.

Boldow.
ZAAK, blz. 41 : Piloot van de groep Syldaviërs die Zonnebloem ontvoert. Op dezelfde blz. ook Boldov gespeld.

Bolivar, Hippolytus.
AMERIKA, blz. 60 : " Sterkste man ter wereld ".

Bolivie.
BOLLEN, blz. 1 : Land waarheen de Sanders-Hardmuth expeditie op ontdekkingsreis ging.

Bollemans, Isidoor.
JUWELEN, blz. 5 (voornaam op blz. 57) : Steenhouwer te Molensloot. Hij wenst op blz. 28 Haddock geluk met zijn voorgenomen huwelijk met Castafiore.

Bollemans, Mevrouw.
JUWELEN, blz. 26 : Vrouw van Isidoor Bollemans.

Bombard, Dr.
COKES, blz. 36 : Kennelijk iemand die ooit heeft kunnen leven van zeewater en plankton. Genoemd door Kuifje.

Bombay.
VLUCHT, blz. 1 : Zonnebloem meent dat Haddock verteit dat ze in die plaats zijn i.p.v. in Djakarta. Via deze plaats wil Kuifje trouwens in SIGAREN (oude druk) blz. 1) naar Shanghai varen.

Bonvault, Louis.
ROTSEN, blz. 54 : Handlanger van een valsemuntersbende, woonachtig in Villa Gai-Soleil te St. Germain (S.et O.).

Bordj.
KRAB, blz. 33 : Nederzetting in de Sahara.

Borduren.
SCEPTER, blz. 7 enz. : Inwoners van Bordurië.

Bordurië.
SCEPTER, blz. 52 : Buurland van Syldavië, in welke beide landen het grootste deel van dit album speelt. In de XIde eeuw (blz. 7 ; bedoeld moet wel zijn de XIIde eeuw, want op blz. 21 staat in 1195) veroveren de Borduren hun buurstaat, maar in 1277 worden ze door Syldavië onder leiding van Almaszout verslagen (SCEPTER, blz. 7 en 21). Ook een groot deel van ZAAK speelt in dit land, nadat Zonnebloem erheen ontvoerd is. Het is een totalitaire Balkanstaat (zie namelijk ZAAK, blz. 20 en getuige het feit dat het buurland Syldavië op het Balkanschiereiland ligt : SCEPTER, blz. 7) onder leiding van Plekszy-Gladz. In PICARO'S vanaf blz. 1 komt Bordurië weer ter sprake, omdat generaal Tapioca met behulp van dit land de macht van Alcazar heeft overgenomen in San Theodoros. De geheime staatspolitie van Bordurië is de ZEP. Op blz. 47 van ZAAK vooral blijkt dat het symbool van Bordurië de snor is (bijv. Hotel Sznôrr ; let ook op Partij der Moustachisten). De snor is dan ook een veel gebruikt symbool in het San Theodoros van Tapioca.
Een veel gebruikte krachtterm in Bordurië is " Bij de snor van Plekszy-Gladz". Het groetwoord is er Amaäh, ook gespeld als Amaath of Amaath (ZAAK blz. 46).
De hoofdstad van Bordurië is Szohôd.

Boris.
1. SCEPTER, blz. 35 (naam op blz. 36): Adjudant van Muskar XII. Kolonel. Lid van het Z.Z.R.K. Treedt ook weer op in RAKET blz. 52 (G.P.-versie blz. 53) als handlanger van Miller onder de schuilnaam Kolonel Jorgen. In MANNEN als verstekeling in de maanraket (blz. 39, naam op blz. 44). Zie Operatie Ulysse. Gedood bij een vechtpartij met Wolff en Kuifje (blz. 52).
2. ZAAK, blz. 25 (zijn naam) : Knecht van Alfredo Topolino uit Bordurië (blz. 26).

Bostas.
COKES, blz. 2 : Sigarettenmerk op een uithangbord. Kennelijk een vervorming van Bastos.

Botersloot.
EENHOORN, blz. 45 : Zo verstaat Haddock door de telefoon de naam Molensloot.

Bourg (ogne) Vieu (x).
KRAB (oudste druk), blz. 32 : Wijnsoort waarvoor Haddock in een hallucinatie Kuifje aanziet. In de nieuwere druk met harde kaft ontbreekt deze benaming op het etiket van de fles. Deze fout is in de drukken met slappe kaft weer hersteld.

Boustringovitch.
SOVJET, blz. 132 (naam op blz. 134 ; in de tweede illegale druk op resp. blz. 70 en 71) : Spion van de G.P.U., werkzaam in Berlijn.

B.P. spirit.
SOVJET, blz. 62 (in tweede illegale druk blz. 35) : Merk op benzinepomp in de Sovjet-Unie.

Brabant.
JUWELEN (K.I.-versie), blz. 1 : Belgische provincie waar Molensloot ligt. Deze mededeling ontbreekt in de albumversies.

Brahma.
LOTUS, blz. 4 : Genoemd door een dienaar van de Maharadjah van Rawhajpoutalah.

Braque.
VLUCHT blz. 8 : Schilder. Zie Parke-Bennet.

Briloog-bleekgezicht.
AMERIKA, blz. 19 : Zie Archie Smiles.

Bristol, Hotel.
COKES, blz. 2: Hotel waarin Alcazar zegt te logeren. Op blz. 10 blijkt dat hij in Hotel Excelsior verblijft.

Brol.
JUWELEN, blz. 53 : Merknaam van 'n wasmiddel op een doos op de zolder van Molensloot. Ook in advertentie op het achterblad van Wereld-Nonsens. (blz. 26, 27 , en PICARO'S blz. 1). Op blz. 13 van PICARO'S wordt ook reklame gemaakt voor Brol in Tapiocapolis.

Bross en Clackwell.
VLUCHT, blz. 46 : Merk van de hoed van Carreidas.

Brown.
LOTUS, blz. 35 : Inspekteur van Dawson in Shanghai.

Bruno.
BOLLEN, blz. 16 (naam op blz. 7) : Koning der goochelaars, treedt op in het Palace Variététheater.

Brussel.
SOVJET, blz. 7 (tweede ill. druk blz. 4) : Door Kuifje genoemd als zijn woonplaats en daar op blz. 137 (2e ill. druk blz. 73) ook door Bobbie . In SOVJET blz. 139 (tweede ill. druk blz. 73) ook op de trein waarmee Kuifje naar huis terugkeert. Daar trouwens ook de duitse schrijfwijze Brüssel. In ROTSEN staat op de trein waarmee hij naar Sussex vertrekt Bruxelles. Onder andere uit deze gegevens meen ik dat vaststaat dat Kuifje in Brussel woont en dat derhalve grote delen van de verschillende albums hier spelen. Dit feit is dan ook stilzwijgend in deze index verwerkt.

Brutus.
EENHOORN, blz. 48 : Hond van de gebroeders Vogel.

Bruxelles.
ROTSEN (nieuwe druk), blz. 2 : Op de trein waarmee Kuifje naar Sussex vertrekt. Zie ook de nederlandse schrijfwijze Brussel.

Bulletje.
OOR, blz. 5 : Scheldwoord van de papegaai van Balthazar 1. Ook op blz. 7, 9 en 11.

Bultman, Dokter Eugenius.
OOR, blz. 10 : Eigenaar van een auto met nr. 160.891. Door Kuifje verward met nr. 168.091. Hij woont op de Minnezangerlaan te Brussel.

Bund.
LOTUS, blz. 35 : Straat in New York. Op nr. 53 is de American & Chinese Steel Company gevestigd.

Bureau van Statistiek.
AMERIKA, blz. 36 : Zie Professor W. R. Law. In de oudste druk : Bureau voor de Statistiek.

Butterfly, Madame.
ZAAK, blz. 54 : Opera in de Opera van Szohôd.

C.

Cafe des Chemins de fer.
ZAAK, blz. 44 : Café te Genève. Vertrekpunt van de bus naar Cointrin.

Calcutta.
TIBET, blz. 4 : Vanuit Hongkong reist Tchang 1 via deze plaats naar Katmandoe. Op blz. 24 ook op een proviandkist van de expeditie van Kuifje en Haddock naar de Himalaya.

Callao.
BOLLEN, blz. 62 en ZONNETEMPEL, blz. 1 : Havenplaats van Peru.

Calle de Alcala.
OOR, blz. 35 : Straat in Las Dopicos.

Calle del sol.
OOR, blz. 35 : Straat te Las Dopicos.

Calle 22 de mayo.
PICARO'S, blz. 54 : Straat in het tot Tapiocapolis omgedoopte Las Dopicos.

Cambo.
COKES, blz. 1 : Naam van winkel in Brussel.

Campanule.
RAKET, blz. 6 (G.P.-versie blz. 7) : Expeditie " Campanule " is het kodewoord van de Syldavische veiligheidsdienst voor het loodsen van Kuifje en Haddock van het vliegveld bij Klow naar Sbrodj.

Cantonneau, Paul.
STER, blz. 14 : Lid van de expeditie naar de noordelijke IJszee onder leiding van Prof. Kalys. Afkomstig van de Universiteit van Freiburg. Dezelfde persoon komt ook voor in BOLLEN als lid van de expeditie Sanders-Hardmuth, waar zijn naam op blz. 20 vertaald wordt als Kwartier. Zie Stripschrift 39/40, blz. 42.

Capone, Al.
AFRIKA, blz. 52 : Gangsterleider in Chicago. Ondertekent op blz. 50 instrukties om Kuifje te vermoorden (namelijk A.C.). AMERIKA, blz. 1 (naam op blz. 7) : Loert met een gangsterbende in Chicago op Kuifje.

Caraco.
OOR, blz. 46 : Gids van Kuifje naar de Arumbaya's.

Carlton Ho (tel).
COKES, blz. 3 : Hotel in Amsterdam, waar Alcazar heeft gelogeerd.

Carnewal.
SIGAREN, blz. 8 : Egyptoloog. Als mummie in de tombe van Khi-Oskh.

Carreidas, Laszlo.
VLUCHT, blz 2 (naam op blz. 3) : Beroemde miljardair en vliegtuigontwerper met belangen in wol, petroleum, film, pers en Sani-Cola. Kuifje noemt hem " De man die nooit lacht ". Hij is geboren in 1899 (blz. 24). In de K.I.-versie (bijv. blz. 6) noemt Spalding hem de Snottebel.

"Carreidas ", Operatie.
VLUCHT, blz. 18 : Kodenaam voor de kaping van de Carreidas 160.

Carreidas 160.
VLUCHT, blz. 8 : Zakenvliegtuig van Laszlo Carreidas, uitgerust met Rolls-Royce-Turbomeca-straaliurbines. De vliegroute in dit album gaat via Teheran - Singapore - Djakarta (Java) - Lombok - Sumbawa - Flores - Timor richting Darwin (Australië). De kaping ervan vindt plaats tussen Macassar en Darwin.

Cartoffoli, Arturo, Benedetto, Giovanni, Giuseppe, Pietro, Archangelo, Alfredo.
ZAAK, blz. 36 (naam op blz. 38) : Wegpiraat uit Milaan, die met Kuifje en Haddock de achtervolging inzet achter de ontvoerders van Zonnebloem.

Caruda.
VLUCHT, blz. 1 : Indonesian Airlines.

Caserna San Juan V.
OOR, blz. 18 : Kazerne in Las Dopicos.

Castadinges.
PICARO'S, blz. 3 : Zo noemt Serafijn Lampion Castafiore.

Castafiole.
COKES, blz. 40 en JUWELEN blz. 6 : Zo wordt Castafiore door Haddock genoemd.

Castafiore, Bianca.
SCEPTER, blz. 28 (naam op blz. 29) : Operazangeres aan de Scala van Milaan in Italië, waarmee Kuifje naar Klow lift. In BOLLEN op blz. 11 noemt Kuifje haar " De nachtegaal uit Milaan ". Ze treedt op die plaats op in het Palace Variététheater en het Music-Hall-Palace. In ZWGOUD is ze op blz. 42 te beluisteren op de radio (én te zien). In ZAAK blz. 48 treedt ze op de in Opera van Szohôd en in COKES op blz. 40 is ze aanwezig op de Shéhérazade bij een gekostumeerd bal. Haar stem is in TIBET (blz. 16-17) via radio Nepal te horen. Ze is de hoofdpersoon in JUWELEN : op blz. 5 kondigt een brief haar komst op het Kasteel van Molensloot aan, alwaar ze op blz. 8 arriveert. In dat album wil ze volgens Wereld-Nonsens trouwen met Haddock (blz. 27). Bij haar triomftocht door Zuid-Amerika wordt ze op blz. 4 van PICARO'S gearresteerd door de autoriteiten van San Theodoros op verdenking van een komplot tegen generaal Tapioca. Tot het eind van dit album verblijft ze in de gevangenis. Haar favoriete rol is die van Margareta in de Faust van Gounod en wel met name de Juwelenaria, waaruit blijkt dat ze een sopraan is. Deze opera is in haar

vertolking op de plaat gezet (JUWELEN, blz. 10, te beluisteren in PICARO'S blz. 21) en wordt gefmiteerd door Haddock (RAKET, blz. 29 - G. P.-versie blz. 30 en JUWELEN , blz. 5) en kolonel Sponsz (ZAAK, blz. 56). Ook met deze laatste persoon zou ze volgens de kranten verloofd zijn, evenals met de Maharadja van Gopal, baron Halmaszout en Di Gorgonzola (JUWELEN, blz. 28). Ze vertolkt ook werk van Rossini 2, Puccini en Verdi (JUWELEN, blz. 33) en in ZW-GOUD blz. 42 het lied " Mama 'k wil e man he! Wat voor 'n man, me liefste kind ?" Professor Zonnebloem is (door zijn hardhorendheid ?) zeer op haar gesteld en noemt een eigen gekweekte witte roos naar haar in JUWELEN blz. 21 : de Bianca. Haddock, wiens naam steeds door haar verhaspeld wordt, noemt haar Castafiole, Castagnet en Catastrofe ; Lampion noemt haar Castadinges. Met meer eerbied noemen Kuifje en Haddock haar La Castafiore. Haar kleedster heet Irma, haar vaste begeleider Igor Wagner.

Castafiore, La.
PICARO'S, blz. 46 en 48 : Zo noemen Kuifje en Haddock Castafiore.

Castagnet.
JUWELEN, blz. 57 : Zo noemt Haddock Castafiore.

Catastrofe, Bianca.
JUWELEN, blz. 6 : Een betekenisvolle verbastering van Castafiore's naam door Haddock.

Ceasar.
RAKET, blz. 55 (G. P.-versie blz. 56) : Genoemd door Haddock in de uitdrukking " Ave --- ". Foutieve schrijfwijze van Caesar.

Centraal Comité.
SCEPTER, blz. 26 : Gendarmerie in Syldavië ; spant samen met het Z. Z. R. K.

Centraal Hulp en Steuncomité voor behoeftige Gangsters.
AMERIKA, blz. 57 : Bundelt alle gangsters van Chicago om Kuifje uit de weg te ruimen.

Centrale Gevangenis.
ZW-GOUD (oude druk), blz. 15 : Kuifje wordt hier op verdenking van dokumentensmokkel in opgesloten door de Engelse Militaire Politie ; ligt in Haiffa. In de nieuwe druk (nu op blz. 16) wordt hij er op verdenking van steun aan Bab El Ehr gevangen gezet en wel in Khemed.

Cervens.
ZAAK, blz. 33 : Stad in Frankrijk. Op 5,2 km. ervandaan proberen Kuifje en Haddock de Syldaviërs, die Zonnebloem ontvoeren, te laten stoppen.

Cervin (?).
LOTUS, blz. 18 : Opiumsmokkelschip met de route Shanghai - Hamburg.

Chandra Patnagar Rabad.
BOLLEN, blz. 7 : Yogi, die Ragdalan zijn mysterieuze krachten deed leren kennen.

Chang.
LOTUS, blz. 51 : Drukfout voor Tchang Tchong-Jen.

Charahbang.
TIBET, blz. 51 : Dorp in het Himalaya-gebergte op 3 dagen gaans van Khor-Biyong.

Charlet.
ZONNETEMPEL (oude druk), blz. 60 : Franse naam van Max Wulp. Op deze plaats onvertaald gebleven. In de nieuwe druk verbeterd.

(C) heddite.
SOVJET, blz. 109 (tweede illegale druk blz. 58) : Merk (?) op kist met dynamiet.

Cheng Fou.
LOTUS, blz. 21 : Plaats in de buurt van Shanghai.

Chester, Kapitein.
STER, blz. 29 : Kapitein van de Sirius, die 20 jaar met Haddock gevaren heeft en een goede vriend van hem is. Hij helpt hem in Akureyri aan motorolie van de Golden Oil. In EENHOORN, blz. 62 wil Haddock zijn schip de Sirius huren om de schat van Scharlaken Rackham op te sporen. In BOLLEN, blz. 59 ligt hij met zijn schip, de cargo " Valmy ", in de haven van Vlissingen als Kuifje en Haddock hem gaan opzoeken. Hij wenst in JUWELEN op blz. 27 Haddock per telegram geluk met zijn voorgenomen huwelijk met Castafiore.

Chicago.
AMERIKA, blz. 1 : In deze plaats begint het album. Een groot gedeelte van dit avontuur speelt er.

Chicago Tribune.
AMERIKA, blz. 14 : Amerikaanse krant. Op blz. 46 door Kuifje verkocht.

Chicklet, R. W.
OOR, blz. 31 : Agent van de General American Oil. Op deze blz. en op blz. 33 abusievelijk Schicklet genoemd.

China.
LOTUS, blz. 17 : Hier speelt zich het grootste deel van dit album af (blz. 16 e. v.).

Chiquito.
BOLLEN, blz. 9 (naam op blz. 13): Indiaanse assistent van Ramon Zarate. Hij is een afstammeling van de Inca's en wel een indiaan van zuiver Quichua-ras. Zijn eigenlijke naam is Rupak Inca Huaco (blz. 57), ook gespeld Rupac Inca Huaco (dit blijkt nog eens in ZONNETEMPEL op blz. 48 en 60). Hij is een van de ontvoerders van Zonnebloem (BOLLEN blz. 46). In ZONNETEMPEL blz. 7 blijkt hij aan boord van de Pachacamac, waar hij Kuifje betrapt (blz. 8). Later op blz. 48 bevindt hij zich in de Zonnetempel.

Chorten.
TIBET, blz. 20 : Tempeltjes in Nepal, waar de as van grote lama's bewaard wordt.

Chrysler.
ZAAK, blz. 37 : Merk van de auto, waarmee Zonnebloem door de Syldaviërs ontvoerd wordt.

Chulpa.
ZONNETEMPEL, blz. 22 : Oud Incagraf.

Cipacalouvishni.
LOTUS, blz. 2 : Beroemde fakir, die aan het hof van Rawhajpoutalah optreedt en Kuifje een slechte toekomst voorspelt op blz. 3.

Citroën.
ZAAK, blz. 22 : Merk van de auto waarmee Stefan Szprinkoth (zie ook Stefaan) twee aanslagen op Kuifje en Haddock pleegt.

(. . .) ckling.
ROTSEN (nieuwe druk), blz. 11 : Plaats in Sussex. Mogelijk staat er (. . .) uckling.

Clairmont.
ZONNETEMPEL (oude druk), blz. 60 : Franse naam van Heining. Op deze plaats onvertaald gebleven. In de nieuwe druk verbeterd.

C. N.
KRAB, blz. 20 : Kenletters van Marocco op watervliegtuig dat Kuifje en Haddock beschiet.

Coca Cola.
AMERIKA, blz. 8 (en 49) : Frisdrankmerk op 'n kraampje in Chicago.

Coconut-bende.
AMERIKA, blz. 15 : Fiktieve smokkelbende in Chicago.

Coimbra, De Hogeschool van
STER, blz. 14 : Zie Senhor Pedro Joãs dos Santos.

Cointrin.
ZAAK, blz. 42 : Vliegveld van Genève. Op blz. 42 genoemd Genève-Cointrin.

Cokes in Stock.
Onder deze titel publiceerde Kuifje-weekblad Cokes in Voorraad (COKES).

Cokes in Voorraad.
Titel van COKES ; in de K. I. onder de titel De Nieuwste Avonturen van Kuifje, in Kuifje-weekblad Cokes in stock. Cokes is de kodenaam voor negerslaven (blz. 48). Dit verhaal speelt zich behalve in Brussel en Molensloot af in Khemed 2 (blz. 15-26), Djebel Kadheih (blz. 27-33) en op de Rode Zee (blz. 33-59).

Colombani, Paolo.
VLUCHT, blz. 3 : Vanaf Teheran navigator van Szut in de Carreidas 160. Bendelid van Rastapopoulos.

Colombo.
SIGAREN (oude druk) , blz. 1 : Via deze plaats wil Kuifje naar Shanghai varen.

Columbia.
PICARO'S blz. 1 : In dit land is Castafiore suksesvol opgetreden bij haar toernee door Zuid-Amerika.

Columbus.
ROTSEN, blz. 60 en SCEPTER, blz. 44 : Genoemd door Jansen en Jansens. In JUWELEN op blz. 33 nog genoemd als ontdekker van Amerika.

Compagnie Francaise d'ar (. . .) mement et de navigation.
STER, blz. 40 : Franse scheepvaartmaatschappij, die reageert op de oproep van de Aurora naar aanleiding van het Vil-S. O. S.

Congo.
In de oude titel van CONGO. Zie Afrika.

Continental Hotel.
LOTUS, blz. 5 : Hotel in Shanghai waar Kuifje logeert.

Cornavin, Hôtel.
ZAAK, blz. 16 : Hotel in Genève, waar Zonnebloem normaliter logeert. In dit avontuur op kamer 122 (blz. 18).

Cosmos Pictures.
SIGAREN, blz. 4 : Alom bekende bioskoop (maatschappij) waarvan Rastapopoulos direkteur is. Op blz. 22 afgekort als " Cosmos ". Brengt o. a. de film Arabische Haat uit. De naam komt ook voor op het affiche van deze film in LOTUS op blz. 32.

Costa, Da.
ZW-GOUD, blz. 44 : Reder uit Lissabon. Volgens Oliveira da Figueira is Alvaro een kleinkind van hem.

Côte, La.
ZAAK, blz. 23 : Wijnmerk van Alfredo Topolino, waar Haddock erge trek in heeft.

Courant van Shanghai, De.
LOTUS, blz. 60 : Chinese krant.

Couture Helene.
COKES, blz. 1 : Naam van een winkel in Brussel.

Crimson Glory.
JUWELEN, blz. 24 : Rozensoort gekweekt door Zonnebloem.

Cristobal Colon.
ZONNETEMPEL, blz. 3 : Hotel in Callao, waar Kuifje en Haddock logeren.

Crusoë, Robinson.
SCHAT, blz. 51 : Kuifje vergelijkt Hadoque met hem.

CTT.
PICARO'S, blz. 8 : Zie AHA.

Cygnes, Les.
ZAAK, blz. 29 : Villa in het dorp Rolle, waarin de ambassade van Bordurië gevestigd is.

Czarlitz.
SCEPTER, blz. 35 (naam op blz. 33) : Officieel hoffotograaf van Muskar XII. Lid van Z. Z. R. K.

Ondertussen . . .
Dus, afgesproken, Mijnheer Czarlitz?.. Morgenochtend, tegen negen uur, kom 'k U afhalen, en dan gaan we samen naar 't Kropowkasteel...
In orde, Heer Professor.

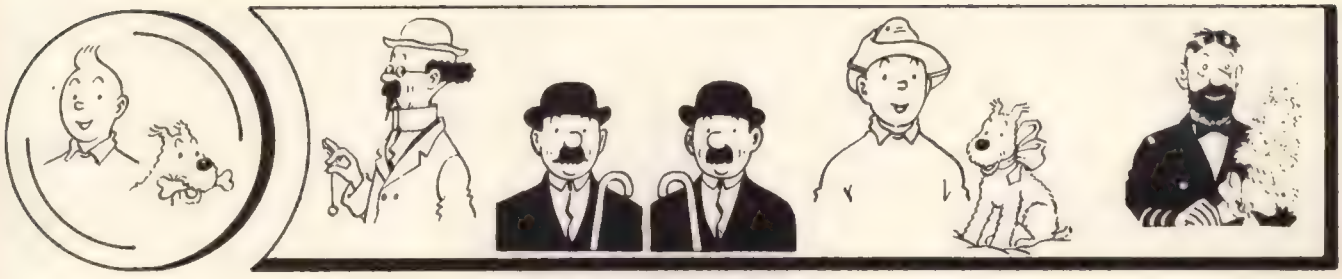

D.

Dahlak - Kebir.
COKES, blz. 52 : Eiland in de Rode Zee.

Dahomey (Afgodspalen).
OOR, blz. 1 : In het Ethnographisch Museum te Brussel.

Daily Paper.
AFRIKA, blz. 11 : Londense krant, die Kuifjes exclusieve reportage over zijn Afrika-reis wil kopen.

Daily Reporter, The.
ROTSEN (nieuwe druk), blz. 62 : Schotse krant. In de oude druk The Morning News.

Damme, Van.
SCHAT, blz. 1 : Kok op de Sirius, door wiens luidruchtige gepraat het geheim van de Eenhoorn verraden wordt.

Damocles.
ROTSEN (nieuwe druk), blz. 60 : Zie Samothrake.

Damsam.
COKES, blz. 1 : Naam van een winkel in Brussel.

Daoed.
ZW-GOUD, blz. 43 (naam op blz. 51) : Arabier in dienst van Prof. Smith (zie Smith 3).

Darwin.
VLUCHT, blz. 14 : Plaats in het uiterste noorden van Australië. Het vliegtuigverkeer op de route naar Sydney wordt na Macassar geregeld door de verkeerstoren van --- (zie ook blz. 15).

Dawes, Herbert.
KRAB, blz. 8 : Naam van een verdronken matroos van de Karaboudjan. Lid van opiumsmokkelbende, door welke hij uit de weg geruimd wordt (blz. 61).

Dawson, J. M.
LOTUS, blz. 7 (achternaam op blz. 29, voorletters blz. 44): Politie-commissaris van de internationale concessie te Shanghai. Hij wordt gechanteerd door Mitsuhirato (blz. 44). Treedt opnieuw op in COKES blz. 11 als handelaar in oorlogsmaterieel, die onder andere levert aan Alcazar en Bab El Ehr. Hij wordt daar op blz. 60 overigens " gewezen bevelhebber van de internationale politie van Shanghai " genoemd. Hij is kennelijk identiek aan J. D. M. C. of M. Dubreuil (blz. 15).

Dbrnouk.
SCEPTER, blz. 19 : Vissersplaats aan de Syldavische zuidkust.

Delcourt.
KRAB, blz. 33 : Luitenant. Commandant van fort Afghar in de Sahara.

Diario de Lisboa.
AFRIKA, blz. 11 : Krant uit Lissabon, die Kuifjes avonturen wil plaatsen.

Diaz.
OOR, blz. 22 : Kolonel van generaal Alcazar. Wraakbelust omdat hij tot korporaal gedegradeerd wordt.

Dick.
AMERIKA, blz. 60 : Stuurman aan boord van een als politieboot vermomde gangsterboot op het Michiganmeer.

Didi.
LOTUS, blz. 6 (naam op blz. 17) : Zoon van Wang Jen-Ghie, beschermt Kuifje in Shanghai. Hij wordt op blz. 13 krankzinnig door radjaïdjah (wil op blz. 18 Bobbie doden). Later genezen door Fan Se Yeng (blz. 62).

Diego van Navarra.
EENHOORN, blz. 20 (naam op blz. 21) : Luitenant van Scharlaken Rackham, gedood door Hadoque (blz. 20).

Diogenes.
KRAB, blz. 52 : Griekse wijsgeer, genoemd door Kuifje.

Djakarta.
VLUCHT, blz. 1 : Plaats op Java op welks vliegveld Kuifje, Haddock en Zonnebloem een tussenlanding maken op weg naar Sydney (evenals Laszlo Carreidas). Ze verblijven er op blz. 60 weer na hun avontuur op Pulau-Pulau - Bompa (in het ziekenhuis).

Djebel.
COKES, blz. 24 : Plaats in Khemed in de buurt waarvan Ben Kalish Ezab zich schuilhoudt voor Bab El Ehr. Zie Patrasj Pasja.

Djebel Amilah.
KRAB, blz. 42 : Schuilnaam van het schip de Karaboudjan.

Djebel Kadheih.
COKES, blz. 16 : Woestijn (n.l. op blz. 20) op een uur vliegen van Khemed.

Djedda.
COKES, blz. 60 : Zie Djeddah.

Djeddah.
COKES, blz. 47 : Haven van Mekka. Op blz. 60 gespeld Djedda.

Djibouti.
COKES, blz. 50 : Havenplaats, waarheen Kuifje en Haddock met de Ramona koersen om de " cokes " (zie Senegalezen en Soedanezen) af te zetten.

Doggersbank.
STER, blz. 25 : Via deze plek gaat de Aurora naar de noordelijke IJszee. De Kentucky Star probeert er de Aurora aan te varen.

Dolphin, Ye.
ROTSEN (oude druk), blz. 41 : Herberg in Kiltoch. In de nieuwe druk The Kiltoch Arms.

Donderbloem.
JUWELEN, blz. 43 : Zo noemt Castafiore Zonnebloem.

Dopicos, Las.
OOR, blz. 16 : Hoofdstad van de republiek San Theodoros in Zuid-Amerika. In PICARO'S, blz. 1 door generaal Tapioca omgedoopt in Tapiocapolis. Alcazar is van plan de stad om te dopen in Alcazaropolis als hij Tapioca verslagen heeft in PICARO'S (blz. 54).

Douglas.
STER, blz. 46 : Matroos van de Peary, die Kuifje probeert neer te schieten bij de landing op de meteoor. Naam op blz. 47.

Douma.
SCEPTER, blz. 61 : Havenstad van Syldavië.

Dover.
ROTSEN, blz. 7 : Plaats waarin Kuifje op Engeland aankomt.

Dries.
JUWELEN, blz. 30 (naam op blz. 31) : Technikus van de Belgisch TV.

Dubreuil, M.
COKES, blz. 3 : Persoon naar wie Alcazar van J. D. M. C. moet opbellen.

(Duck, Donald).
PICARO'S, blz. 59 : Iemand in deze vermomming doet mee aan het karnaval in Tapiocapolis.

Duizentbomme.
COKES, blz. 61 : Zo noemt Abdoellah Haddock. Op zijn briefje staat eigenlijk " Duinzentbomme ".

E.

Eastbury.
ROTSEN (oude druk), blz. 2 : Plaats in Engeland (Sussex) waar een vliegtuig van de valsemuntersbende neergestort is. In de nieuwe druk Eastdown genaamd.

Eastdown.
ROTSEN (nieuwe druk) blz. 2 : Plaats in Engeland (Sussex). In de oude druk Eastbury (zie aldaar).

Echo III (...), l'.
ZAAK, blz. 42 : Tijdschrift in een kiosk in Genève, waarvan Haddock een exemplaar koopt.

Echo van Sanfacion, De.
OOR, blz. 42 : Krant in Nuevo-Rico.

Ecuador.
PICARO'S, blz. 1 : In dit land is Castafiore suksesvol opgetreden bij haar toernee door Zuid-Amerika.

Edinburg.
ROTSEN (oude druk), blz. 62 : Hier wordt de valsemuntersbende onder leiding van Dr. Müller voor de Officier van Justitie geleid. In de nieuwe druk Edinburgh.

Edinburgh.
ROTSEN (nieuwe druk), blz. 62 : Zie Edinburg.

Edwards.
1. E. J., ROTSEN, blz. 62 : Politieagent, die Kuifje bevrijdt van de Zwarte Rotsen.
2. ZW-GOUD (oude druk), blz. 17 : Luitenant van de Engelse Militaire Politie te Halifa. Niet in de nieuwe druk.

Eekhoornstraat.
SCEPTER, blz. 6 : Straat in Brussel, waarin het Syldavische restaurant Klow gevestigd is op nr. 38.

Eenhoorn, De.
EENHOORN, blz. 6 : Naam van het schip van Hadoque ; een koninklijk fregat (blz. 16). Hadoque vervaardigde er 3 maquettes van met dezelfde naam (blz. 8). In JUWELEN blz. 51 staat zo'n maquette in het Kasteel van Molensloot.

E. F. W. O.
STER, blz. 21 : Afkorting van Europees Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Op de vlag, die op de neergestorte meteoor geplaatst moet worden.

Eiffeltoren.
RAKET, blz. 43 (G. P.-versie blz. 44) : Genoemd door Haddock.

El Drachm, Abd.
KRAB, blz. 51 : Dienaar van Omar Ben Salaad.

E (le) ctra.
ZW-GOUD, blz. 6 : Naam op een aanplakbiljet.

Electronic Company.
ZAAK, blz. 15 : Levert kennelijk materiaal voor Zonnebloems laboratorium bij Molenschot.

Empire State Building.
VLUCHT, blz. 51 : Genoemd door Allan. Hij zegt i. v. m. zijn kapotte gebit in feite " Flate " in plaats van " State ".

Engeland.
LOTUS, blz. 1 : Kuifje vangt de naam van dit land op in een codebericht over de radio. In ROTSEN blz. 40 genoemd omdat Sussex er een deel van is. In de oude druk van ZW-GOUD arresteren overigens de Engelsen op blz. 15 Kuifje op de Speedol Star, wegens vermeende steun aan Bab El Ehr.

Engl (ish) Hospita (l).
LOTUS, blz. 11 : Ziekenhuis in Shanghai.

Epomeo, Ms.
SIGAREN, blz. 1 : Schip, waarmee Kuifje naar Shanghai vaart. Hij komt in SIGAREN (blz. 5) maar tot Port-Said. Pas in LOTUS bereikt hij Shanghai. In de oude druk van SIGAREN ontbreekt deze naam nog op de reddingsboei op het laatste plaatje van blz. 1.

Erzeroem.
VLUCHT, blz. 30 : Plaats waar de grootvader van Laszlo Carreidas suikerbakker was van rahat-lokoem.

España Scheepvaart.
STER, blz. 40 : Spaanse scheepvaartmaatschappij.

VERVOLG IN CISO-STRIPGIDS NUMMER 11

Alle illustraties bij de Kuifje-index :
Copyright by Editions Casterman, Tournai.

PHEW! ISN'T IT HOT! I CAN'T GET TO SLEEP!
I'VE COUNTED 156,789 SHEEP GOING THROUGH THE GATE, BUT I HAVEN'T GONE TO SLEEP YET. IT'S SO HOT.

1. It's night time, and all is dark and quiet—but not in the Laurel and Hardy bedroom. The boys are so hot they cannot sleep. " Oh, for forty winks ! " sighs Olly. " Or thirty-nine," says Stan. " I've counted so many sheep I feel like a shepherd."

THE SECRET OF GOOD HEALTH IS SLEEPING IN THE OPEN AIR. WHY SLEEP IN A STUFFY ROOM WHEN YOU CAN PUT YEARS ON YOUR LIFE BY SLEEPING IN THE OPEN ?
WE'LL SLEEP OUT STAN!
THAT'S O.K WITH ME!
THE OPEN AIR LEAGUE
SOAP

2. The little old president of the Open Air League airs his views about bedding down for the night. " Don't sleep in a stuffy room ! " he yaps. " Sleep in the open. Look what it's done for me ! " They take a look, but don't think much of the result.

3. " I've a feeling I'm going to like sleeping in the garden," yodels Olly, pulling the blanket under his chin. " There's something to be said for having the stars as a ceiling, old friend." Stan mutters that they won't be much protection if it rains.

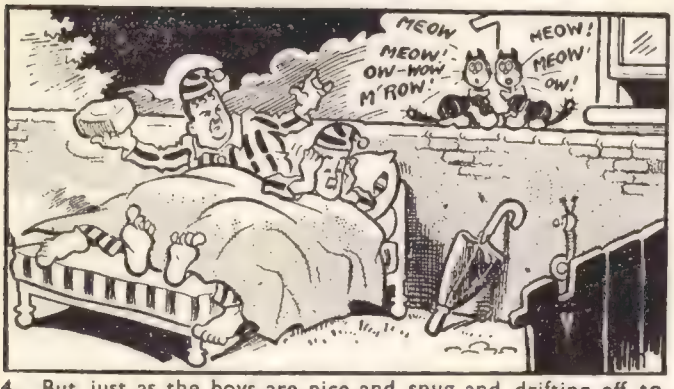

4. But just as the boys are nice and snug and drifting off to sleep, they're disturbed by a couple of cats carolling on the wall. " Bother ! " cries Olly. " Never mind, Stan ! I'll soon scare them away by buzzing this brick in their direction." He takes aim.

5. " Oh, gosh ! That's torn it ! " gasps our fat friend. Not only does he frighten off the midnight me-ows, but breaks a window in the house next door. " How dare you buzz bricks through my window at this time of night, eh ? " yells the angry neighbour.

6. " Now perhaps we can get some shut-eye," grumbles Olly. But he's spoken too soon. Large drops of rain begin to fall ! " I might have known we'd never get any sleep out here," says Stan. " It's a jolly good job I brought my umbrella with me, isn't it ? "

WE SHALL HAVE TO GIVE UP THIS SILLY IDEA OF SLEEPING IN THE OPEN, STAN.
YOU'VE SAID IT, OLLY. I'M SLEEPING IN THE OLD HOMESTEAD IN THE FUTURE.

7. " Whose wet idea was it to sleep out of doors ? " moans Olly. " We'll be soaked." Stan tells him to stop grumbling. " Dry up," says he. " We'll sleep inside in future. Meanwhile, we've got to weather the weather, whether we like it or not ! "

8. So the boys carry their bed into the house, and the next night climb under the blanket feeling they will have a good sleep. "This is the place to have a bed," tootles Olly. "No doubt about it," agrees Stan. "Why did we ever take it outside?"

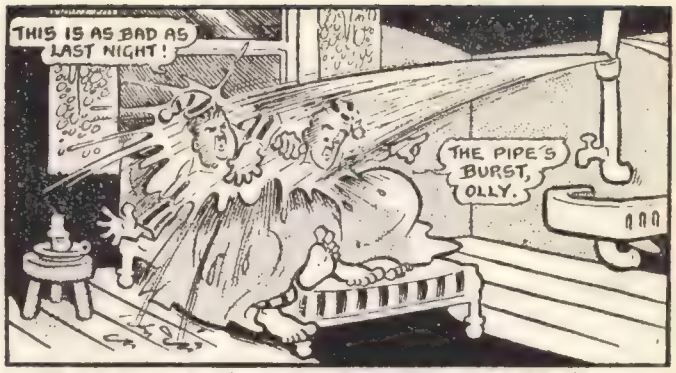

9. But the boys are doomed to disappointment! All of a sudden, the water pipe takes it into its head to spring a leak. "This is just as bad as last night!" spouts Olly. "Are we never going to get any sleep?" Little Stanley says he very much doubts it.

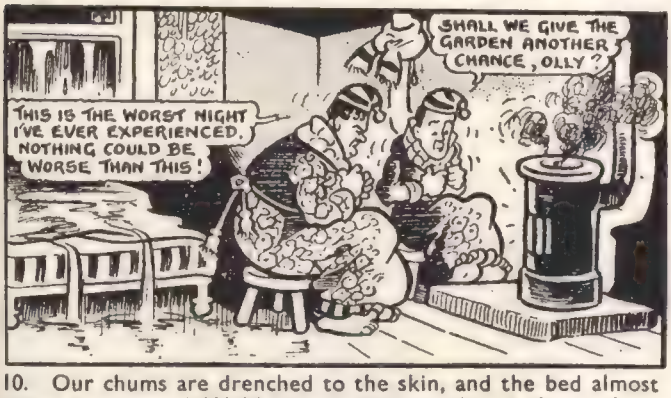
SHALL WE GIVE THE GARDEN ANOTHER CHANCE, OLLY?
THIS IS THE WORST NIGHT I'VE EVER EXPERIENCED. NOTHING COULD BE WORSE THAN THIS!

10. Our chums are drenched to the skin, and the bed almost swims in water. "We'll have to dry ourselves in front of the fire," shivers Olly. "What a night!" Stanley says perhaps they ought to give the garden another chance. "Okay," says Olly.

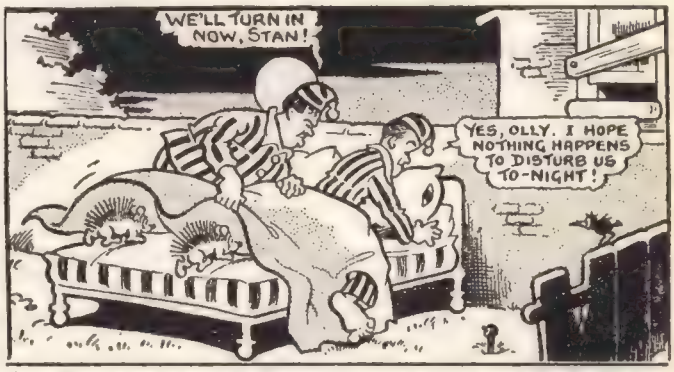

11. Here we are out in the garden once again, and the bed's now as dry as dust. "We're going to sleep really well to-night, Stan, you mark my words!" declares Olly. But you, dear reader, should mark the hedgehogs scrambling under the blanket.

12. Stan and Olly have hardly put their pates on the pillows when they spring up in perplexity and pain. They've stubbed their toes on the prickly pair! "It's not my corns shooting!" cries Olly. "'Cos I haven't got any corns! This is the end!"

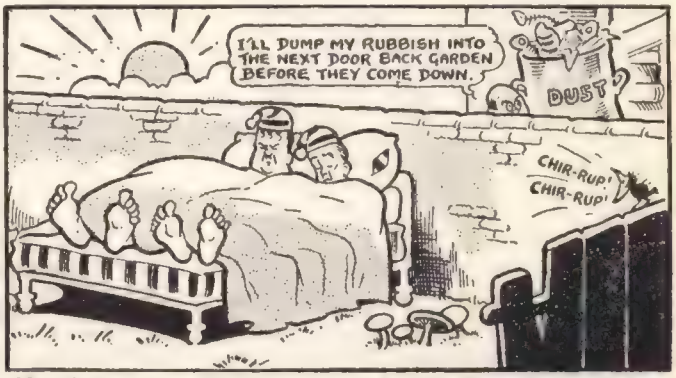

13. At long last, the chums get rid of the hedgehogs and drop off. But there's more trouble coming their way. Their irate neighbour creeps down at crack of dawn, complete with dustbin full of rubbish. "The L. and H. garden's getting this," says he.

14. He empties the lot over the wall, right on to Stan and Olly. "Good riddance to bad rubbish!" he cries. "I'll teach them to break my windows!" Our pals don't quite know what's happened. "We must be in an earthquake!" yells Olly.

15. Here you see the answer to the boys' problem. They sling up a hammock 'twixt two trees and clamber in. "Hang it! Why didn't we think of this before?" chuckles Olly. "Now nothing can disturb us!" And there we will leave our sleeping partners.

STRIP SPETTERS

Hallo! Hier zijn we dan weer met enkele exclusieve nieuwsberichten. Sommige mededelingen komen wel wat laat, maar ons blad kan nu eenmaal slechts om de drie maanden verschijnen. Toch vinden wij dat de opeenvolgende nummers van de Stripgids al het belangrijke nieuws moeten vermelden, ook al is dat dan reeds drie maanden oud. De meeste spullen zijn overigens toch wel meer dan drie maanden in de handel of kunnen nabesteld worden. In een goede striphandel tenminste. Trouwens, wanneer ik dit schrijf, zou ik jullie nog een Zalig Paasfeest kunnen toewensen, maar wanneer jullie dit lezen, liggen jullie waarschijnlijk met je lui kont te zonnen op een of ander strand. Bedenk, dat ik ook op dat ogenblik ijverig Stripgidsen aan het voorbereiden ben, het enige ogenblik van het jaar dat dat een beetje vlot kan gebeuren. Kom dus a.u.b. niet meer zeuren over laat nieuws enzo. Beter laat dan nooit, zei boer Teuniş en hij ging pas dood toen ie honderdenvijf was. Dus... overigens, het nieuws van een bepaald nummer sluit toch aan bij het vorige.

Squa Tront nr. 6 is een Amerikaans fanzine dat je niet mag missen. Jerry Weist, de publisher & John Benson, de editor, hebben in dit speciale Bernard Krigstein-nummer hun beste beentje voorgezet. Krigstein was een van die vogels die enkele fantastische EC-verhalen heeft getekend. Hoe kunstzinnig die man zijn comic-book-werk heeft opgevat moge blijken uit het interview. Het zijn tekenaars zoals Krigstein die bewijzen dat het medium strip nog heel wat kunstzinnige mogelijkheden in zich heeft die spijtig genoeg vanwege de commerciële belangen onvoldoende aan bod kunnen komen.
Overigens, al de andere nummers van dit uitstekende fanzine dat zich in de gekende EC-comics heeft gespecialiseerd, zijn aan te raden. Zij kosten 3 Dollar per stuk, behalve het extra dikke en met twee kleurenomslagen voorziene nr. 4, dat 5 Dollar kost. Te bestellen bij J. Weist, The Million Year Picnic, 18 Elliot Street, Cambridge, Mass. 02138. Of : de in goede Amerikaanse strips gespecialiseerde Real Free Press, Oude Nieuwstraat 10, AMSTERDAM.
Kom me volgend jaar niet vertellen dat je 't nummer gemist hebt. Die Real Free Press heeft overigens ook al heel wat eigen uitgaven op haar actief, of passief, want zij is onlangs " Stichting " geworden. V.z.w. en dus werkt ze zonder winstoogmerken. Hier of elders in dit nummer wordt haar fondslijst afgedrukt.
Opmerkelijk zijn de nieuwe albumuitgaven van "The Daily Spirit " nr. 3 en 4 ; Krazy Kat nr. 5 en 6 ; Ehé-Catl nr. 3 met de pre-1920-strips van Bringing Up Father door Geo Mc Manus. Let ook op de geplande albums van R. Corben & Joost Swarte.
En Joost Swarte-verzamelaars mogen het door hem ontworpen doosje met sigarettenpapier niet vergeten, noch de Engelse editie van De Papalagi waarin meer tekeningen van hem voorkomen dan in de Nederlandstalige editie. Kom overigens niet aandraven met 't feit dat we teveel reklame voor de R.F.P. zouden maken. Ten eerste, haar uitgaven zijn van een vrijwel niet te evenaren kwaliteit en ten tweede is het dank zij de R.F.P. dat Nederland het voorrecht heeft allerhande interessant spul op de boekenmarkt te krijgen, waar het anders het bestaan nog niet van zou vermoeden ! Het belang van haar import mag niet onderschat worden. Maar

goed, jullie zitten waarschijnlijk al een tijdje te popelen om meer binnenlands nieuws. Nou, dat kan !
Willy Vandersteen ? Dat kan ook !
Op 12 maart 1976 werd op de BRT het programma " Ten huize van... Willy Vandersteen " uitgezonden. Naast de gewone brol over de bekende stripfiguren en W. Vandersteen zelf, zijn daar toch ook enige vermeldenswaardige puntjes aan 't licht gekomen. Zo enkele fragmenten uit de erbarmelijke tekenfilms die W.V. voor de T.V. maakte, o.a. " De Bronzen Sleutel " gebaseerd op het gelijknamige Suske & Wiske verhaal. Deze projecten konden destijds tot stand komen dank zij de vriendschap tussen W.V. en wijlen Bert Leysen, de vroegere direkteur van de BRT.
Van de ex- en andere studiomedewerkers zijn slechts twee mensen genoemd geworden : nl. J. Broeckx, die de Studio in Antwerpen dirigeert en vnl. de Bessy-produktie voor Duitsland afwerkt + Paul Geerts, de 1e luitenant voor de Studio naast de woning van W.V. boven de garage in Heide-Kalmthout. Er is ook gezegd geworden dat deze P. Geerts in staat is de hele verantwoordelijkheid voor de Studio op zich te nemen wanneer W.V. om een of andere reden zou wegvallen. De zoon Bob,

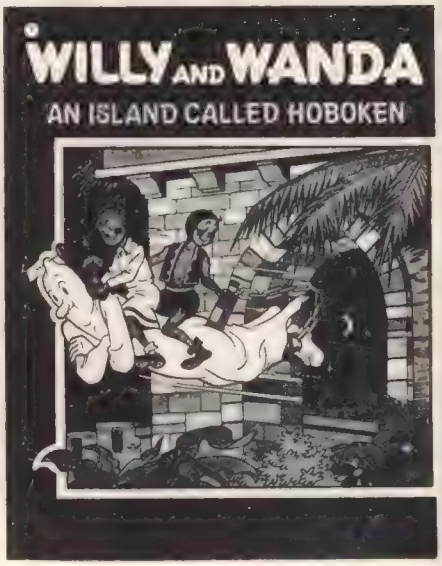

die voor deze job in aanmerking kwam heeft zijn hart nl. aan de tekenfilm verpand en heeft ervoor bedankt.
Omdat wij nogal goede relaties hebben met W.V. kunnen wij in het eerstvolgend nummer de complete story van de Vandersteenfabriek brengen, en zal er heel wat meer aan het licht kunnen komen. (Reserveer je exemplaar !) Toen men Willy vroeg of er een bepaalde boodschap te zoeken is in zijn beeldverhalen begon hij te lachen en zei dat ie best zelf nog een of andere boodschap zou kunnen gebruiken. Meer dan de commercieel noodzakelijke moraal moet men er niet in zoeken, beweerde hij. Het succes van de oudere albums is, ondanks de slechte technische afwerking, volgens W.V. toe te schrijven aan de spontaniteit waarmee die albums tot stand zijn gekomen en een soort heimwee naar die oudere tijd waarin de mensen nog niet zo afgestompt waren en veel meer zin voor humor hadden. In HUMO waarin dat programma aangekon-

STICHTING **REAL FREE PRESS** FOUNDATION

oude nieuwstraat 10.
Amsterdam.

LAST 1976 IN PRINT TITLES

IN HET NEDERLANDS: KRUIS JE — COMPLETELY IN ENGLISH: STAR ★

.. CHAO HUNG PEN & CHIEN HSIAO-TAI, DRAWINGS; WANG HSING-PEI, ADAPTION; VERTALING: M. BEUMER: MONKEY SUBDUES THE WHITE BONE-DEMON. "AAP VERSLAAT DE WITTE KNEKEL-GEEST" ..... ⑳-	£13,75	2,25	$ 6,40	★ +	
.. COBB, RON, "MAH FELLOW AMERICANS" ..... ⑲-	16,00	2,25	$ 7,30	★ +	
.. EISNER, WILL, "THE DAILY SPIRIT Nº. 1" ..... ①-	6,75	1,30	$ 3,20	★	
.. EISNER, WILL, "THE DAILY SPIRIT Nº. 2" ..... ②-	6,75	1,30	$ 3,20	★	
.. EISNER, WILL, "THE DAILY SPIRIT Nº. 3" ..... ③-	6,75	1,30	$ 3,20	★	
.. EISNER, WILL, "THE DAILY SPIRIT Nº. 4" ..... ④-	6,75	1,30	$ 3,20	★	
.. FRANKLIN, JIM, "ARMADILLO Nº. 3" GORDELDIER 3 ⑱-	2,50	0,90	$ 1,50	★ +	
.. HERRIMAN, GEORGE, "KRAZY KAT Nº. 1" ..... ⑪-	6,00	1,30	$ 3,00	★	
.. HERRIMAN, GEORGE, "KRAZY KAT Nº. 2" ..... ⑫-	6,00	1,30	$ 3,00	★	
.. HERRIMAN, GEORGE, "KRAZY KAT Nº. 3" ..... ⑬-	6,00	1,30	$ 3,00	★	
.. HERRIMAN, GEORGE, "KRAZY KAT Nº. 4" ..... ⑭-	6,00	1,30	$ 3,00	★	
.. HERRIMAN, GEORGE, "KRAZY KAT Nº. 5" ..... ⑮-	6,00	1,30	$ 3,00	★	
.. HERRIMAN, GEORGE, "KRAZY KAT Nº. 6" ..... ⑯-	6,00	1,30	$ 3,00	★ FORTHCOM	
.. HERRIMAN, GEORGE, "KRAZY KAT BUTTON ..... ㉑-	2,75	0,35	$ 1,20	★	
.. HOWARD, ROBERT E., TEXT; RICHARD CORBEN, DRAWINGS; "BLOODSTAR" KING OF THE NORTHERN ABYSS" IN PREPARATION	HARDBOUND, OVER 100 PAGES			+ FORTHCOM	
.. HOWARD, ROBERT E., TEXT; ELI FISHER, DRAWINGS; "RED BLADES OF BLACK CATHAY" ..... ⑰-	4,00	0,90	$ 2,10	★	
.. MURPHY, WILLY, "FLAMED OUT FUNNIES" ..... ⑤-	4,50	0,90	$ 2,20	★	
.. REAL FREE PRESS'S "CATALOGUE" COVERING THE COMPLETE COMIC CONCEPTION IN THE COMPANY MARKET ..... ⑥-				★	
.. REAL FREE PRESS'S "EHE-CATL Nº. 1" (MUTT & JEFF, BUD FISHER) ⑦-	3,75	1,30	$ 2,10	+	
.. REAL FREE PRESS'S "EHE-CATL Nº. 2" (SKIPPY BY P. CROSBY) ⑧-	6,00	1,30	$ 3,00	★	
.. REAL FREE PRESS'S "EHE-CATL Nº. 3" (SAD-McMANUS, THE 1910 STRIKE) -	6,00	1,30	$ 3,00	★	
.. REAL FREE PRESS'S "EHE-CATL Nº. 4" (WINSOR McCAY)-	6,00	1,30	$ 3,00	★	
.. REAL FREE PRESS'S "ILLUSTRATIE (GEROOD DRUK) TIE Nº. 1" ..... ⑨-	2,50	1,30	$ 1,60	+	
.. REAL FREE PRESS'S "ILLUSTRATIE (TWEEDE DRUK) TIE Nº. 2" ..... ⑩-	2,50	1,30	$ 1,60	+	
.. REAL FREE PRESS'S "ILLUSTRATIE (TWEEDE DRUK) TIE Nº. 3" ..... ⑪-	3,50	1,30	$ 2,00	+	
.. REAL FREE PRESS'S "ILLUSTRATIE Nº. 4" ..... ⑫-	3,25	1,30	$ 1,90	+	
.. REAL FREE PRESS'S "ILLUSTRATIE Nº. 5" ..... ⑬-	3,25	1,30	$ 1,90	+	
.. REAL FREE PRESS'S "ILLUSTRATIE Nº. 6" ..... ⑭-	6,50	1,30	$ 3,10	★	
.. REAL FREE PRESS'S ROLLING PAPERS ..... ⑮- SERIE: "OUTSTANDING ARTISTS" (Nº. 1: JOOST SWARTE)	2,00	0,35	$ 0,90	★	
.. REAL FREE PRESS'S POSTCARDS SET OF 5 DIV. (B&W.) ㉒-	1,50	0,35	$ 0,30	★	
.. REAL FREE PRESS'S "WITZEND (GEROOD DRUK) D Nº. 1" ..... ⑰-	4,00	1,30	$ 2,20	+	
.. REAL FREE PRESS'S "WITZEND (TWEEDE DRUK) Nº. 2" ..... ⑱-	5,75	1,30	$ 2,80	+	
.. REAL FREE PRESS'S "WITZEND Nº. 3" ..... ㉓-	6,00	1,30	$ 3,00	+	
.. REAL FREE PRESS'S "WITZEND Nº. 4" ..... ㉔-	6,50	1,30	$ 3,15	★	
.. SWARTE, JOOST, IN PREPARATION HARDBOUND, 64 PAGES OF FULL COLOR COMIC STORIES				★ FORTHCOMING	
.. TUIAVII VAN TIAVEA, "DE PAPALAGI" (REDE- VOERINGEN VAN EEN ZUIDZEE OPPERHOOFD) VERTALING: ERICH SCHEURMAN, ILLUSTRATIES: JOOST SWARTE. ⑳-	13,75	2,25		+	
.. TUIAVII FROM TIAVEA, "THE PAPALAGI" (LECTURES FROM A CHIEF OF WESTERN SAMOA) TRANSLATION: MARTIN BEUMER, ILLUSTRATIONS: JOOST SWARTE ..... ⑳-	13,75	2,25	$ 6,40	★	
.. VERBEEK, GUSTAVE, "THE INCREDIBLE UPSIDE DOWNS" (27 ADVENTURES) ..... ⑧-	9,50	2,25	$ 4,70	★	
.. "WIPE OUT COMICS Nº. 1" (JOOST SWARTE, TRINA ROBBINS, J.C. BLOC & J.C. BUYTAERT, WILLEM, PIET WYN) ⑤-	5,00	1,30	$ 2,50	★	
.. "WIPE OUT COMICS Nº. 2" ..... IN PREPARATION ⑥ ..... ⑲-	5,00	1,30	$ 2,50	★ FORTHCOMING	
.. WOLVERTON, BASIL, "POWERHOUSE PEPPER" ..... ㉔-	2,50	0,90	$ 1,50	★	
.. WOOD, WALLACE, "THE WORLD OF THE WIZARD KING" ..... ㉕-	2,75	1,30	$ 1,65	★	

BIJKOMENDE PORTOKOSTEN PER EXEMPLAAR

PRICES IN U.S.A. DOLLARS INCLUDE POSTAGECOSTS

WHEN YOU PAY BY CHECK PLEASE AD $0.6 FOR CASHING COSTS

Real Free Press for solid facts.

digd werd, noemde men W.V. de man die Suske en Wiske tekent of laat tekenen door machines en scénario's in de Makro koopt. Dat die bewering niet helemaal klopt zullen wij bewijzen in onze story van de Studio, die in 't volgend nummer zal verschijnen (zoals gezegd : reserveer dat exemplaar !)
Een paar nummers vroeger meende een Humo-medewerker een gelijkenis te herkennen tussen W. C. Fields en de vroege Lambik. Willy Vandersteen ontkende dat maar beweerde : " het is mogelijk dat ik helemaal onbewust een figuur getekend heb die veel weg heeft van een personage waarom ik hard gelachen heb".
Heb je nog zin in wat Vandersteen-nieuws ? Alles kan vandaag ! 't Is mooi weer en de goede luim kan niet op. Overigens vind ik dit Vandersteen-nieuws veel belangrijker dan b.v. dat boek over Toonder - hoe heet het alweer ? - ik heb het natuurlijk niet gekocht - 't ging over de kunst van Toonder of zoiets - ja !! de kunst van Toonder !!! - de man die dat uitleest en dan nog alles gelooft moet vlug naar de universiteit - drie cursussen tegelijkertijd volgen.
Geef mij dan maar die goeie W. Vandersteen die tenminste duidelijk en onomwonden verklaart dat men niet TE VEEL moet gaan zoeken in zijn strips. Ik vraag mij af wat er dan wel te vinden is in de strips van Toonder. Kunst in geen geval ! Maar goed, ik beloofde je nog wat Vandersteen-nieuws. De albums van Suske & Wiske worden sedert kort ook in het Amerikaans vertaald en men hoopt uiteraard ook in Amerika een aanzienlijk afzetgebied te vinden. Dat mag van mij, want de albums worden in Vlaanderen gedrukt en dat is goed voor de economie Suske & Wiske werden overigens al in diverse andere landen zoals Nederland, Duitsland, Frankrijk, Spanje, Zweden, Portugal en Zuid-Afrika verkocht. In Frankrijk heten ze Bob et Bobette ; in Afrika " De Neelsjes " (misschien wel een 'in-joke' want Marc Neels mag met zijn Nero dat land niet binnen omdat er teveel mislukte negers in voorkomen) ; in de andere landen heten ze gewoon Suske & Wiske behalve in Duitsland waar ze " Soeske und Wieske " heten, dat is bekend. In Amerika heten ze evenwel Willy & Wanda. Acht albums zullen tegelijkertijd verschijnen. " An Island called Hoboken " (Op het eiland Amoras) - De Stierentemmer - De Dolle Musketiers - De Circusbaron - De Koning Drinkt - Het Zingende Nijlpaard - De Stalen Bloempot en De Stemmenrover. De vertaler is Nicholas J. Lahey. Wij koesteren plannen om de Stripgids ook in het Russisch uit te brengen... krijgen ze misschien meer waardering voor al die " Capitalist Trash".

"Beeldverhalen" is de titel van een Belgische kortfilm van de NV Andersen films. De Studio Vandersteen komt er 11 minuten en 20 seconden in beeld. 320 meter film van 35 mm, gecontroleerd op 8-7-1975. Inlichtingen Hoogboomsteenweg 75, 2130 Brasschaat, België. Tel. 031/51.69.52. Inhoud : een kind leest een stripverhaal. De film wil even laten zien wat er in zijn geheel aan vooraf ging. Men start met het creatieve werk van een tekenaar en volgt het volledig proces om terug te komen bij het kind dat leest. Einde citaat. Veel geluk ermee ! En einde hoofdstuk Vandersteen want anders worden we weer van partijdigheid beschuldigd. Tom Poes. Tom Poes. Tom Poes.

Vanaf donderdag 8 april verschijnen de avonturen van Robbedoes & Kwabbernoot door Franquin in de Gazet van Antwerpen. "De Tank " is dat eerste verhaal. Het is uiteraard in zwart-wit en goed voor het tekenwerk van Franquin, een van de allerbesten, maar het bewijst eens te meer het gebrek aan materiaal van eigen bodem... ik bedoel Vlaanderen. Arm Vlaanderen ! Toch verschijnt er bij ons binnenkort een boek over de geschiedenis van het beeldverhaal in Vlaanderen door D. De Laet. Een uniek werk mag ik wel zeggen, met heel veel plaatjes.

In HUMO nr. 1852 van 4 maart 1976 verscheen er een vraaggesprek met Picha, de grote verantwoordelijke voor de tekenfilm "Tarzoon ". Die film is nogal goed in het eerste kwartier, daarna gaat ie wat vervelen. Toch zat er heel wat volk in de zaal, veel meer dan bij de publieke voorstelling in Turnhout (40.000 inwoners) van "Nosferatu eine Symphonie des Grauens " van F.W. Murneau. Deze klassieke film werd nl. gedraaid voor 10 betalende toeschouwers. Cultuur, cultuur, cultuur... voor de varkens ! "Run, Adolf run : The World War Two Fun Book " Compiled by Denis Gifford. With a foreword by Arthur Lowe. S.l., Corgi, 1975. Real Free Press : 15,- gulden. 23½ x 16 cm. (Een verzameling grappige prentjes over de 2e W.O.).

In de catalogus van de tentoonstelling "Brusselse wandtapijten van de pre-Renaissance " ingericht in de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel van 27 jan. tot 7 maart 19 76, (260 blz.) staan enkele voorlopers van het beeldverhaal : o.a. De geschiedenis van David en Bathseba " een reeks van 10 wandtapijten geweven rond 1515-1525. Mooie spullen zijn dat.

Prijsvraag : Wat betekent C.I.S.O. ?
Antwoord : Comic(s) Information Service Organisation. Het doel ? Strips die vroeger niet goed verkochten, thans aan de abonnees opdringen. Krügers Miljoenen (CISO 21) was een kleine zelfmoord, commercieel bekeken, en niemand wist dat beter dan de uitgever zelf. Een goede troost is evenwel nog altijd 't feit, dat zelfs wanneer een halve Stripgids (9) aan een ongewaardeerde Ton van Tast wordt besteed, dan nog bevat ie meer informatie dan eender welk ander fanzine. Einde prijsvraag.

De Disney-studio-medewerkers zijn bezig aan een lange tekenfilm met Donald Duck als operazanger. Men heeft problemen met de stem van deze kwakkel. Clarence Nash, de man die vroeger zo goed zijn best deed, is thans al 71 geworden, en ziet het zo niet meer zitten. Attentie, attentie, extra berichtgeving, extra berichtgeving ! !
Naakte mannelijke geslachtsorganen zijn (misschien wel voor het eerst) getoond geworden in andere beelden dan deze dienende voor de sexuele voorlichting.
In het katholieke dagblad De Gazet van Antwerpen liepen in het stripverhaal, dat nota bene door duizenden kinderen wordt gelezen, "Paulus de Boskabouter " door Jean Dulieu, Pieter en Paulus met ontblote geslachtsdelen rond. Waar gaat dat toch naar toe ? Stel je voor dat al onze kinderen er zo bij gingen lopen... als dat zo verder gaat, zijn we over een paar weken wellicht aan een echte orgie toe.

Op de tweejaarlijkse humorprijskamp georganiseerd door de V.T.B. (Vlaamse Toeristen Bond) behaalde de hr. Edwin Nagels (Nagel) uit Vlimmeren bij Turnhout de eerste prijs. Verdienstelijke tegenstrevers waren Ludo de Mesmaker (Lu) ; Jos Geboes (Gejo) ; Guy Pattyn (Guy) ; Herman Somers (Haes) ; Jan Debonnet (Jan) ; Renon Andelhof (Renon) Rik Denys ; Johnny Bekaert (Strop) en Norbert van Yperzeele (Vyp). Een heleboel namen weliswaar, maar Vlaanderen is nu eenmaal een rijke humorbron waar steeds nieuwe namen en talent komen opduiken. Mocht de strip met eenzelfde bezieling gepromoveerd worden ...

Het NBF-BULLETIN is het maandblad van de Audiovisuele Beroepsvereniging NBF. Het richt zich vooral tot die mensen die in een creatieve functie beroepsmatig zijn betrokken bij de productie van films, televisieprogramma's, band/dia-presentaties en andere audio-visuals. Onze goede oude bekende ex-voorzitter van het Stripschap P.H. Frankfurther is de hoofdredacteur. NBF-Bulletin is een "aanrader " in zijn genre. Naast allerhande mededelingen over films, filmmakers, filmmateriaal en diverse technische aspecten vinden we in nr. 154 een stukje terug over Harold Mack, de animatietovenaar die een tijd bij Toonder heeft gewerkt en in 1958 in Amstelveen een eigen tekenfilmbedrijf stichtte onder de naam Anglo Dutch Group. NBF-Bulletin kost ƒ 35,= voor 10 nummers + een NBF-jaarboek voor film en televisie in Nederland (Keizersgracht 794, Amsterdam).
Schtroumpf, Les Cahiers de la Bande Dessinée nr. 28 (rue de la liberté nr. 4, 38000 Grenoble) is een spécial Mandryka. Nr. 29 zal Tabary en nr. 30 zal Jacobs behandelen. In Charlie nr. 86 van maart 1976, een volledig verhaal van Valentina, door Guido Crepax :"Reflets". (Meer informatie over Crepax kan je vinden in Stripgids nr. 7, weeral zo'n nummer dat de stripliefhebbers van Nederland en België, die niet eens wisten dat Crepax bestond, verstomd heeft doen staan). In Charlie nr. 85 van februari 1976, naast een behoorlijk SF-verhaal van Jeff Hawke door Sydney Jordan, het betere tekenwerk van ene Buzelli. In deze knappe tekenplaten, die eerder in het Italiaanse tijdschrift " Ménélik " zijn verschenen o.a. een persiflage op de stripfiguren Tarzan en Flash Gordon.
Het zijn klassieke prenten, veel beter dan 't werk dat Buzelli thans o.a. voor een blad als " Circus " (de uitgever van Schtroumpf) maakt. Charlie kan men bekomen in een goede boekhandel of 10, rue des Trois Portes, 75005 Paris.
L'Echo des Savanes (Rue d'Odessa 17, Paris 14e)verschijnt vanaf nr. 16 maandelijks. Naast de zogeheten moderne rommel (La nouvelle Bédé... c'est dans l'Echo qu'elle est !) van diverse Franse tekenaars komen in dat blaadje soms ook strips van buitenlanders opduiken. Interessant zijn in ieder geval de bijdragen van ene W. Wood. Zijn strip " Sally Forth " die oorspronkelijk in een soldatenblad " The Overseas Weekly " vanaf 1971 verscheen, is een buitenkansje. Alleen spijtig dat de grote tekenplaten waarin deze heldin haar nog grotere charmes à là Little Annie Fanny blootlegt, hier wat klein afgedrukt worden vanaf nr. 14. Voor datzelfde soldatenblad tekende W. Wood overigens nog twee andere

A MOMENT LATER MUNG ENTERS --
HI, MUNG!
EACH WOMAN HAS A MAN-- YOU CAN'T SHOOT--
WITHOUT BLASTING THE WOMEN TOO-- YOU WOULDN'T WANT THAT, WOULD YOU ?

sex-strips nl. " Cannon " en " Shattuck ", respectievelijk een spionage-oorlogs- en een western-toestand. Sally Forth is meer een science-fiction humor-toestand met o.a. een persiflage op Flash Gordon.
O ja, voor ik het vergeet. Heeft u het album " Zig et Puce au XXIe siècle " door A. Saint-Ogan, uitgegeven door Hachette al? Dat is een " must " hoor ! Verplichte kost is ook " National Lampoon Presents The Very Large Book of Comical Funnies. A never before published history of the comics ". (Boekhandel of : 635, Madison Avenue, New York, N.Y. 10022). 2.50 dollar 12.90 gulden. National Lampoon is een Amerikaans satirisch maandblad en hun geschiedenis van de strip zit dan ook vol persiflages op de bekende Amerikaanse striphelden gaande van de " Katzperjammers Kid " en " Little Negro in Slumberland " uit de vroege jaren tot " The Feminine Furry-Legged Freek Sisters " uit de underground comix. 160 blz. satire van de bovenste plank en het is alleen jammer dat we er in deze Stripgids niet meer ruimte voor kunnen voorbehouden.
Een " must " is ook het " Special Marc Sleen nummer " van het steeds maar beter wordend stripfanzine Stripbewust. (Delbergen 47, Breda). Dit 7e nummer bevat bovendien een aantal herdrukken van Piet Fluwijn en Bolleke + De Lustige Kapoentjes. Striprofiel (Leeuwerikstraat 29, Wormerveer) is een ander Nederlands fanzine dat steeds maar beter wordt. Met het eerste nummer van de derde jaargang zijn die jongens afgestapt van het stencil en kleine offset-geknoei en presenteren een volwaardig gedrukt Willy Lohman & Kraaienhove-nummer. Jawel, de man en de strip waarvan zo juist bij Brabantia Nostra, Vogelenzanglaan 3, Breda enige albums het licht zagen.
Het Stripschap blijft overigens ook actief in Nederland. Van de Bommelreeks (een legale uitgave van de Bezige Bij in samenwerking met het Stripschap) verschenen pas weer nieuwe deeltjes nl. set H. met " De talisman " en " De zeeslang " en set I met " Het monsterei " en " De betoverde spiegel" 7.50 gulden per set van 2 deeltjes. (Boekhandel of : Overtoom 536, Amsterdam). Mede dank zij Het Stripschap kwam de reeks " Oberon zwart-wit uitgaven " tot stand. In deze reeks komen verhalen die eerder gepubliceerd werden in Sjors, Donald Duck, Pep of Eppo. De uitgave is beperkt tot 1500 ex. en alleen verkrijgbaar in de in strips gespecialiseerde zaken. 2 deeltjes zijn reeds verschenen. 1. Ridder Roodhart in " De strijd om Hildegonde " door Dick Matena & L. Hartog van Banda + Grote Pyr in " De grotten van de witte beer " door Dick Matena. En wanneer jullie dit lezen zullen de twee deeltjes door Fred Julsing ook wel uit zijn : dat zijn Wellington Wish in " Het kruitvat van gehoorzaamheid " en de broertjes Samovarof in " Het geschenk van de Tsaar ". Prijs ƒ 4,95 per deel.
Het voordeel van de zwart-wit albums is dat het tekenwerk beter tot zijn recht kan komen. Het tegenovergestelde is natuurlijk waar wanneer de tekenaar uitdrukkelijk rekening heeft gehouden met een publicatie in kleuren.

SINCE YOU WERE A DOCTOR BEFORE YOU WERE A SPACE EXPLORER, YOU DELIVER THE BABY YOU AND LIJRLA CONCEIVED ON PROCYON 5, HOPING FOR THE SON YOU'VE ALWAYS DREAMED ABOUT HAVING.

TOO BAD ABOUT THOSE STRANGE RADIATION READINGS YOU IGNORED WHEN YOU WERE EXPLORING THE RUINED CITY. IT'LL BE HARD TEACHING THIS BOY EVEN TO HOLD A BASE-BALL BAT.
GOOD LORD!
GAG...
THE END

Een extra aanbeveling verdient het 6e nr. van INKT (4,95 fl. op giro 3440090 t.n.v. J. Goedhart, A'dam. Abonnement 24,-fl. voor 5 nrs.). De Nederlandse fanzines willen een professioneel uiterlijk en stappen af van het kleine offset-geknoei. Achter de gekleurde omslag van specialist Joost Swarte o.a. Winsor Mc Cay - Harry Buckinx - Jay Kinney - Albert Hurter - Calvo - + een Donald Duck-strip van Carl Barks. Héél goed ! Een extra-spetter waard is Marc Sleens " Africana ", een bijna twee uur durende film van Marc Sleen, een synthese van de 12 films die Sleen tijdens 15 safari's heeft gemaakt. Voor niet minder dan 4.000 mensen ging deze film in wereldpremière in het Brusselse Paleis voor schone kunsten, een samenwerking tussen de Nederlandse Kommissie voor de Kultuur v.d. Brusselse agglomeratie en " Ontdek de Wereld". Die Marc Sleen, die kan wel wat ! Mis die film dan ook niet !
De MINI-KWIS wordt een nummertje uitgesteld omdat alle antwoorden nog niet binnen zijn !
De Klassieke Galerij + Aanraders -rubrieken vonden ook geen plaats in dit nummer, maar worden uiteraard later voortgezet.

UIT NATIONAL LAMPOON

In de reeks Bizarre Comix (Bélier Press, Post Office Box "c", Gracie Station, New York, N.Y. 10028 of : Real Free Press, Oude Nieuwstraat 10, Amsterdam - 5.50 dollar - ƒ 21,50 - zie voorgaande Stripgids) verschenen ook twee nieuwe delen. Nl. Dl. 3 met 2 oude verhalen van Stanton (Erik Stanten) " Priscilla, Queen of escapes " en " Poor Pamela ".+ Dl. 4 met 3 verhalen van de Mexikaan Marino Ruiz " Ruth's Wild West Adventures ", " Lina foils female western bandits " en " Captive in distress ". Al deze verhalen werden reeds in de vijftiger jaren gemaakt. In een andere reeks Stanton Archives Present verschenen ook reeds twee deeltjes nl. " Haughty Hollywood Agent met 74 Stanton-tekeningen en " The Punished Publisher " met 81 tekeningen. Deze laatste zijn vrij duur, 6.50 dollar, ongeveer 25 gulden, maar interessant voor de verzamelaar. Het is recent werk en Stanton kan er ook al veel beter tekenen.

De liefhebbers van het genre moeten beslist ook " The Stanton Archives Catalog " aanvragen waarin vrij dure maar unieke zaken worden aangeboden. Schrijf naar E. Stanton, P.O. Box 163, Gracie Station, New York, N.Y. 10028. Je moet, zoals gezegd, wel 21 jaar of ouder zijn en een verklaring van meerderjarigheid is noodzakelijk om dat bizarre tekenwerk in handen te krijgen. Bizar was tevens de voorkaft van ons vorige nummer. A. Hermus uit Utrecht signaleerde ons een duidelijk waarneembare bobbel in de broek van Hannes de Geus, van Vandersteen . " Een idylle in de storm !" noemt ie het. " Een bobbel overigens die het hele verhaal door mank gaat aan platheid. (Die liefde dat weet wat.) wat je noemt een trekkertje !"
In de reeks " Achtergronden van het beeldverhaal " verscheen bij Ernst Pommerel, 't Zand 2, Amersfoort (giro 3000583) een eerste deeltje met achtergrondinformatie over de wapenhandelaar Basil Bazaroff, die in de avonturen van Kuifje door Hergé, nl. in " Het gebroken Oor " opduikt.
In het 20 blz. tellende brochuurtje laat men H.G. Wells aan het woord over Sir Basil Zaharoff, de ware persoon achter de creatie van Hergé. Die levensbeschrijving verscheen eerder in 1932 in " The Work, Wealth and Happiness of Mankind ".
Jazeker, kopen natuurlijk : 1,25 gulden.

RUIL-BEURS

Diegenen die op 29 mei aanwezig waren op de stripruilbeurs ingericht door het Stripcentrum " Driesen " zullen vast en zeker ook komen op zaterdagen 4 september, 16 oktober en 27 november 1976.
Ook voor jou loont het de moeite.
Noteer die dagen in je notaboekje en kom naar het " Billard Palace ", Koningin Astridplein 40 te Antwerpen (2e verdiep). Telkens van 9.30 tot 14.00 uur.
Diverse tekenaars zullen er aanwezig zijn.

Ontvangen ter bespreking " Tja Presteert " nr. 15/16, een produkt van de stichting ongevraagd drukwerk (SOD), Lauriergracht 91, Amsterdam, 3,50 gulden. We vragen er niet om, maar er staan moderne stripjes in van weinig bekende tekenaars en een gek portretje van Ph. Firmin, redacteur van het fanzine " Inkt ".
Striprofiel 3e jg. nr. 2 schuiven ze hier ook nog in de brievenbus. Dat fanzine verdient een abonnement, gelet op de regelmaat waarmee 't verschijnt. (zie adres boven).
Dulieu-dossier ; Bommel + Uitgeverij Impressum Nederland b.v. vormen de inhoud van dit 2e nieuwe-formule-nummer.
Van " Kuifje en de Picaro's " zijn enkele zeldzame exemplaren verschenen met harde kaft. " Editio Princeps aangeboden door Hergé en Uitgeverij Casterman ter gelegenheid van de cocktail " Kuifje en de Picaro's ", Brussel, 2 april 1976 " staat er op het tweede schutblad gedrukt. Die exemplaren zijn door Hergé gesigneerd en inplaats van de gewone Kuifje-figuren

werden hier twee onafgewerkte tekenplaten van Hergé op de schutbladen gedrukt. Ook voer voor verzamelaars is het feit dat Dupuis een gedeelte van zijn voorraad aan hele oude albums zou hebben vernietigd. Die voor verdere distributie afgekeurde albums gingen toch zo nu en dan de voorraadschuur uit dank zij bij de pinken zijnde handelsreizigers. Toen de verantwoordelijken, dank zij Richard's 'Dupuis catalogus 1976' (naar 't schijnt) vernamen hoeveel er voor die spullen soms werd betaald, gingen ze tot die onedele daad over.
Zo zie je maar weer !
Tot de volgende keer !

J. Smet.

1962~1975

1974

52 nrs.-vanaf nr. 22 32 blz. in kleur + 16 blz. zwart/wit (bijlage)

Een dagje uitwaaien - 1 - v.d. Kroft & Plijnaar, de Rooy 7401
Iznogoedh - mysterieuze pasta - 8 - uit Pilote 7401-7402
Ach wat zielig - Mommers 7402
Een reclameaanbieding (Pepijn) - 1 - v.d. Kroft 7402
Kraaienhove - de dynamo-zaak - 22 7403-7413
De Argonautjes - het water van de Styx - 44 - van Haasteren & Klein 7403-7421
BvTtZ - een klassieke pose - 2 7403
10 manieren om met 'n beer de winter door te komen- Julsing 7403-7404
Boem - 1 - Mommers 7404
Lang leve het leger - 3 - van der Kroft 7405
Cocco Bill in Brokkel-City - 44 7405-7426
Jak Mandolino druk in de weer - 4 7405
Uit de memoires van George Longfellow : 12 mei 1907 - 4 - Kuijpers 7406
Erwin - de ware koning - 59 - beh. 40, 41, 43, 44 - verhaal afgebroken 7407-7452
Filmmuziek - 3 - Plijnaar 7408
Iznogoedh - het geheim van Holidhé Onh Aïsha - 8 - uit Pilote 7408
De vermomming van het jaar - 1 - Mommers 7409
De generaal - het gratis bier - 4 7409
Rik Ringers - duel met de beul - 44 - (4 pl. niet van Tibet) 7410-7420
Een eend van een eend - 1 - v.d. Kroft & Roep 7411
Ravian - de vogels van de meester - 46 - uit Pilote 7411-7421
Inflatie - 2 - v.d. Kroft & Roep 7412
Blueberry - het spook van de goudmijn - 52 - uit Pilote 7413-7429
Vrijdag de 13e - 2 - van der Kroft 7413
BvTtZ - een ongeluksdag - 4 7413
Lucky Luke - de erfenis van Rataplan - 44 - uit Pilote 7414-7435
De Macaroni's - voetbal in Venetië - 44 7414-7426

Een dag in april - 3 - Bolland 7414
Kraaienhove - de familievloek - 16 7414-7421
Het ei der zonde - 2 - A. den Dooier (Matena), een drama in een bedrijf 7415
De Muskitus Unicum - 3 - Plijnaar 7416
Bedtijd - van der Kroft en Plijnaar - 1 7416
Een nieuw verfje (Pepijn) - 1 - van der Kroft 7416
BvTtZ - het avondfeest - 2 7416
Self-made-man - 1 - Plijnaar 7417
De generaal - de hypnotisator - 4 7417
Eppo - gagserie door Uco Egmond - 1 plaat vanaf 7417
Pepijn - aankondigingsserie door Robert van der Kroft - ½ pl. vanaf 7417-7452
Iznogoedh ziet sterretjes - 8 - uit Pilote 7418-7419
Psychiater - 1 - Bakker 1974 20 en 21 : 1 pl. nr. 52 : 3/4 pl. 7419
Opzij !! - v.d. Voo - 1 7420
BvTtZ - de natuur roept - 4 7420
Iznogoedh - zwarte kunst - 8 - uit Pilote 7421
Joris P.K. - de valse koning - 30 serie loopt verder tot op heden in Nieuwe Revu - 7422-7436
Rik Ringers - het monster van Zwartlo - 44 - uit Kuifje 7422-7433
De generaal - de erfenis - 4 7422
Jab en de groene bol - Bakker - 8 7423-7424
Stilte ! - 2 pl. - van der Kroft 7424
De fantastische nachtmerrie's van Snoek - Cobramannen - 8 - Bakker 7426-7427
Fiedel - gags van ½ plaat door Peter de Smet 7428-7438
zonder titel - 2 pl. door Lohmann 7428
Smock - de Kaapstampers - 8 7428-7429
Johnny Goodbye - klopjacht op een kleuter - 44 - Attanasio & Klein 7427-7439
Grote Pyr - de zoon van de zon - 36 - beh. 7445 7429-7447
Roodbaard - strijd met de Berbers - 47 - uit Pilote 7430-7448
De broertjes Samovarof - het wolvejong - 40 7431-7448
Het modernste orgeltje - 2 - v.d. Kroft & Wessels 7430
BvTtZ - 't kan verkeren - 4 7430
BvTtZ - 't kan verkeren - 2 7432
Rob Palland - guerilla voor een spook - 44 - uit Kuifje 7434-7446
Iznogoedh - de wondermachine - 8 - uit Pilote 7434-7435
Vogel - 2 - van Haasteren & Klein 7436
De muiterij op de meermin - 2 - Kuijpers 7437
Iznogoedh - de tijgerjacht - 8 - uit Pilote 7437-7438
Ambrosius - de ruines van de doem - 44 7439-7508
BvTtZ - zonder titel - 4 - v. Haasteren & Klein 7439
De Macaroni's - film en voetbal - 44 7440-7508
Iznogoedh - een wortel voor Iznogoedh - 20 - uit Pilote 7440-7444
Zwier de zwerver - aasgieren en andere vreemde vogels - Tabary - 44 uit Pilote 7441-7509
Amandelen - 2 - Mommers & Schrijver 7441
BvTtZ - zonder titel - 4 7445
Asterix - het geschenk van Caesar - 44 - uit Pilote 7446-7515
Luc Orïënt - het zesde continent - 46 - uit Kuifje 7447-7507
Het misdaadmuseum - 45 pl. - Kuijpers - de staatsgreep - beh. 7450 7448-7516
Pepijn - een hele zwarte Piet - 5 - v.d. Kroft & Jippes 7449
Kraaienhove - de grijze oudheid - 22 7450-7504
Iznogoedh - verkiezingen in Bagdad - 8 - uit Pilote 7450-7451
BvTtZ - zonder titel - 4 7451
De teloorgang van oude Knudde - 4 - A. den Dooier (Matena) 7452

1975

Dzengis Khan - de strijd om het bestaan - 44 7501-7512
Roodbaard - de gevangene - 46 - uit Pilote 7501-7523
Pepijn's guuchelrookjes - gagserie - zie apart lijstje 7502-7509
De generaal - de anarchist - 4 7503
BvTtZ - zonder titel - 4 7504

Iznogoedh - het reukwater der vergetelheid - 8 - uit Pilote 7505-7506
De generaal - 4 - losse gags 7505-7508
BvTtZ - zonder titel - 4 7507
Rik Ringers - sterallures... - 44 - uit Kuifje 7508-7518
De Generaal - de splinterbom - 8 7509-7510
Johnny Goodbye - Hanky Panky - 44 7510-7519
Comanche - Hermann + Greg - de wolven van Wyoming - 46 - deel 1 - uit Kuifje 7511-7523

De Generaal - 2 7513
B v TtZ - zonder titel - 3 7513
B v TtZ - zonder titel - 4 7515
Iznogoedh - souvenir eiland - 8 - uit Pilote 7516
Luc Orïënt - 24 uur voor de planeet aarde ! - uit Kuifje 7517-7527
BvTtZ - zonder titel - 1 7517
Lucky Luke - kiespijn in de prairie - 6 - uit maandblad Lucky Luke 7518
BvTtZ - zonder titel - 4 7519
Lefranc - Martin - het sein staat op rood - uit Kuifje - 60 7519-7528
De Macaroni's - microvoetbal - 44 7520-7529
Lucky Luke - westerse gastvrijheid - 6 - uit Lucky Luke 7521
Comanche - de wolven van Wyoming - uit Kuifje - 45 - deel 2 7524-7533
Lucky Luke - Maverick - 6 - uit Lucky Luke 7524
Roodbaard - de helleschuit - 44 - uit ? 7525-7539
BvTtZ - zonder titel - 2 7525
Lucky Luke - de legendarische held - 6 - uit Lucky Luke 7526
Cocco Bill en de spokenbende - 20 - 4 7528-7537
Iznogoedh - de magische kalender - 9 - uit Pilote 7528-7529
Lefranc - de vlammenzee - 62 - uit Kuifje 7529-7539
BvTtZ -2 7529
Lucky Luke - de handelaar - 6 - uit Lucky Luke 7530
BvTtZ -4 7530
De Generaal - 2 7531
Iznogoedh - het mysterieuze aanplakbiljet - 10- uit Pilote 7531-7532
Lucky Luke - de gevaarlijke overtocht - 6 - uit Lucky Luke 7533
Agent 327 - 4 (tweede publicatie) 7534
Iznogoedh - wie niet weg is, is gezien ! - 8 - uit Pilote 7534-7535
De Generaal - de allesetende termieteneter - 4 7535
De opkomst en ondergang van het keizerrijk Trigië - Lawrence + Butterworth (engels) 7535-21
Lucky Luke - sonate in coltmajeur - 6 - uit Lucky Luke 7536
Lucky Luke - consternatie in de concertzaal - 6 - uit Lucky Luke 7536
Agent 327 - zonder titel - 4 - (tweede publicatie) 7537
De Generaal - banzai - 4 7538
BvTtZ - zonder titel - 3 7538
Agent 327 - zonder titel - (Tweede publicatie) 7539
De Generaal - het bekende pygmeeënvergif - 4 7539

Pepspotters

een getal tussen haakjes staat voor het aantal platen.

Matena : 1970 : 17, 12, 16, 19, 24. 1971 : 7, 16, 22.

Jippes : 1970 : 3, 28, 50, 35, 45. 1971 : 6, 52. 1972 : 32, 34 (2), 40 (2), 51. 1973 : 1, 2, 12.

Wesseling : 1970 : 9.

Hollander : 1970 : 10, 15, 34.

Banda : 1970 : 6.

G. Mazure : 1971 : 50. 1972 : 2 .

van de Voo : 1971 : 20, 28, 34, 40. 1972 : 19, 23, 34.

Bakker : 1970 : 5, 13, 17, 21, 26, 40.

Albers : 1970 : 29, 33, 39. 1971 : 24, 32, 37, 47. 1972 : 34 (2).

Lodewijk : 1970 : 36.

Spreekmeester : 1970 : 37, 51.

De Goede : 1970 : 43. 1972 : 8, 13.

Julsing : 1970 : 41, 47. 1971 : 27, 32, 35, 43. 1972 : 5, 14.

Sanders : 1970 : 2, 11, 31.

v. Schuykenburg & Benerink : 1970 : 48, 52. 1971 : 3, 8.

Lohmann : 1970 : 4, 8, 14, 18, 20, 23, 25, 27, 30, 32, 38, 42, 44, 46, 49.
1971 : 1, 5, 10, 12, 13, 15, 16, 18, 22, 26, 30, 33, 36, 38, 39, 41, 42, 44, 45, 46, 48 49, 51, 53.
1972 : 1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 35, 38. 1973 : 9.

Speciale bijlagen blad PEP

7212 : 4 blz.
7213 : 6 blz. (klein boekje)
7226 : 2 blz. (vouwblad)
7240 : affiche (8 blz.) + 16 blz.
Asterix reuze-affiche in 4 delen in de nrs. 4, 5, 6, 7. 1972.
Lucky Luke reuze-affiche in 4 delen in de nrs. 18, 19, 20, 21. 1975.
Stickers : 2 vel in 7513.
Reuze-affiche in 4 delen in de nrs. 7538-7539, Eppo 1 en Eppo 2.

Voorplaten

KRESSE :
1964 : 50, 51 - 1965 : 4, 8, 38, 46 - 1966 : 3, 11, 22, 29, 31, 38, 40, 47, 52 - 1967 : 1, 5, 9, 11, 17, 23, 25, 26, 39, 40, 47 - 1968 : 2, 11, 18, 21, 36, 40, 48, 51 - 1969 : 2, 5, 7, 11, 13, 14, 15, 22, 25, 28, 29, 30, 34, 35, 36, 45, 47, 48, 52.

VAN HAASTEREN :
1965 : 9,18 - 1973 : 26 (dubb),28 - 1974 : 13,30.

JIJE :
1967 : 45.

GIRAUD :
1967 : 36, - 1968 : 10,30.

LODEWIJK :
1966 : 21,32,46,53 - 1967 : 7,19,31,50,52 - 1968 : 14,27,34,52 - 1969 : 32.

MORRIS :
1965 : 26,34,41,51 - 1966 : 7,12,19,28,36,43,51 - 1967 : 4,8,12,18,22,29,35,41,48 - 1968 : 1,12,20,26,32,38,49 - 1969 : 6,27,43,51 - 6620 : achterplaat.

AIDANS :
1967 : 32,38 - 1969 : 33.

LOHMANN :
1973 : 14.

TENAS :
1962 : 2,13 - 1963 : 1,52 - 1964 : 1,46,52 - 1965 : 6,10,15.

STAPEL :
1967 : 21,42

ATTANASIO :
1966 : 13 - 1969 : 12,18 - 1970 : 6 - 1974 : 27.

UDERZO :
1967 : 46 - 1968 : 25,47

MATENA :
1968 : 3,16,31 - 1969 : 1,26,41,50 - 1970 : 4 - 1973 : 12 - 1974 : 29 (dubb), 37

KHING :
1968 : 42

JIPPES :
1968 : 33,39,45,50 - 1969 : 8,10,17,21,31,40,46,49 - 1973 : 27,30

BAKKER :
1969 : 37,42 - 1973 : 45 - 1974 : 26

DE SMET :
1973 : 37,41 (dubb),49 - 1974 : 17,23 (dubb),28,33 - 1975 : 9,13,31,38

JULSING :
1973 : 21,34 (dubb) - 1974 : 4,31 (dubb),36

G. BRUGMAN :
1970 : 10 - 1973 : 19 - 1974 : 38

KRUIS :
1968 : 46

KUIJPERS :
1974 : 6

EGMOND :
1974 : 20,39 - 1975 : 12,21,27,39

VAN DER KROFT :
1974 : 25,39

Illustraties E.D.

KRESSE :
1963 : 45,49,50 - 1964 : 11,14,49 - 1965 : 4,8,20,29,32,51 - 1966 : 17,18,21,22,37,52
1967 : 1,10,13,15,16,18,20,21,22 - 1968 : 11,18,27,35,47 - 1969 : 3,14,25,35,38,39,
45 - 1970 : 5,6,11,12,19,28,38,45 - 1971 : 19,28,38,45,46,51 - 1972 : 21,22,26 -
1973 : 40,42,44,46,47,48,49.

PEPinterview met

: Daan Jippes (2 pl) - 7232 . Peter de Smet (2) - 7236.
Willy Lohmann (2) - 7239 , Peter van Straaten (2) - 7303, Dino Attanasio (2) - 7308,
Fred Julsing (2) - 7334, Gotlib (1½) (geen interview) - 7344, John Bakker (1½) -
7345, Victor Hubinon - 7401 (1½). Jan van Haasteren (2) - 7403. Morris (2) - 7435
Hans Kresse 7407 (4),Dick Matena 7415 (2),Henk Kuijpers 7447 (1½),
Jos Looman 7501 (1)

Aankondigingen

voor nieuwe verhalen over 1 of 2 pagina's :
De Smet (Joris P.K.) 7308 - 2 -,Matena (Argonautjes) 7311 - 2 - Brugman
(Ambrosius) 7318 - 2 -, Julsing 7320 - 2.- (Wellington Wish), Uderzo (Asterix)
7325 - 1 -, Attanasio (Johnny Goodbye) 7330 - 1 -, Julsing (broertjes Samovarof)
7333 - 2 -, Attanasio (Macaroni's) 7338 -1-, de Smet (Joris P.K.) 7340 -2-,
Lohmann (Kraaienhove) 7343 -2 - Alexis (Time is money) 7344 - 1 -, 't Jong
(Titus) 7345 -2 -, van Haasteren (Argonautjes) 7402 - 2 - de Smet (Joris P.K.)
7421 - 2 - Bakker (Smock) 7425 -1 -Kresse 7407 - 4 - ,Dick Matena 7415 - 2 -
Henk Kuijpers 7447 - 1½ - Jos Looman - 7501 - 1 - Attanasio (Johnny Goodbye) -
7425 -1-,Matena (Grote Pyr) 7428 -2- Julsing (broertjes Samovarof) 7430 -2 -
Kuijpers (misdaadmuseum) 7447 - 2 -,Uderzo (Asterix) 7445 -1-,Attanasio
(Johnny Goodbye) 7409 - 1 -

Uithalers

7326 uithaler van Haasteren -2- 7329 Jacobord (spel geillustreerd door Jacovitti) -2-
7330 uithaler Truus (de Smet) -2- 7331 gag van Haasteren -1- 7350 uithaler van
Haasteren -4 blz! - 7403 standbeeld 1 1/4 door Julsing - 7403 schilderij (Kraaienhove)
door Lohmann 1- 7411 Mezières -1- 7412 Giraud -1- 7417 uithaler De generaal
(de Smet) -2- 7418 uithaler Iznogoedh (Tabary) -2- 7418 gag van Bakker -1-
7420 uithaler Baron van Tast (van Haasteren) -2- 7422 uithaler Daan Jippes -2-
7423 uithaler Attanasio Macaroni's -2- uithaler (Comanche) Hermann -2-
7426 uithaler Attanasio (Johnny Goodbye) -2- 7427 uithaler (Grote Pyr) Matena -2-
7429 uithaler Julsing (broertjes Samovarof) -2- 7431 uithaler Tibet (Rik Ringers) -2-
7432 uithaler van der Kroft -2- 7433 uithaler Daan Jippes 7438 uithaler Brugman
(Ambrosius) -2- 7439 uithaler v.d. Kroft -2-

Wichel Wachel

- geillustreerde horoscopenparodie.
1973 : nr.1.de Smet -1-nr.5.Jippes -1-nr.9.Albers -1-nr.13.Julsing -1 1/4 -
nr.19.Lohmann -1- nr.32.Vluggen -2- nr.36. van Haasteren -2-

Dzengis Khan

Onderverdeling titels
steppenkind - 10
de opstand - 8
in handen van de vijand - 6
nieuwe vrienden - 8
de jonge leider - 4
de overval - 4
een leger groeit - 2
een veldslag - 2

PEP Gagseries

GREGOR - Kruis - 1 pl. in de nrs. :
66: 19,21,23,25,27,29,31,33,37,41,49,53 - 67: 5,10,13.

PIETJE PECH - Russell - 1 pl. - amerikaans
62 : 1-10,12,13 - 63 : 1-12,14,16,18,20,23-32,34-41,43-48,52 - 64 : 10-12,14-23,
25-28,32,33,34,37-40.

ROSIE GEUR EN MANUS GEIN - Hollander - 1 pl.
70 : 4,7,12,15,17,19,21,24,26,31,33,37,38,39,40,42,43,44,46,50,51 - 71 : 5,10,12,
18,24,28,32,37,40,42,45,49 - 72 : 1,5,8,12,15,20,21,24,35.

DE SKBLLLZ - Geri - 1 pl. - uit Kuifje
68 : 35,36,38,42,52 - 69 : 4,13,17,24,25,26 - 70 : 3,12,15,23,25,28,30,31,35,46.

ENGELBERT - Lohmann - 1 pl.
70 : 2,6,7,8,11,13,14,16,17,20,24,27,28,30,38,41,43,46,47,48,51,52 - 71 : 4,8,12,
13,15,20,26,31,34,36,38,39,41,43,50,53 - 73 : 3,4,6,10,14,16,22,25,27,34,37 -
73 : 1,2.

FLIPPIE FLINK - Walker - 1 pl. - amerikaans
64 : 44,46-48, 65 : 18-42,44,45 - 66 : 1,5,9 - 67 : 12,34,36,48,52 - 68 : 5,10,13,16,
19,22,23,26,29,32,43,47,51 - 69 : 3,10,15,18,22,27,34,51 - 70 : 3,7,10,14,16,25,
32,34,39,40,45,47,49,50 - 71 : 3,12,16,22,30,33,35,38,41,44,45,46,48,51 -
72 : 2,5,8,11,17,21,23,33,39,52 - 73 : 1-6,8-12,14-24,27,29-35,37-44,46,47,49-52 -
74 : 1-29,32,33,36,40,41,43,44,45,51,52 - 75 : 1,2,3,11,12,14,15,16,19,20,23 (2),
27-39

PROFESSOR BALTHASAR - Zaninovic - 1 pl. - joegoslavisch ?
72 : 30,34,40,41,43,44,48,49,51,52.

PEANUTS - Schulz - 1 pl. - amerikaans -
70 : 49-52 - 71 : 1-53 - 72 : 1-52 - 73 : 1-5,17-29,31-36,38-52 - 74 : 1-21,33,46 -
75 : 11,14,15,19,21,22-28,30,31,33-36
nrs.16 en 30 : 4 halve pl. nr 37 : 2 halve pl. ½ pl.74 : 4,22-32,35-37,38-45,48,50-52
½ pl.75: 1-10,16,17,20,23,24,32

VOORTVLUCHTIG - van Haasteren - één strookje
73 : 1-7, 9-11,13-20,22,23,25-34,38,42,44,45,46,47,49,51 - 74 : 10,12,13,18,20,21,24

GIUSEPPE - Jacovitti - één strookje - italiaans
73 : 16 (2),18-20,23,25,26,28,29 (3),30-34,38,40,41,42,44,45,46,50 - 74 : 3,15,18,
20,21 (2),22-30,31,32,35,36-45,48,50,51,52.

OLIVIER BLUNDER - Greg - 1 pl.
66 : 43,45,46,47,50,51 - 67 : 1,3,6,9,11,14,15,16,19,21,22,24,26,28,30,32,34,36,
38,42,43,46,48,51,52 - 68 : 3,4,7,8,11,14,16,17,25,26,33,34,41,51 - 69 : 9,14,32 -
73 : 7,9 - 74 : 22 -
4 pl. : 7351 en 7447
2 pl. : 68 : 29 - 69 : 24,42 - 70 : 12,13,20,23,26,29,30,34-37,41,45,50,51 -
71 : 1,2,4-7,9,11,13,14,16,17,19,21,23,25,26,29,31,32,33-47,50,52 - 72 : 1,3,4,7,
9,10,13,14,18,19,22,23,26,27,32-35,46,50,52 - 73 : 1,2,10-12,14,15,17,18,21,23,
27-30,32,34,37,38,42,43,44,47 - 74 : 1,2,4,5,6,7,9,10,11,14-21,25,27,33,37,38,39,
42,44,45,46,48,49,50 - 75 : 5,6,9,10,11,12,14,17,20,27,28,31-34,36,38

NOP, één strookje - Jensen
72 : 40,42-52 - 73 : 1,3,4,5,10,11,14,15,16.

BARTJE, één strookje, Barnett & Crenshaw of Barnett & Crandall
62 : 1-11,63 : 1,3,4,6-10,12-16,18,19,22-25,28,29,31,32,36-40,42,45,46,50,52 -
64 : 2-6,8,9,11,12,14,16,18,20,21,22,24,27,29,31,33,34,35,37,39

PEP KARIKATUUR
Jippes - 1970 : 2,6
Matena - 1970 : 4

TOKTOK door Peer (mopjes)
1975 : nrs.11-17 (2),18 (1),19 (1),20 (2),23 (2),25-31 (2),34-36 (2),
37 (1),38 (2),39 (1)

PEPIJN GUUCHELTROOKJES
1975 : nrs.2,9 - 1 pl. nr.7 - 2 pl.

TON EN TINNEKE - Franquin + diverse scenaristen - 1 pl. - uit Kuifje
62 : 2-13 - 63 : 1-52 - 64 : 1-47 - 65 : 30-41
Attanasio + diverse scenaristen (meestal Meys) 1 pl.
65 : 42,47,49-52 - 66 : 1-18,20,22,24,26,28,30,32,34,36,38-40,42,44,48,52 -
67 : 2,4,7,12,15,17,18,20,23,27,29,31,33,35,37,39,40,42,44,48,52 -
68 : 1,2,6,8,12,15,18,21,31,44 - 69 : 1,12,19,26,52.

FLIPPIE FLINK - één strookje - Mort Walker - amerikaans
62 : 2-10,12
63 : 1,2,4,6,8,9,11-15,17,19,20,22,24,25,27-36,38-42,44-46,49,52 - 64 : 1,3,5,7,
8,10,13,15,17-19,21,23,25,26,28,30,32,34,36,37,38,40-43,45,49-52 - 65 : 1-17,
43,46-52 - 66 : 2-4,6,7,10,11,13-16,19,20,23,26-28,30,31,33,34,41,43,45-47,50-53-
67: 1-8,10,11,13-29,31-47,50-75 : 23 (4),30 (4),31 (4),32 (4),33 (4).
OSCAR - één strookje - J. Leo - deens ? 35 (4),37 (4)
65 : 20-28 (2),29,30-32 (2),33,34,35-40 (2),41,42,45,49-52
66 : 1,3,4,5,7,8,9,12,15,16,18,20-22,25,29,32.

ENGELBERT - mopjes - Nat - deens ?
67 : 35 (5), 36 (4), 37 (3),38 (4), 39 (5),40 (4), 41 (5),42 (2),43 (2),44
(3),45 (3),46 (2),47 (2),48-50 (3),51 (2), 52 (2). 68 : 1-3 (2),4 (1),5 (2),
6 (2), 7 (3),8 (4), 9 (6),10 (4),11 (4),12 (2),13 (3),14 (2),15 (3),16 (3),
17 (2), 18 (4),19 (4),20 (5),21 (4),22 (4),23 (2),24 (5),25 (4),26 (2),27
(4),28 (4),29 (2),30 (2),31 (4),32 (4),33 (4),34-37 (3),38 (4),39 (4),40
(2),41-45 (4),46 (5),47 (5),48 (2),49 (5),50 (2),51 (3),52 (3).
69 : 1 (4),2 (2),3 (2),4 (4),5-7 (2) 8 (1),9 (3),10 (1),11 (4),12-14 (3),15
(2),16 (4),17 (3),18 (3),19 (4),20 (2),21 (3),22 (3),23 (2),24 (3),25 (3),
26 (4),27 (7),28 (4),29 (3),30 (5),31 (2),32 (3),33 (4),34 (3),35 (3),36
(6),37 (2),38-42 (3),43 (2),44 (2),45 (5),46 (2),47 (5),48-51 (3),52 (16)
70 : 1-14 (3),15 (4),16-18 (3),19 (5),20 (3),21 (2),22 (2),23-27 (3),28 (4),
29 (3),30-33 (4),34 (3),35 (4),36-52 (3). 71 : 1-53 (3). 72 : 1-15 (3),16 (10),
17-32 (3),33 (2),34-52 (3). 73 : 1-52 (3) - 47 (2). 74 : 3/7,4/6,8/3,9/2,10/4,
11/3,12/3,13/3,15/2,16/4,17/4,18/3,19/3,21/6,22/3,24/4,25/4,27/3,28/1,29/3,
30/3,31/3,33/2,35/1,37/1,38/1,39/1,40/1,42/2,43/2,44/1,45/2,46/2,48/3,49/2,
50/1,51/2,52/2
75 : 1/2,2/3,3/3,4/2,5/2,6/3,7/3,8/3,9/3,10/2,12/3,14/3,15/3,17/3,21/3,23/6,25/3
28/3,32/3,36/3

PrijsPEP

Prijspep nr. 46 E 1973. 32 blz. in kleur.
2 Engelberts - Nat
Peanuts - 1 pl - Schulz
Jak Mandolino knalt er op los - 4 - Jacovitti
Olivier Blunder - striptrip - 2 - Greg
Asterix - de mistletoe - 2 - eerder in Pepparade 3
Giuseppe - 1 strookje - Jacovitti
Voortvluchtig - 1 strookje - van Haasteren
Baron van Tast to Zeveren - de ongelukkige striplezer - v. Haasteren & v.d. Heide - 3½
Rik Ringers - jacht op de gier - 8
De Generaal - de superbom - 3 - de Smet.

Waanzin Waanzuit

1973 : Waanzin - Waanzuit - Gotlib - 2 pl. - uit Pilote
De pelikaan - 7343 - het lelijke kleine eendje - 7344 - klein duimpje (4) - 7344 - maanproject - 7345 - 'n engels sprookje - 7346 - zzz...tsjok - 7347 - filmtaal - 7348 - spraakverwarring (3 pl.) - 7349 - zonder titel - 7350 - een nieuw begin - 7351 - de striptekenaar en de dood - 7352.

1974 : hoe slim ben je ? - 7401 - een goed begin - 7402 - striptekenles - 7403 - warme wintersport - 7404 - oorlog in het dierenrijk (3 pl.) - 7405 - als de appels.. - 7406 - de verliefde prins - 7407 - de kameel - 7408 - de gekke dieren ! - 7409 - commissaris Maigrine - 7410 - een mooie droom - 7411 - de laatste rat op aarde - 7412 - ongeluksmens - 7412 - 1 april in het mensenrijk - 7414 - de kip (4) - 7415 - een nieuwe dag - 7416 - de bever en de olifant - 7417 - de cobra en de mangoest - 7418 - geluidshinder - 7419 - poppenkast - 7420 - 'klein doch geniaal ' - 7421.

PEPtoe

Peptoe : zwart/wit, 20 blz. vanaf nr. 46, 24 blz. formaat : iets kleiner dan dat van het blad zelf.
7422 : Comanche - Hermann & Grieg - de samenzwering - 16 pl.
7423 : Rahan - Chéret & Lecureux - de strijd om het bestaan - 20 pl. - uit Pif, frans s.b.
7424 : Conan, de barbaar - Smith & Thomas (naar R.E. Howard) - de demonen - 19 pl. (1 plaat weggelaten)
7425 : Ton en Tinneke - Franquin + div. scenaristen - 19 pl. - Ton de pechvogel - uit Kuifje (tweede publicatie)
7426 : Comanche - de afrekening - 16 pl.
7427 : Rahan en de god Mamazak - 20
7428 : Conan - het rijk van de mensapen - 19 (1 plaat weggelaten)
7429 : Ton en Tinneke - 19 - negentien avonturen van Ton en Tinneke
7430 : Comanche - de ontmaskering - 14
7431 : Rahan moet op jacht - 20
7432 : Conan - de schemerwereld van de grijze god - 19 - (1 pl. weg)
7433 : Ton en Tinneke - Ton is weer bezig - 19 - uit Kuifje
7434 : Comanche - de overeenkomst - 16
7435 : Rahan - het geheim van de hemelboog - 20
7436 : Conan en de toren van de olifant - 20
7437 : Ton en Tinneke - nieuwe avonturen van T en T - 19 - uit Kuifje
7438 : Comanche - Big Keenan - 20
7439 : Rahan - de sprekende aarde - 20
7440 : Conan in de klauwen van de tijger - 19 - 1 pl. weggelaten
7441 : Ton en Tinneke - de lotgevallen van T en T - 19 - uit Kuifje
7442 : Rahan - de laatste man - 20
7443 : Conan - de god der duisternis - 20
7444 : Trammelant met Ton en Tinneke - 19 - uit Kuifje
7445 : Rahan in het dal der mammoets - 20
7446 : Dommel - drommels, 23 Dommels ! - 23 - Dupa - uit Kuifje
7447 : Conan - het slangemonster van Stygia ! - 19
7448 : Ton en Tinneke - 23 toestanden met T en T - 23 - uit Kuifje
7449 : Androx - ontvoering in de tijd - Bernet - 46 pl. - uit Pif ?
7450 : idem
7451 : De Spirit - Will Eisnes - 21 - 3 compl. verhalen - amerikaans
7452 : Dommel - blaffende Dommels bijten niet - 23 - uit Kuifje

1975.
7501 : Rahan en de aapmensen - 22
7502 : Conan - de gouden wachters - 20
7503 : De Spirit - 3 compl. verhalen + artikel Eisner - 21
7504 : Rahan - de tovenaar van de volle maan - 20
7505 : Blueberry - Fort Navajo - 46 - deel 1 - Giraud & Charlier
7506 : Blueberry - Fort Navajo - 46 - deel 2 - eerste verhaal uit Pilote
7507 : Rahan en het moerasmonster - 20
7508 : De Spirit - 3 complete verhalen - 20
7509 : Frank Valk - de gouden hoorn - Marcello & Ollivier - 20
7510 : Conan - de kloof tussen leven en dood - 19
7511 : Rahan en de bliksemjagers - 20
7512 : De Spirit - 3 complete verhalen - 22
7513 : Frank Valk - mensenjacht in Brazilië - 20
7514 : Rahan en de Kaalkoppen
7515 : Andrax - het duistere verleden van de toekomst - deel 1
7516 : deel 2
7517 : Frank Valk - avontuur in Schotland - 20

Albums

tussen haakjes staat het aantal albums die in 't frans verkrijgbaar zijn.

ASTERIX (22)
1. de Galliër
2. het gouden snoetmes
3. de gladiatoren
4. Cleopatra
5. de ronde van Gallia
6. het ijzeren schild
7. de Britten
8. en de Gothen
9. de koperen ketel
10. de kampioen
11. de Noormannen
12. het eerste legioen
13. de intrigant
14. de Olympische Spelen
15. in Hispania
16. de Helvetiërs
17. de lauwerkrans van Caesar
18. de romeinse lusthof
19. de ziener
20. op Corsica

LUCKY LUKE (14)
1. de postkoets
2. de tenderfoot
3. Dalton City
4. Jesse James
5. Western circus
6. Apache Canyon
7. Ma Dalton
8. de rijstoorlog (verzameling)
9. de premiejager
10. de grootvorst
11. de erfenis van Rataplan

IZNOGOEDH (10)
1. grootvizier Iznogoedh
2. de listen en lagen van Iznogoedh
3. de vakantie van de kalief
4. de verrader
5. lancering van de grootvizier

RAVIAN (6)
1. het woedende water
2. het keizerrijk der 1000 planeten
3. land zonder sterren
4. het verloren volk
5. de vogels van de meester

PHILEMON (7)
1. de drenkeling van de A
2. de wilde piano
3. het luchtkasteel

BLUEBERRY - uitg. Helmond , Semic Press (18
1. oorlog en vrede
2. de eenzame adelaar
3. het ijzeren paard
4. de lange weg naar Cochise
5. dreiging in het westen
6. de man met de ijzeren vuist
7. de man met de zilveren ster
8. vlakte der Sioux
9. generaal Geelkop
10. de mijn van Prosit
11. het spook van de goudmijn
12. Chihuahua Pearl (ook in harde kaft)

ROODBAARD (17)
1. het gebroken kompas (niet in Pep !)
2. de schrik der zeven zeeën
3. het brandmerk van de koning
4. muiterij op de oceaan
5. het spookschip
6. dodemanseiland
7. de spaanse hinderlaag
8. de ondergang van de Zwarte Valk.

TANGUY EN LAVERDURE (18)
1. geheime basis
2. gevaar op Groenland
3. de verloren raket
4. spionnen en sabotage
5. eerherstel voor een lafaard
6. de zwarte engelen
7. speciale opdracht (niet in Pep !)
8. gevaar in de lucht (niet in Pep !)
9. bestemming Stille Zuidzee
10. gevaar op Mururoa
11. tweemaal raak (niet in Pep !)
12. strijd in de woestijn (niet in Pep !)
13. gevaarlijke opdracht (niet in Pep !)
14. de verdwenen DC-8 (niet in Pep !) 197(

RAHAN (19)
1. het monster van Kaha
2. het moerasmonster

OLIVIER BLUNDER - Semic (10)
1. uit de ideeën van Olivier Blunder, het warhoofd
2. Olivier Blunder, een hopeloos geval
3. nogmaals getekend, Olivier Blunder
4. O.B. da's mijn zoon
5. onmiskenbaar O.B.

OBERONSTRIPS
1. de generaal
2. Grote Pyr - de wraak van Zwarte Gorre
3. Johnny Goodbye - de stille ster
4. Agent 327 - de leeuwenkuil
5. Bernard Voorzichtig - twee voor thee
6. Wellington Wish - onze man in Tristan da Cunha
7. Joris P.K. - het toernooi

VIDOCQ
1 album, 156 blz. zwart-wit, 1970, harde kaft.

PEPSTRIPPOTEEK.
1. Erwin de vrijbuiter
2. de Argonautjes - het orakel van Delphi
3. Agent 327 - dossier stemkwadrator
4. Ambrosius - de gefleste geesten
5. Blook - de supermolekuul
6. Johnny Goodbye - gangsters in Chicago

Bandonebn - de bende van la Cucaracha - Semic
Ambrosius - 3 korte verhalen in zwart/wit - stripantiquariaat Sjors
Zorry Kid deel 1 - Semic
Cocco Bill haalt 7+ - Semic

De series Iznogoedh en Olivier Blunder lopen niet parallel met het weekblad d.w.z. er staan verhalen in de albums die niet in Pep gestaan hebben en omgekeerd.

Baberiba

64 blz. hooglanspapier, waarvan 42 in kleur , uitgegeven eind 1974, cover Fred Julsing.

Pepper Grimpoon en de jacht op het monster zonder waarde - 10 pl. - Julsing
De Kat weet er meer van ! - 8 - Lob & Claré - uit Pilote
De hond die niet wist wat le was ... - Bretécher - 5 - uit Pilote
Gotlib over de staander - 2 - Gotlib - uit Pilote
Hägar de verschrikkelijke - Browne - 1 - amerikaans
Jacht naar geluk - Looman & van Erp - 8
Talentenjacht - Kuijpers - 4
Symfonie in fff ... - Alexis - 2 - uit Pilote
uithaler Cruyff + Coster - 2 pl. door Julsing
Sjef de super-speurneus - de zaak van het valse paard - Jacovitti - 2 - italiaans
De zoon van de jager - Lawrence & van Erp, Buissink - 8 -
Gratis - Fred - 1 - uit Pilote

PEPparade

formaat : de helft van dat van Pep,

nr.1 1969 256 blz. waarvan 93 in kleur.
alle verhalen uit deel 1 komen uit de Pilote-serie

Lucky Luke - hola, de pianola - 16 pl
Lucky Luke - alle begin is moeilijk - 9 (ook op groot formaat in album)
de italiaanse western - Giraud & Goscinny - 4
de bijrollen - 2
Supermeerman - de kindertijd van Supermeerman - 8 - Pichard & Lob
Supermeerman - de grote spons - 16
Uit het leven gegrepen - mijn vriendje Spekkie Gotlib, 2 pl. elk
Uit het leven gegrepen - het geweigerde scenario
Uit het leven gegrepen - het drama van een vader
Blueberry - storm over de sierra - 14 - Giraud (ook op groot formaat in album)
Blueberry - de blauwe bosbes - 16 - ook in album
Tanguy en Laverdure - eerste opdracht - 16
Tanguy en Laverdure - solovlucht - 16
handleiding voor quiz-kandidaten (die verliezen !) - Bussemey & Goscinny - 2 pl.
Olivier Blunder - vliegende schotels - 8
Olivier Blunder - zonder titel - 6
de geschiedenis van het rubber - Pouzet & Reiser - 4
Philémon - een kleine geschiedenis om de tijd te verdrijven - 8

Asterix - de mascotte - 8
Chinese schaduwbeelden - 2 - ?
het chinese stripverhaal - 4 - ?
de ontdekking van de D.D.T. - Pouret & Reiser - 8
waag een gokje op de autobaan - Chakir - 2
Roodbaard en het goud van de San Cristobal - 16
alles over de fooi - Reiser - 2

nr. 2 1970 96 blz. kleur. alles uit Pilote-pocket.

Lucky Luke - de rijstoorlog - 16 - ook in album
Lucky Luke - een wandeling door de stad - 8 - ook in album
Philemon - beestenbende - 8 - ook in album
Philemon - poppenspel - 8 - ook in album
Blueberry - de brug van Chattanooga - 16 - Giraud & Charlier - ook in album
Blueberry - 3000 mustangs - 16 ook in album
Ravian - de waanzinnige verzamelaar - 16
Ravian - het radaewerk van Uxgloa - 16
Roodbaard - de cobra - 16
Iznogoedh - de uitdaging - 16
Tanguy en Laverdure - valstrik voor een piloot - 16
Tanguy en Laverdure - overval in de lucht - 16
Asterix - de lente komt - 4
Asterix - terug naar school - 4
de veilinggeheimtaal - 2 - Ricord & Godard
als we eten als... - 4 - Godard
Uit het leven gegrepen - de arme clown - Mandryka & Gotlib - 2 pl. elk
Uit het leven gegrepen - het storende geluidje
Uit het leven gegrepen - de verboden merrie
Uit het leven gegrepen - de geheimzinnige meteoor
Olivier Blunder - de klop op de deur - 8
Olivier Blunder - een pijnlijk misverstand - 8
het kaartspel - 3 - Mulatter & Godard
Bombay en de treurige clown - Hubuc & Fred - 8
'n agent loopt een blauwtje - 4 - Gotlib
dienstmakkers - 2 - Reiser
de ontwikkeling van de conserven - Pouzet & Reiser - 8
de televisie ... amateur - 2 - Gébé
Pan de nimf en Bacchus - Mic - Delinx & Fred - 8

nr. 3 1970 92 blz. kleur - alles uit Pilote-pocket.

Supermeerman - aquadromarium - 16
Supermeerman - de reizende koopman - 16
Blueberry - vaarwel redwood - 16 - ook in album
Blueberry - mensenjacht - 16 - ook in album
Ravian - de ramplaneet - 16
Ravian - de asteroide Tsirilitis - 16
Tanguy en Laverdure - de saboteur - 16
Tanguy en Laverdure - contraspionage - 16
Olivier Blunder - wie een kuil graaft ... - 8
Olivier Blunder - hips ! - 8
Pan de nimf en de visser - 8 - Delinx & Fred
Bombax en de superstofzuiger - 8 - Hubuc & Fred
Asterix en de mistletoe - 4
Inspecteur Mastenbroek - getuige à charge - 3
het alibi - 3
wat houthakker eigenlijk doen - Chakir - 3
Uit het leven gegrepen - zuster Anna - Gotlib - 2 pl. elk
Uit het leven gegrepen - G H'het malste marsmannetje
Uit het leven gegrepen - de kleine postbode
Uit het leven gegrepen - tibetaanse legende
pas op voor Ga-Arg - 2 - Mandryka
hoe de zeep werd uitgevonden - Pouzet & Reiser - 8
is reclame doeltreffend ? - Loro & Godard - 3
tussendoortje - 2 - Mouminoux
de kunst van het lenen - Dorville - 8
een idiote droom - 2 - Loro & Godard
wordt PDG - 2 - ?
de veer en de voet - 2 - Mouminoux
hoe de bril werd uitgevonden - Pouzet & Reiser - 8

nr. 4 1971 96 blz. kleur - alles uit Pilote-pocket.

Olivier Blunder - een ' geziene ' figuur - 8
Olivier Blunder - op het land waar 't leven hard is - 8
Philemon - de malle vollemaansspiegel - 8 - ook in album
Philemon - een lekker bordje soep - 8 - ook in album
Blueberry - tussen twee fronten - 16 ook in album
Blueberry - ter dood veroordeeld - 15 - ook in album
Ravian - het ding fflumgluff - 16
Ravian - de planeet Malpal - 16
Supermeerman - de levende puzzel - 6
Supermeerman - spiegelwater van de donkere diepten - 16
Inspecteur Mastenbroek - het knipsel - 3
Inspecteur Mastenbroek - wat een vangst - 3
Inspecteur Mastenbroek - de explosie - 3
Tanguy en Laverdure - de stoorzender - 16
Tanguy en Laverdure - golflengte 268.5 - 16
de zaak van de vermoorde vrek - 2 - Poppé & Debeketch
de televisie in de loop der eeuwen - 4 - Poppé & Pellaprat
onderbroken hekserij - 2 - ? & Debeketch
lachertje - Hubuc - 2 x 2 pl.
de geschiedenis van het botersnijden - 8 - Pouzet & Reiser
hahaha ! - Mandryka - 2
de ijslolly - Mandryka - 2
het kompas - Pouzet & Reiser - 8
metamorfose - Debeketch - 2 x 2 pl.
de toename - Loro & Dorville - 8
het interview - 5 - Morchoisne & Pelaprat
de zieleroerselen van Sonetteke - Bretécher - 8
de wereld der volwassenen - de fooi - Cabu - 4

nr. 5 1971 16 blz. kleur. met een * uit Kuifje-pocket, de rest uit Pilote-pocket.

Blueberry - dubbelspel - 16 - ook in album
Ravian - triomf der techniek - 16
Supermeerman - de banneling van de vrolijke bodem - 16
* Luc Orient - de robots van Gamma - 12 - Paape & Greg
* Rik Ringers - spiegelgevecht - 14
* Rik Ringers - het is middernacht, dr. Jekyll - 12 - Tibet & Duchateau
een goede zoon - 4 - Reiser
* Toenga - het rijk van de adelaars - Aidans - 12
de misdaad - 5 - Glay & Pelaprat
* Ton en Tinneke - Attanasio - 3 - zonder titel
* Ton en Tinneke - Mittei & Godard - 2 - zonder titel
* Ton en Tinneke - Mittei & Goddard - 2 - zonder titel
* Michel Vaillant - de sneeuwduivel - 10
* Michel Vaillant - 'n lesje voor 'n opschepper - 16 - Graton
* Michel Vaillant - gevaarlijk rijden - 12
Olivier Blunder - het witte gevaar - 8
Philémon - de hoed - 8 - ook in album
Tanguy en Laverdure - spionnen in de Sahara - 16
de zieleroerselen van Sonetteke - Bretécher - 8
de geschiedenis van de luchtvaart - Pouzet & Reiser
* Rik Ringers - de spookmoordenaar - 16
* Dan Cooper - de vallei der geesten - 16 - Weinberg
* onderdeurtje - Hachel - 12
als de vampier ontwaakt .. - Loro & Debeketch - 2

De Pepparades 6 t/m 10 horen eigenlijk niet meer bij Pep omdat ze helemaal vol staan met Kuifje-strips.

Aanvullingen, kritiek enz. naar :
Paul van de Linde, Copernicusstraat 84 , Den Haag.

Met dank aan A. Tol die belangrijk werk heeft gedaan door de eerste, voorlopige Pep-bibliografie te maken, welke in Ciso Magazine nr. 2. werd gepubliceerd (okt./nov. '72).

De mensen die meer willen weten over de series die uit het weekblad "Kuifje" komen, moeten daar maar een Kuifje-overzicht op na slaan, aangezien er daar veel meer over te vertellen valt.

FRANS MASEREEL

Droits de reproduction, d'adaptation et de représentation sous toute forme, présente ou à venir, réservés pour tous pays, sans exeption par Pierre Vorms, Editeur, 24170 Belvès (France).

Het zal sommige stripliefhebbers enigszins verwonderen in deze Stripgids werk van Frans Masereel, onvoldoende gekend buiten de wereld van de kunst met grote "K", afgedrukt te zien. Anderzijds zullen de bewonderaars van de grote meester de vergelijking van een zo kunstzinnig oeuvre met de " vulgaire vercommercialiseerde " strip beledigend vinden. Ten onrechte.
Er bestaat immers een voor iedereen duidelijke relatie tussen F. Masereel's zogeheten " romans in beelden " en het beeldverhaal. Trouwens, een goede definitie van strip zou o.a. moeten bepalen dat hij een verhaal in de vorm van een reeks afbeeldingen is, al of niet voorzien van een begeleidende tekst. En Masereel zelf noemt vaak zijn werken " een geschiedenis zonder woorden ".
Ondertussen is meer en meer duidelijk geworden dat de strip een heel eigen intrinsieke waarde heeft en niet alleen als een vorm van toegepaste kunst zijn bestaansrecht heeft verworven, maar evenzo het enige middel kan zijn voor een kunstenaar tot het uitdrukken van zijn ideeën en gevoelens. Dat deze specifieke kunstuiting tot nu toe veel te weinig aan bod is gekomen is in de eerste plaats te wijten aan de striptekenaars zelf en het feit dat de commerciële belangen van de strip veelal de bovenhand halen.
De betrekking tussen het werk van F. Masereel en het beeldverhaal mag men niet als een beperking van diens oeuvre aanzien. Integendeel, zijn werk biedt meer, véél meer dan de meeste beeldverhalen. Het werk van F. Masereel is van een uitzonderlijke kwaliteit en bezit een hoge artistieke waarde die men vrijwel nooit in de "echte" beeldverhalen ziet. Als zodanig zijn de " romans in beelden " een bewijs te meer voor de wezenlijke potentiële kunstwaarde van het beeldverhaal. F. Masereel toont in feite diverse mogelijkheden die nog open liggen voor het beeldverhaal als zuivere kunstvorm waarin de onderlinge relatie tussen de beelden, al of niet van tekst voorzien, centraal staat.

Wij hopen door middel van deze bijdrage niet alleen de aandacht van de stripliefhebber te vestigen op het werk van F. Masereel, maar ook de stripmakers aan te sporen tot het creëren van meer kunstzinnig verantwoorde werken.

J. Smet.

F. Masereel wordt als de grondlegger van de moderne Vlaamse houtsnede beschouwd. Hij werd geboren te Blankenberge op 30 juli 1889. Hij liep Academie te Gent, maar was reeds sedert 1910 werkzaam te Parijs. Van 1916 tot 1921 verbleef hij te Genève. Tijdens de oorlog publiceerde hij in bladen als " La Feuille " en " Les Tablettes " tekeningen tegen het onmenselijke van de oorlog. Zijn eerste " romans zonder woorden " dateren reeds van in de oorlog : DEBOUT LES MORTS (1917) ; LES MORTS PARLENT (1917) ; 25 IMAGES DE LA PASSION D'UN HOMME (1918) ; MON LIVRE D'HEURES (1919) ; LE SOLEIL (1919) ; HISTOIRE SANS PAROLES (1920). F. Masereel was sterk aan deze vorm van zijn kunstuiting gehecht en maakte er voortdurend opnieuw gebruik van. Later ontstonden werken als LA VILLE (1925) ; FIGURES ET GRIMACES (1926) ; L'OEUVRE (1928) ; LA SIRENE (1932) ; EXPIATIONS (1933) ; DU NOIR ET BLANC (1939) ; LES AGES DE LA VIE (1948) ; CLEF DES SONGES (1950) ; MON LIVRE D'IMAGES (1956) ;AVENTURE NOCTURNE (1958) ; ETALAGES (1961) ; POETES (1963) ; ROUTES DES HOMMES (1964) ; COUPLES (1965) ; MAINS (1968).

Tussen de twee wereldoorlogen heeft F. Masereel ook schilderijen gemaakt en eens terug in Parijs (1922) werkte hij weer mee aan revolutionair getinte bladen als " Clarté " en " Monde " en " Vendredi ". In zijn werk staat vooral de mens centraal, met zijn vreugde en leed, zijn schone en lelijke kanten. Hij was vooral tegen het sociale onrecht en het zinloos geweld gekant. Masereel werd ook de Vlaamse wereldburger genoemd gelet op zijn vele reizen naar Engeland, Duitsland, Spanje, Hongarije, Rusland en China (SOUVENIRS DE CHINE 1961). Toch bleef hij zeer gehecht aan Vlaanderen en illustreerde dit in werken als SOUVENIRS DE MON PAYS (1921) ; MON PAYS (1956) en ANTWERPEN (1968). Masereel illustreerde verder boeken van belangrijke Vlamingen waaronder Streuvels, Vermeylen, de Bom, Verhaeren, Maeterlinck, Mussche en Teirlinck. Bekend is zijn illustratiewerk voor R. Rolland's " Jean Christophe " (Parijs, 1925-27) en Ch. de Coster's " La légende d'Ulenspiegel et de Lamme Goedzak " (München, 1926). Masereel overleed te Avignon, op 3 januari 1972.

Bibliografie.

De ideale manier om kennis te maken met het oeuvre van F. Masereel biedt het boek van R. AVERMAETE, Frans Masereel. Antwerpen, Mercatorfonds, 1975. 318 p. Gefil. 34 x 30 cm.

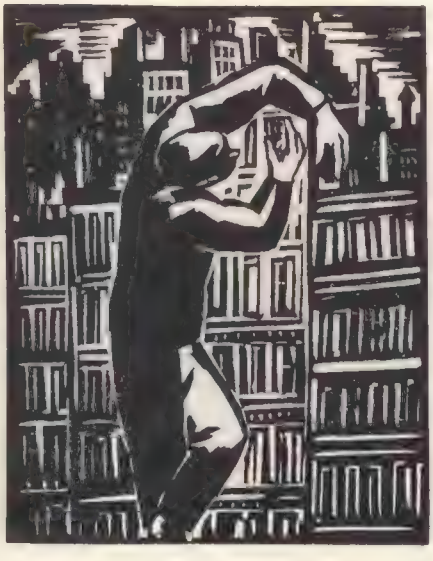

UIT DE OUDE PerS

Een muis die de heele wereld lachen doet

Niet alleen op de film maar thans ook in de dagbladpers

De meesten onzer hebben sinds lang kennis gemaakt met Mickey-Muis, de koddige filmmuis die een heele cinemazaal kan doen brullen van het lachen.

Haar populariteit is in korten tijd derwijze gestegen dat het een wereldfiguur geworden is.

Zij behoort tot de categorie komische figuren die in werkelijkheid nooit hebben bestaan, maar die niettemin een verbazenden invloed hebben op de gemoederen der menschen.

In Europa zijn soortgelijke figuren tot hiertoe in mindere mate bekend geweest, behalve dan onze vriend Adamson, doch in Amerika heeft men er een massa.

Daar treden ze regelmatig in elk dagblad op, in de week in 't zwart, 's Zondags in kleuren. Men heeft daar Mutt en Jeff, Winie Winkle, Moon Mullens, Mr. Jiggs, Harold Teen en andere oorvijgontvangers, pechvogels, pantoffelhelden, onnoozelaards en straatlooopers.

Feitelijk zijn deze teekeningen bestemd voor de kinderen, maar de groote menschen beleven er evenveel plezier aan en er zijn weinig Amerikanen die 's morgens hun boterham smakelijk kunnen naar binnen spelen zonder als toespijs een dezer komieken onder de oogen te hebben.

Al deze figuren worden thans in de schaduw gesteld door een dier dat anders is dan andere dieren. Het heet Mickey-Muis en behalve op het witte filmdoek heeft het thans ook voor goed burgerrecht verkregen in de dagbladpers. Het is eigenlijk een wonder iets dat een verafschuwd beestje als de muis het zoover brengen kan.

Nu is de invloed van teekenaars op de gevoelens en ideeën, op de handelingen en vooringenomenheid der menschen, altijd groot geweest, en het is best mogelijk dat de schepper van Mickey (de teekenaar Walter Disney) onze opvattingen over de muizen wijzigt.

Vooral dan de opvattingen der dames. Voor ons, mannen, is een muis ten slotte niet veel anders dan het kleinste viervoetige dier dat de natuur kent, een wezentje met een verhemeltje dat niet veel kan afwijken van het onze, omdat het ook graag gestreeld wordt door den smaak van zoetemelksche kaas of een stukje spek, twee gerechten, waar een normale muis haar leven desnoods voor waagt. Toch zijn er weinig mannen die een muis met de bloote hand durven pakken.

Maar voor de dames is de muis tot nog toe altijd een verschrikking geweest. De dapperste vrouw, niet vervaard voor roofdieren of manspersonen, kruipt in haar schelp en klimt op een stoel als er een muis door de kamer holt, en een leeuwentemster wordt doodsbleek als zoo'n onschuldig knaagdier de kooi weet binnen te komen, en haar met slimme kraaloogjes aankijkt, alsof ze zeggen wou: ge maakt nu wel veel drukte tegen dien suffen leeuw daar, maar dresseer mij nu eens met uw zweep!

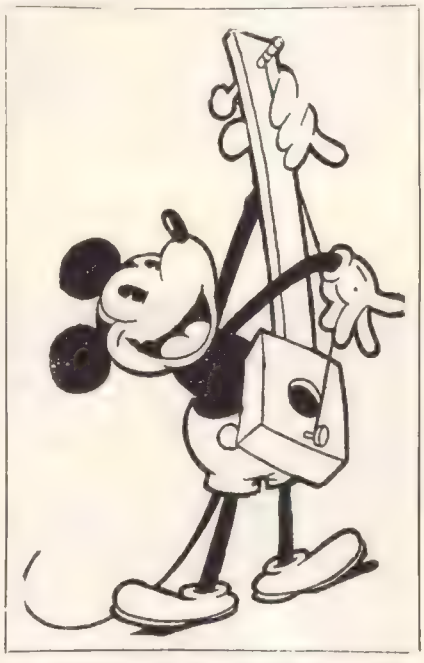

Mickey-muis brengt een serenade aan haar geliefde.

De angst van vrouwen voor een muis is altijd spreekwoordelijk geweest, maar de plotselinge populariteit van Mickey komt mij toch verdacht voor. Het is waar dat de vrouwen morgen kunnen liefhebben wat ze vandaag nog verafschuwen, en omgekeerd; maar het is ook mogelijk dat haar afschuw van muizen altijd maar aanstellerij is geweest. Eeuwen lang zijn zij bij de minste of geringste aanleiding flauw gevallen, eeuwen lang sloegen zij haar oogleden pas weer aarzelend op als iemand een zakdoek met eau-de-cologne onder haar neus hield, en eeuwenlang hebben zij ons op die wijze voor den aap gehouden, want toen zij den tijd gekomen achtten om deze toevallen af te schaffen, deden ze het, en behielden haar kalmte onder alle omstandigheden.

Als haar afkeer van het muizengebroed werkelijk diepgeworteld was, zou Mickey, de muis, nooit bemind zijn geworden, en wie weet of Walter Disney's teekeningen van het eens zoo verfoeide knaagdier, niet een nieuwe mode teweegbrengen, en de dames de muizen gaan vertroetelen zooals ze het nu met hondjes en aapjes doen.

Muizen zijn werkelijk gezellige beesten... gevangenen die in hun cel vriendschap met muizen sloten, hebben altijd getuigd dat muizen beter zijn dan menschen, en een lief muisje, dat opzit en pootjes geeft op de muis van een welverzorgde hand is zeker 'n idyllisch schouwspel.

Hoe Walter Disney er eigenlijk toe gekomen is, zijn filmmuis te creëeren? Naar hij zegt, omdat een muis den geestigsten staart heeft van alle gewervelde dieren. Voor staarten nu, heeft Hollywood altijd een zwak gehad; de koe die haar staart in een verfpot doopte, en er den melkboer die aan 't melken was, midden in zijn gezicht mee sloeg, is jaren lang als het grappigste beest beschouwd: deze standaard-mop behaalde altijd het gewenschte effect. Mickey's lange staart is echter tot heel wat ingewikkelder streken en kunsten in staat. Disney's fantasie kent geen grenzen, en Mickey's lichaamsdeelen nemen iederen vorm aan om haar uit de benardste omstandigheden te redden.

Van gewone muizen wijkt Mickey verder nog af door haar loop, waarbij zij alleen haar achterpooten gebruikt,

Hoe populair Mickey-muis onder de dames is geworden, bewijst deze foto van twee Mickey-muizen op de ijsbaan te Sint-Moritz.

EENIGE SCENEN UIT DEN KLANKFILM «MICKEY VIRTUOOS»

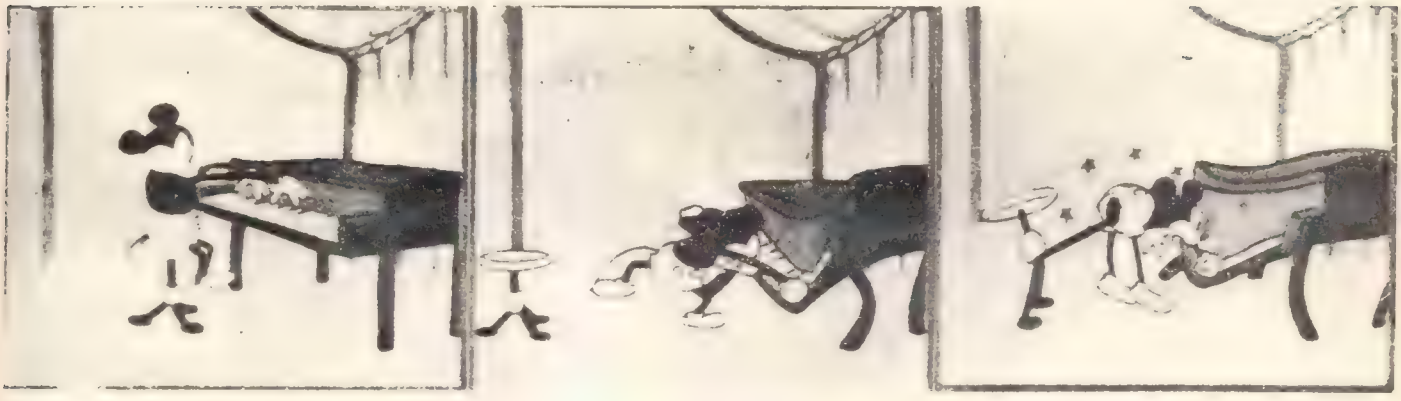

Mickey trommelt zoo hard... ...dat de piano ineenzakt en... ...zij een stamp krijgt van den pianostoel.

en door haar stembanden, want Mickey piept niet, maar zingt als een lier. De liederen die zij zingt, worden vooraf opgenomen, en de teekenaar past zijn teekeningen aan bij de muziek. Hij is een man van nog geen vijf-en-twintig jaar, die kort geleden zijn bestaan nog rekte als verslaggever van sensatiebladen.

Het princiep blijft altijd hetzelfde, het is 't princiep der achtereenvolgende photografies.

De stomme films worden op het oogenblik geëngeristreerd met een snelheid van 16 beelden per seconde. De klankfilms echter met een snelheid van 24 beelden per seconde.

De piano pakt met twee pooten Mickey beet en smijt ze door 't venster. De piano speelt zelf op zijn eigen toetsen terwijl de pianostoel danst. Mickey is teruggekomen en danst een Spaansehen dans op de toetsen...

Nu woont hij in een kleine villa in de buitenwijken van Hollywood, daar heeft hij een atelier waarin zeventien teekenaars zijn ideeën uitwerken, en daar zijn Walter Disney en zijn broer Roy, aan wien de financieele exploitatie van Mickey is opgedragen in één jaar rijk geworden.

Hoe worden deze films gemaakt?

Voor een film, waarvan de vertooning een kwartier duurt, zijn er 21,600 teekeningen noodig, waarvan dus evenveel foto's moeten gemaakt worden. Men moet niet vragen of er geduld noodig is voor zoo'n werkske.

Nu moet hier bijgevoegd dat de techniek ook hier haar behulpzame hand biedt.

...zoolang tot de piano in elkaar zakt. Thans voeren ze met hun drieën een dans uit. Met een breeden glimlach danken ze voor de toejuichingen.

Zoo kan men met behulp van doorschijnend papier of celluloidbladen vermijden telkens weer de gedeelten die niet bewegen te herteekenen.

De kosten van een filmavontuur van Mickey bedragen alles bij elkaar ongeveer 270,000 frank, maar iedere film brengt gemakkelijk het tienvoudige op, en Mickey is onvoliedig gedacht van deze wonderbare films, waarvan elk beeld een vondst en een meesterstukje van humor is.

* * *

De teekenaar van Mickey-muis mag werkelijk een schepper genoemd worden, die met wezenlijk nieuw en onuitgegeven werk voor de pinnen komt.

MICKEY-MUIS EN DE KAFFER

Een serie caricaturen zooals die thans regelmatig in de Amerikaansche — en ook in sommige Europeesche — gazetten verschijnen.

zeker het voordeeligste beest dat ooit op een wit doek heeft rondgedarteld.

Wie de films van Mickey-muis niet gezien heeft krijgt door de plaatjes die hier afgebeeld zijn slechts een zeer

Mickey heeft den klankfilm een grooten troef in handen gegeven. Dit nieuwe genre verbreedt op ongewone wijze het cinematografisch domein van den droom en het onwezenlijke.

MERLINE

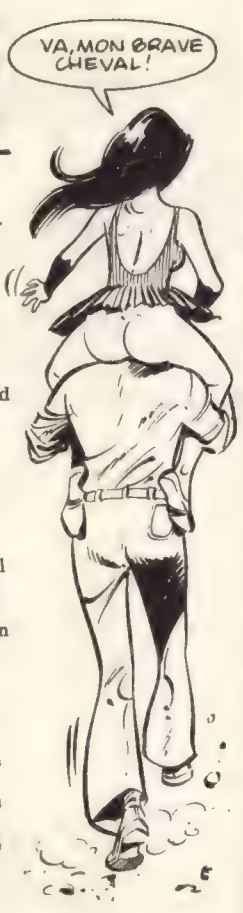

In het stripwereldje huist een paradox nl. 't feit dat er ontzettend weinig strips gemaakt worden die enkel de kinderen aanspreken. Toch worden de strips om commerciële redenen aan auto- en andere censuur onderworpen omdat ze voornamelijk door kinderen worden gelezen.
Vele tekenaars hebben de behoefte om volwassener werk te maken. Sedert het ontstaan in 1962 van Barbarella door J. C. Forest zijn de mogelijkheden in dat verband enorm toegenomen, maar toch nog vrij beperkt omdat de diverse publikaties met strips voor volwassenen niet zo'n hoge oplages halen. De underground-comix ; tijdschriften als "L'Echo des Savanes " & "Le Canard Sauvage " in Frankrijk ; "Tante Leny Presenteert " en " De Vrije Balloen " in Nederland... het zijn allemaal pogingen voor een beperkt publiek. Slechts enkele tekenaars kunnen hun brood verdienen met uitsluitend strips voor volwassenen te maken. Maar de behoefte is er ... en dat bewijst ook " Merline " - geen frans voor "Merlijn" - maar de naam van een stripvampi re die niet zozeer kan toveren dan wel " betoveren "...
R. Sylvain-Denauw is er de tekenaar van en Yves Varende schreef de scénario's.
Beide zijn bekende vakmensen die wel eens wat anders wilden doen. In het tijdschrift " Continental Club " (123, av. de la Liberté 1080 Brussel) kunt u de avonturen meebeleven.

J.S.

PLACE-TOI EN DESSOUS DE MOI! ALLONS, VIENS!
ET... JE POURRAI TOUCHER?
BIEN SÛR, MON GROS LOUP! CELA ET BIEN D'AUTRES CHOSES! JE N'AURAI RIEN À TE REFUSER... HOP!
COURS! MÈNE-MOI AU MUR! JE VEUX INSPECTER MON DOMAINE!

PLONGE EN MOI ET T'Y NOIE! AIE LE COURAGE DE TON SEXE! JE TE VEUX!
PRENDS-MOI TOUTE...
.. OFFERTE COMME UNE ESCLAVE REINE!
PÉNÈTRE-MOI COMME LA NUIT! BRUSQUE-MOI COMME LA LUNE!

HOE KAN DAT NOU ....!

«fouten in strips»

Het is bekend dat vooral de tekenaars van realistische strips heel wat documentatie gebruiken om hetgeen afgebeeld is in de strip, nauwgezet te laten overeenstemmen met de werkelijkheid. Sommige tekenaars waaronder E. P. Jacobs gaan er prat op dat ieder te identificeren voorwerp in hun strips aan een echt bestaand beantwoord. Dat zelfs E. P. Jacobs zo nu en dan eens een steekje kan laten vallen doet, laten wij dat van in den beginne duidelijk stellen, geen afbreuk aan de kwaliteit van zijn strips.
In zijn album " Mortimer in Parijs. S. O. S. Météoren " rijden de schurken in een blauwe Ford " Custum ". Voordat de wagen op blz. 33 vooraan links tegen een muur botst, was ie vooraan rechts reeds ingedeukt. Deze tweede botsing heeft, zo blijkt uit de volgende plaatjes, geen schade aan de wagen berokkend. De indeuking rechts blijft echter wel behouden. Op blz. 37, 2e strook, plaatje 1, ziet Blake in zijn achteruitkijkspiegel de Ford naderen ; Jacobs tekende echter niet het spiegelbeeld van de wagen maar net alsof Blake gewoon achterom zou gekeken hebben.

Ook de tekenaars van humoristische strips kunnen fouten maken, ondanks 't feit dat al hetgeen zij afbeelden niet persé aan de realiteit hoeft te beantwoorden. Zo zal Marc Sleen in zijn Nero-strip er b. v. niet op letten of een bepaalde deurknop in een plaatje precies op dezelfde hoogte staat als in een voorgaand plaatje. Toch moet 't feit dat Nero met zijn linkerbeen blijft haperen, maar met zijn rechterbeen over de mat struikelt als een fout worden aangerekend (Het Lachvirus strook 17-18). Marc Sleen zal natuurlijk wel verklaren dat Nero nog even snel voetjes heeft gewisseld, of gedurende het tijdsverloop tussen de twee plaatjes een borrel is gaan drinken in 't café op de hoek, maar die uitleg is natuurlijk onaanvaardbaar.
In Eppo jg. 1976, nr. 14 moest Morris zich nog verantwoorden tegenover een lezer die in het tweede nummer een fout had ontdekt bij Lucky Luke. Op het elfde plaatje zit de grendel op de deur, maar op het twaalfde komt iemand gewoon binnenstappen.
" Hoe kan dat nou?" vraagt die lezer zich terecht af. Dus : ondanks 't feit dat in een humoristische strip soms de stoutste en onmogelijkste dingen kunnen gebeuren, wil dat niet zeggen dat de tekenaars zich zo maar alle onmogelijkheden kunnen verantwoorden.

Uiteraard kunnen bepaalde fouten betwist worden. Een voorbeeld.

In de avonturen van Kuifje krijgt Bobbie meermaals een tekstballonnetje toebedeeld en we mogen veronderstellen dat Hergé ons daarin de gedachten van deze hond weergeeft. Niks aan de hand, honden en zeker Bobbie zijn verstandige dieren en ze kunnen hun meester goed verstaan. Maar kunnen ze ook spreken ? In " Kuifje in Afrika " blz. 3. b. v. vraagt Bobbie zich af : "Krijg 'k nou de papegaaiziekte, Kuifje ?". Bobbie spreekt klaarblijkelijk deze woorden uit want Kuifje, die geen gedachtenlezer is antwoordt hem : " Dat weten we morgen pas...". In de andere gevallen reageert Bobbie op de situaties en gezegden van anderen, maar hier is het Kuifje die duidelijk een gesproken vraag van Bobbie beantwoordt ! Is het een fout ? De eerste avonturen van Kuifje waren immers niet zo coherent. Denken we b. v. maar eventjes aan de neushoorn, die in hetzelfde album op blz. 56 door Kuifje gedynamiteerd wordt en " finaal uiteenspat ".

RRRREEE
BLAKE STOPT. EEN OGENBLIK BLIJFT HIJ ROERLOOS ZITTEN, TERWIJL IN ZIJN ACHTERUITKIJKSSPIEGEL DE "FORD" SNEL GROTER WORDT...
Bobbie, scheer je weg! Anders krijg je de papegaaiziekte!
Jakko is tevreden!
Krijg 'k nou werkelijk de papegaaiziekte, Kuifje?
Dat weten we morgen pas

...MALHEUREUSEMENT, JE DOIS LA REPORTER AU MAGASIN: LA TIRETTE EST COINCÉE ...ET IL N'Y A RIEN À FAIRE POUR ...
POURQUOI VOUS DONNER CE MAL, MOISELLE JEANNE, ALORS QU'IL Y A GASTON QUI PEUT ARRANGER TOUT ÇA, HMM? HMM??

Fouten van velerlei aard kunnen zich voordoen in strips. Ook van technische aard. Bekend is de foutieve plaatsing van de tekstballon waardoor een antwoord wordt gegeven op een vraag die pas achteraf wordt gesteld. En in het boekje van P. Vandooren, Comment on devient créateur de Bandes Dessinées (Verviers, Gèrard, 1969) vestigt Franquin de aandacht op de veel voorkomende fout die debutant-tekenaars maken.
Wanneer figuren b.v. tot aan de dijen (in de film : Amerikaanse opname) of de knieen (in de film : Italiaanse opname) worden uitgebeeld tekent ie de figuren buiten het voorziene kader helemaal uit, om te voorkomen dat de figuren zouden gaan zweven of a.h.w. in een gat zouden staan. Zulke wanverhoudingen van figuren ten overstaan van het decor komen nogal veel voor.
Met de inkleuring van een strip kunnen zich ook weer fouten voordoen. Zo gebeurt het nogal eens dat de kledingstukken van stripheiden plots van kleur verwisselen. Ook de nacht wil wel eens in dag veranderen enz.
Nu willen wij uiteraard het voorkomen van fouten in strips niet overdrijven. Maar het opsporen ervan kan best leuk zijn en bepaalde tekenaars kunnen misschien toch aangespoord worden om nauwkeuriger te werken. Het spreekt vanzelf dat men de meeste fouten kan halen uit slechte strips. De Italiaanse sex-pockets b.v. zitten er vol van. In hun oorlogsstrips (van laag allooi) worden regelmatig soldaten verkeerde uniformen aangegeven of lopen gewone sergeanten met uniformen van luitenanten rond enz. enz.
Wij willen in de toekomst andere fouten signaleren, maar doen daarvoor een beroep op de lezer. Laat het ons weten wanneer jullie een opvallende fout hebben ontdekt. Met de nodige bewijsvoering worden al die fouten in een volgend nummer opgenomen. IEDERE GEPUBLICEERDE BIJDRAGE WORDT MET EEN PRESENTEXEMPLAAR BELOOND. Schrijf naar het redactie-adres J. Smet, Veldekensstraat 2, 2300 Turnhout, België of het adres van de uitgever : Brabantia Nostra, Vogelenzanglaan 3, Breda, Nederland.
DOE MEE !

J. Smet.

KUIFJE EN DE PICARO'S. nota

Het laatste Kuifje-album " Kuifje en de Picaro's " is ook uitvoerig becommentarieerd geworden in de persmedia. Een aantal dag- en weekbladmedewerkers hebben hun beste beentje even voorgezet ,want niemand mag ten achter blijven... iedereen moet dat album gelezen hebben en mee kunnen praten om zijn algemene intellectuele peil te kunnen handhaven.
In die besprekingen, die over het algemeen van een behoorlijk inzicht getuigen, kwam vooral de politiek aan bod en Kuifje (Hergé) wordt het verwijt gemaakt dat ie te 'rechts' zou zijn. Peter Cnop b.v. formuleert het in Knack, 6e jg. nr. 18. 5 mei 1976 als volgt: " Nu hoeft op zo'n scenario niet te veel doorgedramd te worden, maar het gebeurt toch maar dat Kuifje, altijd toch al in de bres voor de minderbedeelden zoals dat een kajotterjoernalist past, hier een arm land overlevert aan een zeer onguur individu in dienst van een multinational".
Hergé kennende, geloof ik niet dat we deze zaak mogen overdrijven. Integendeel geloof ik dat Hergé zich t.o.v. deze politieke situatie enigszins neutraal beweegt, en ik geloof ook dat Hergé ons dat in het album zelf wil duidelijk maken. Het blijkt immers uit het feit dat hij en zijn vrienden vals beschuldigd worden van een complot tegen het regime van Tapioca. Kuifje (Hergé) bekijkt de zaken vrij nuchter en begeeft zich uiteindelijk slechts naar San Theodoros om zijn vrienden niet in de steek te laten.
Op de vraag van kapitein Haddock, waarom ie toch is komen overvliegen antwoordt Kuifje hem : " Disons que je m'ennuyais de vous capitaine... et de vous aussi, professeur, naturellement ".
Uit dit subtiele antwoord van Kuifje kan men aanvoelen dat Hergé zich bewust is van het feit dat, door Kuifje te mengen in de hachelijke gebeurtenissen, hij er zich zelf ook in betrekt. Dat antwoord laat overigens enkel gissingen mogelijk voor wat betreft de werkelijke toedracht. Hij kan er blijkbaar niet buiten en " de vrienden niet in de steek laten " is dus een aanvaardbaar argument. Daarenboven is het ook van in den beginne duidelijk dat Bianca Castafiore en haar gevolg in gevaar (kunnen) verkeren. In geen geval is Kuifje naar de republiek getrokken om hun vriend (nou ja, vriend) generaal Alcazar te helpen in zijn strijd. Enkele bladzijden later, wanneer onze vrienden niet al te best behandeld zijn geworden, ontsnappen zij slechts op het nippertje aan een laffe aanslag en bevinden zich dan in het kamp van de Picaro's.
Kuifje (Hergé) keurt in geen geval de politieke situatie goed. Hergé wilde echter wel de politieke toestanden hekelen.
Misschien wil Hergé ons ook wel duidelijk maken dat ie zich ook zelf niet helemaal aan die politiek kan onttrekken en zoals in dit album zo plots met Kuifje gebeurt, zit ie een hoofdrol te spelen zonder het eigenlijk zelf te willen. Thuis blijven kon in feite ook niet, want, zoals gezegd, een Kuifje laat zijn vrienden natuurlijk niet in de steek. Met dat argument wordt uiteindelijk ook generaal Alcazar geholpen... en de voorwaarde dat er geen bloedvergieten aan te pas zou komen bij de uitvoering van de staatsgreep. Het feitelijk gebeuren kan natuurlijk niet meer weggedacht worden. Maar vanuit Hergé's standpunt bekeken was het de enige goede menselijke daad die nog kon gesteld worden. Zo kan Kuifje nog de nadelige gevolgen van de politieke wantoestanden beperken. Heeft men zich bij de kritiek wel voldoende in de huid van Hergé gestoken ? Wat zou de kritiek geworden zijn wanneer Kuifje zich meer op het andere vlak zou bewogen hebben. Hoe zou Hergé dan nog een 1e oplage-uitverkoop van 1.250.000 albums in de Westerse wereld kunnen verantwoorden ? Met dergelijke cijfers lijkt de uitgever zelf wel een multinational. Hergé zou immers bij een tegenovergestelde kritiek nooit een neutrale houding kunnen verantwoorden, terwijl ie dat nu nog wel kan en dus, volgens mij, ook doet.
Mijn opvatting is dat Hergé zich nergens duidelijk uitspreekt over een bepaald politiek standpunt. Zijn hoofdfiguren bewegen zich wel in een politiek klimaat, maar als neutrale kijker wil ie precies die politieke machtsstrijd tussen ridicule hoofdpersonen, de militaire dictatortjes, hekelen en wil ie precies de ellende die daaruit voortvloeit, het bloedvergieten, de honger enz. aanklagen. Dat zijn, volgens mij, de hoofdmotieven van Hergé geweest om de politieke nek van Kuifje te riskeren.

J.S.

NIEUWS

standaard uitgeverij.....

Het woord " standaard " zou men op twee manieren kunnen opvatten. Vooreerst als een maatstaf waarmee andere dingen afgemeten worden en vervolgens het totaal der dingen die met de bepaalde standaardmaat werden afgemeten.
In de eerste betekenis is standaard een zeldzaam, kwalitatief hoogstaand iets ; in de andere een veel voorkomende zaak. Echte Standaard-produkten in de eerste betekenis waren de eerste heldendaden van Robert & Bertrand, de bekende lustige vagebonden, geboren in het toneelstuk " L'Auberge des Adrets ", die W. Vandersteen in stripvorm opnieuw tot leven bracht. Vooral in het 4e album " De Levende Brug " werden de knappe tijdssituering, de zorgvuldig verzamelde documentatie, de geschiedkundige gegevens en de dramatiek zo optimaal verwerkt, dat wij terecht over een meesterwerk konden spreken. In het artikel over deze helden verschenen in de Stripgids nr. 6 (haast u, het is vrijwel uitverkocht) betoogden wij zelfs dat de reeks een hoogtepunt in de geschiedenis van het Vlaamse beeldverhaal daarstelde. Anderszijds waren wij van mening dat de hoogstaande kwaliteit moeilijk zou kunnen gehandhaafd blijven, gelet op het hoge publicatieritme in de krant. Het was niet moeilijk om zo te voorspellen dat de R & B -albums spoedig als Standaard-produkten in de tweede betekenis zouden kunnen worden geïnterpreteerd. Het album " Zwarte Mie, de orgeldraaister " (De avonturen van Robert & Bertrand : album nr. 12) past precies in onze redenering. Met het te eenvoudig verhaal en stereotiepen getuigt het maar van een middelmatige kwaliteit. Het album is wel goed verzorgd en we hebben nog wel recht op enkele treffende 19e eeuwse tijdskenmerken waaronder o.a. de kinderarbeid en de epidemische ziekte, de cholera, maar er zit helemaal geen fut in het verhaal. Men raakt niet betrokken bij de gebeurtenissen en Zwarte Mie mag wenen zoveel ze maar wil om het onhebbelijke gedrag van haar zieke zoon, het deert de lezer niet. Die afstand tussen de lezer en het boek, die oppervlakkigheid is, volgens ons, te wijten aan het routinewerk en het creëren onder dwang, dat, hoe groot het vakmanschap ook moge zijn, de ziel aan het gecreëerde ontneemt. Een andere oorzaak van deze afstand met de lezer is, denken wij, de humor. Vooral omdat de tijdskenmerken vrijwel 100% reëel zijn weergegeven in de strip, zou R & B een zuiver realistische strip kunnen zijn : m.a.w. dat al hetgeen er verteld en getekend wordt ook werkelijk zou kunnen plaatsvinden. Het realisme in R & B is soms heel aangrijpend droef en wij begrijpen de zorg van W. Vandersteen om tegenover dat theatrale masker van de traan, het tweede van de lach te stellen. Maar de irreële en te opgeschroefde humor schaadt soms het realistische verloop van de strip en werkt daardoor storend. Het is uiteraard niet onze bedoeling de " lustige vagebonden " alle humor te ontnemen : R & B is immers een theatraal oeuvre waarin de lach en de traan noodzakelijk samen moeten gaan. Wel geloven wij dat een meer geloofwaardige humor de reeks ten goede zou kunnen komen.
Na de ontgoocheling van " Zwarte Mie..." hebben we het 13e album " Geheim Document " toch weer met grotere voldoening kunnen lezen. R & B raken verwikkeld in een spionagezaak tijdens de oorlog tussen Duitsland en Frankrijk. Geheime documenten tijdig te Parijs bezorgd, zouden daar honderden burgers van gijzeling kunnen redden. De handeling voert naar het kasteel Noville, in het door de Pruisen bezette gebied, waar Gravin Blanche de Touflor , een oude liefde van Bertrand, de spionageactie centraliseert. Spoedig blijkt evenwel dat een der betrokken spionnen een dubbelrol speelt. Het 14e album " De Spookhond " is dan weer een vak - kundig samengesteld album, maar heel middelmatig met te veel toevalligheden en onwaarschijnlijkheden.
Inhoud : De Spookhond, die rond de "Wilgenhoeve " van boer Aspelberg sluipt, voorspelt niet veel goeds. Iets later ontvangt de boer ook een brandbrief. Wie is de schuldige ? Is het Roland, de beeldhouwer en ongewenste vrijer van Elvire, de dochter

van Aspelberg ? Of is het Gertrude, de meid? Of de geheimzinnige bezembinder Emile ? Of Mijnheer Nicholas, wiens jachtterrein in de buurt van de hoeve ligt ? Of zijn het misschien de vagebonden zelf, die uiteraard best een centje kunnen gebruiken ?
De recentste Nero-albums staan weer borg voor enkele gezellige momenten, maar beantwoorden slechts aan de doorsneeverwachtingen van de reeks. Toch willen we de aandacht van de lezer blijven vestigen op het feit dat " Nero " een zuivere krantenstrip is, en dat Marc Sleen ook sterk rekening houdt met deze dag-aan-dag publicatie. In tegenstelling tot een avonturenstrip kan Marc Sleen echter zijn verhalen niet bouwen op de spanning of, zoals de Amerikanen zeggen, de " cliffhanger " waardoor de lezer geboeid blijft en de belevenissen van de volgende aflevering in spanning afwacht. Marc Sleen moet het hebben van de humoristische en satirische toestanden, de aaneenschakeling van dagelijkse gags die een optimistisch kontrast vormen met de droge verslagen die de krantenlezer elders moet verteren. Aldus blijft het verhaal als zodanig ondergeschikt aan de spitsvondigheden van de auteur, de gedragingen van de personages enz. Men leze dus de avonturen van Nero & Co bij voorkeur dagelijks in de krant en men beoordele de Nero-albums niet in de eerste plaats op de inhoud of het vlotte verloop van het verhaal dat, wij herhalen het, ondergeschikt wordt gehouden aan de dag-aan-dag-hilariteit.
In " De Verdwenen Ming " (De avonturen van Nero & Co : album nr. 44) maakt Nero zich zorgen over zijn, op twee haren na, kale kop. Hij koopt een pruik, voelt en kleedt zich hip, koopt een moto, zet het verkeer in Brussel op stelten en gaat voor de andere helft van 't album het geluk zoeken in de grote Chinese vaas. In het 45e album " De kroon van Neptunus " krijgt Adhemar de gelegenheid om zijn recentste uitvinding, nieuwsoortige duikershelmen te testen. Na de confrontatie met diverse soorten diepzeevissen en... blote diepzeemeerminnen komt de gepikte kroon van de zeekoning uiteraard weer op tijd terecht voor het traditionele wafelfestijn met Neptunus himself als voornaamste gast.
" De Wensring " (het 46e album - (men nadert de 50) is het beste van de hier besproken albums. Dank zij de magische wensring van Neptunus, een restantje van het vorige verhaal, komt Nero - nog maar eens - in Afrika, de onuitputtelijke Safari-inspiratiebron voor Sleen, terecht.
In " Goedganda " meer bepaald, en de goeie karikatuur van de president van dat land stelt alles in het werk om te kunnen boksen met het dagbladverschijnsel.
Een andere bekende Standaard-held is "Bessy" en het 118e album " De Greenhorns" is, evenals de meeste voorgaande verhalen van deze soft-western een zuiver standaard produkt in de tweede, negatieve betekenis. Het gekke is dat men een dergelijk produkt toch met een zekere voldoening kan "consumeren" b.v. bij de kapper of in die bepaalde ogenblikken waarin men gewoon wat tijdverdrijf zoekt en dus geen al te hoge eisen wil stellen aan de kwaliteit. Dan kan zo'n Bessy-album redelijk boeien en is 't niet meer of minder dan een doorsnee-feuilletonnetje op TV. Wellicht moeten strips ook in die tijdverdrijf-behoefte voorzien en is het zinloos om aan ALLE strips hoge kunstzinnige kwaliteitseisen te stellen. Er blijkt immers een vast publiek te bestaan voor dit soort strips en wie behoefte heeft aan beter, niet zo commercieel-gebonden stripmateriaal, kan het gelukkig nog wel elders vinden. " De Greenhorns " zijn de " groentjes " van het Westen, de stadsmannetjes die niet vertrouwd zijn met de natuur en die in dit geval, zonder de hulp van Andy, Edelhert en Bessy, nooit zouden kunnen ontsnappen aan de bedreiging van de Kiowa-indianen.
Andere, nog lopende reeksen van de Standaard-uitgeverij zoals Suske & Wiske, Pats, Jerom en De Rode Ridder zullen moeten wachten voor bespreking tot een volgende aflevering van de Stripgids. Tot dan !

J. Smet

NIEUWS

WILLEKEUR IN DE TENEUR

Waarde Vrienden,

Onverkwikkelijke zaken zijn soms onmogelijk te omzeilen, wanneer men " de pers " onder ogen krijgt. Een snelle en gedecideerde koersverandering is in staat uitkomst te bieden, want als men z'n zinnen zet op een stabiele, integere berichtgeving, dan kan men beter niet de eigen moerstaal onder de loupe nemen. Door een noodlottig misverstand zijn de exponenten van de media het slachtoffer geworden van professionele manipulators.
De grondwet is inmiddels ontkracht door de kortverband vrijwilligers, die gestuurd door hobbyisten, nu nog om de vier jaar een ongeanimeerde stoelendans uitvoeren.
Het volk, in de afgelopen 100 jaar van zijn historische erfenis vervreemd, is niet meer in staat de essentie van die verworvenheden blijvend hoog te houden en evenmin die van z'n hoofd en z'n grondwet. De vreemde mogendheden, die in de historie door wapengeweld nooit Nederland blijvend onder de duim konden houden, zijn daar inmiddels langs contractuele weg in geslaagd (d.m.v. EEG, Nato etc.). Dezelfde motieven die eerder golden voor de expansiezucht van het Derde Rijk, vormen nu de Grootste Gemene Deler en de ideëele knoet, die in de praktijk 's mensens levenssappen contractueel aanwendt voor materiële zaken van tijdelijke aard.
Ter zake : Als iemand je bijvoorbeeld in de H.P. iets wijsmaakt in een artikel over alternatieve stripuitgaven, met de titel " De Underground Bestaat Niet Meer " of zo, dan besef je ten eerste dat het product (tijdschrift), het product (artikel) en het product (opinie), een totaliteit is van de som zijner delen. Deze totaliteit (image) is reeds voorbestemd door de manipulators.
N.B. : de H.P. dient te appeleren aan de middelmaat.

De Geldschieters (afnemers per exemplaar)
" God Jan Publiek "
onbekommerd en ongefundeerd.

De Geldschieters (aannemers per exempl.)
De Manipulators
Materialistisch op tijd (= omzet)
en Ideologie (Morele Herbewapening en andere onfrisse doctrines) gebaseerd.

Een totaliteit van de som zijner delen.
Eén artikel (" De Und. bestaat niet ") onder de loupe genomen, toont ons klaar en duidelijk hoe de media-manipulatie van het volksbewustzijn zich voltrekt.
Op al haar gedaanten, onderwerpen en vervormingen weet zij haar stempel te drukken, met de kracht en duidelijkheid van een geobsedeerde. Eén alinea van zo'n artikel is al een graadmeter, als deel van de som. Als Pietje Puk mij zegt dat Robert Crumb zo-en-zo is en zo-en-zo döet, dan dien ik dat met feiten te vergelijken. " De non-commerciële Crumb " heeft z'n pen aan de wilgen gehangen en doet niets meer voor de Amerikaanse massa-media, staat er in de H.P. te lezen. Op datzelfde ogenblik startte Crumb in de " Village Voice " met een wekelijks terugkerende aflevering van " Mr. Natural ". Dit contract werd getekend om commerciële redenen.
De nieuwe Mr. Natural weekstrips zullen t.z.t. zeker door Robert Crumb gebundeld in een boekje worden uitgebracht (dat zou toch wel gebeurd zijn, ook als dit materiaal NIET eerder in een periodiek zou zijn ver-

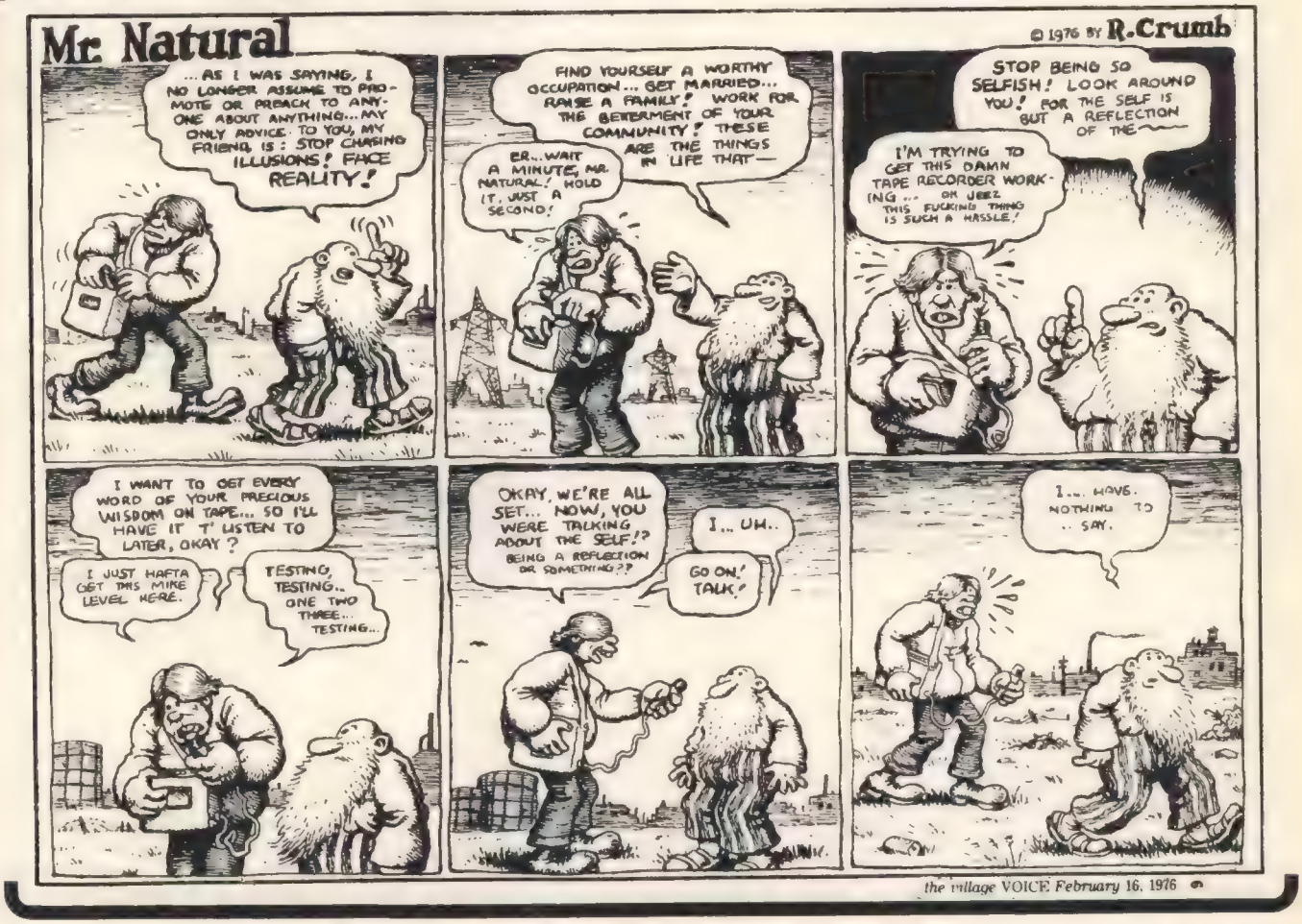
Mr. Natural
© 1976 BY R. Crumb
... AS I WAS SAYING, I NO LONGER ASSUME TO PROMOTE OR PREACH TO ANYONE ABOUT ANYTHING... MY ONLY ADVICE TO YOU, MY FRIEND, IS: STOP CHASING ILLUSIONS! FACE REALITY!
FIND YOURSELF A WORTHY OCCUPATION... GET MARRIED... RAISE A FAMILY! WORK FOR THE BETTERMENT OF YOUR COMMUNITY! THESE ARE THE THINGS IN LIFE THAT—
ER... WAIT A MINUTE, MR. NATURAL! HOLD IT, JUST A SECOND!
STOP BEING SO SELFISH! LOOK AROUND YOU! FOR THE SELF IS BUT A REFLECTION OF THE—
I'M TRYING TO GET THIS DAMN TAPE RECORDER WORKING ... OH JEEZ THIS FUCKING THING IS SUCH A HASSLE!
I WANT TO GET EVERY WORD OF YOUR PRECIOUS WISDOM ON TAPE... SO I'LL HAVE IT T' LISTEN TO LATER, OKAY?
I JUST HAFTA GET THIS MIKE LEVEL HERE.
TESTING, TESTING.. ONE TWO THREE... TESTING...
OKAY, WE'RE ALL SET... NOW, YOU WERE TALKING ABOUT THE SELF!? BEING A REFLECTION OR SOMETHING??
I... UH..
GO ON! TALK!
I... HAVE NOTHING TO .. SAY.
the village VOICE February 16, 1976

NIEUWS

schenen en verkocht).
" Het anthologiseren " van Crumbs Oeuvre door USA (overground) uitgevers, wordt ook getraineerd door die wispelturige idealist ", staat er te lezen in dit H.P. artikel. Op dat moment ook werd er met Ballantine Books in N.Y. een contract getekend waardoor het mogelijk werd dat er deze zomer een ZAP anthologie voor massa-distributie uitgegeven zal worden.
Het artikel " De Underground bestaat niet meer " en ook een artikel als " Strips : Het gaat slecht met de Detective " uit hetzelfde magazine van het jaar daarvoor, toont bij analyse aan dat HET TEGENDEEL VAN WAT ER STAAT WAAR IS !
Niet alleen de essentie (Boodschap) en de details (Feiten), maar ook de intenties (Manipulaties) zijn van tegengestelde aard aan de realiteit in kwestie.
Door een nauwkeurige studie van dit verschijnsel in de pers en de harmonische wijze waarop deze non-opinie zich manifesteert in de rulle aarde van het maatschappelijk onbenul, laat dit verschijnsel zich duidelijk onder woorden brengen :
" Discriminatie van de realiteit " zodat het individueel bewustzijn, wanneer het deze "realiteit " onder ogen krijgt, geconfronteerd wordt met tenminste een verwrongen uiting daarvan (om de schade te beperken). Hierbij een aflevering van " Mr. Natural " van de hand van de meester. Hierin wordt in 6 panelen het "Al" verklaard ; inclusief het "Al" als functie (willoos werktuig) en het "Al" als voorwerp (communicatie).

R. O. Stoop.

Besproken en Gewroken...

Franquin & Dupuis : de Meester en de Domme Dienaar.

Ik mag deze oude Franquin wel, en wie wordt er niet door gecharmeerd ? Een indringend en direkt handschrift ; beheerste mooie lijn, dit vaak in tegenstelling met zijn latere werk dat vol is in de decors en nogal druk van arceringen : je verpest je ogen d'r mee.
Deze oude, gedateerde maar nooit vervelende Franquin-stijl (vergelijk ook de oude Piët, Toonder, Jijé) is natuurlijk naast de lijn van mannen als McManus, Sterrett en Willard van enorme invloed geweest (en is het nog) op jongeren als Swarte, Geradts en Meulen en dat wordt nog wel eens overschat. De verhalen verliezen door hun verbijsterend hoog tempo niets van hun charme en zijn me door hun esprit en swingende rondingen en franjeloosheid liever dan Franquin's recente wat krasserige en nonchalante hand.
In het openingsverhaal (1946) zit nog nauwelijks een plot. Verwikkelingen rond een tank ; de carrosserie waaraan snelle visuele gags zijn opgehangen. Er loopt een belerend lijntje door het verhaal : de losgeslagen vlak-naoorlogse jeugd, de nozempjes van de crisis, tonen zich van hun beste engeltjeszijde : afbrekend maar god zij geprezen ook opbouwend. Piet Kwabbernoot is de geniale ideeënman, maar de geboren loser. Enige mooie typeringen van moordlustige Amerikanen (de zgn. 'bevrijders ') die een soort fancy-fair op touw hebben gezet waar ze hun oorlogstuig als souvenirs verkwanselen ('For your kinderen ! American granaten !! - nog volop aktueel in een tijd waarin het grootkapitaal de Europese wereld tracht te overspoelen met transistorradiootjes in de vorm van handgranaten !).
Het tweede verhaal (1946-47) is een echt verhaal - boordevol nevenintriges in de zin van 'avontuur'. Het zit geramd in elkaar is de eerste indruk. De openingsstroken, met die typerende sfeer van aangename luiheid die in elkaar snel opvolgende gags wordt verbeeld, ademen allure en poëzie die je niet licht vergeet. Ook heeft Franquin in dit verhaal meer ruimte om emoties en gevoelens uit te bouwen. De psychologie van verschillende figuren is voelbaar. Je leert de mensen kennen. Het avontuur doorloopt afwisselende stadia. De lokaties schuiven zich op van plan naar plan. Spanning wordt doorschoten met dirty tricks, gemene grappen. Het scenario wordt geniaal geplot. Volmaakte harmonie tussen beeld en tekst. Deze Robbedoes verdient een buitengemeen hoog rapportcijfer. Het is alsof je een klap op je bek krijgt. Maar dan wel van het aangename soort.

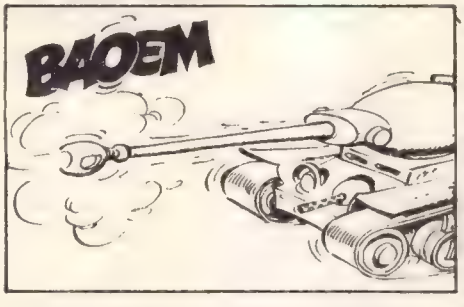

De klap echter die de uitgever me toebedacht heeft komt hard aan. Deze ziet, hoe mooi het initiatief ook moge klinken, klassieke werken als 'jeugdzonden '. Zegt een het eerste verhaal becommentariërende Guust : 'Dat was het allereerste tekenverhaal van de auteur...' Valt een onbekende hm(!) hem in de rede : 'Hoef je niet te zeggen. DAT MERK JE WEL !' (blz. 15). Is 'jeugdwerk' godverdomme iets waarop je alleen maar met schaamte terug mag zien ? En hoe lang duurt het nog vooraleer de uitgeversmafia NIET het produkt maar de kunst die eronder ligt te schitteren als serieus gaat erkennen ? Waarom kon deze reeks gewoon niet in facsimilé worden uitgegeven ? Dat wil zeggen : de originele 4-strookplaten op 1 bladzijde inplaats zoals dat nu gebeurt met knip- en plakwerk .
En waarom van De erfenis reppen inplaats van De erfgenaam (zoals op de achterflap en de inleiding)? En waarom dan meteen niet de oorspronkelijke titel De whisky-erfenis gehandhaafd ? En waarom op de kaft een moderne plaat en niet gewoon een centrumscène in blow-up ? Waarom kan het erfgoed van de 9e kunst niet zorgvuldiger en met meer piëteit bezorgd worden ? Waarom dat ongeinteresseerde geklungel ? En waarom... Godverdomme, ik wordt om dergelijke verkoopbevorderende (?) truuks loeiend kwaad. En wat doet allejezusnog-aantoe de Haddock-vloek 'Duizend bommen en granaten ' hier (blz. 18) meneer de 'vertaler' ? En... Genoég !!
Een fantastische knokpartij met een ratachtige schurk ontrolt zich op blz. 44 en 45, waarin Franquin voor eens en altijd duidelijk maakt hoezeer hij de opgeklopte meester was van licht- en schaduw. (is die schurk overigens een karikatuur van een bekende persoonlijkheid ?). De prachtige regenjas van Kwabbernoot drijft me al jaren gek ! Bulkte ik van het geld dan liet ik me terstond precies zo'n model maken. Die fantazieloze gestandaardiseerde trenchcoats voor de 'modebewuste' man van nu, die vervloekte eeuwige tweerijknopers !
Een werkelijk grandioos gevisualiseerde ontploffing (een fenomeen waar ik verrukt van ben) luidt de apotheose in van het slotverhaal. De koudeoorlog-Franquin doet bij mij geen kwaad ! Ondanks de uitgeveristische tekorten gaat dit album toch op de bovenste plank waar ik bijzondere drukwerken bewaar.
Als het tweede deel wordt Radar de Robot in het vooruitzicht gesteld. (Als De krankzinnige geleerde in het weekblad 1948 en als Robbedoes, Kwabbernoot en de Robot nog onlangs herdrukt (d.w.z. :' aangepast ') - dus hoe zit dat nou Dupuis ??).
Desondanks verdient de uitgever een sigaartje, al was het alleen maar om de mooie typografisch verzorgde rugtitel te belonen.

Anton Hermus (1 april 1976).

- André Franquin, (Robbedoes en Kwabbernoot). De tank (= De tank van Kwabbernoot) & De erfenis (= De Whiskyerfenis). (Reeks Jeugdzonden I). Dupuis, Sittard / Brussel, (1976), 47 blz. prijs ƒ 4,95.

EVEN INTRODUCEREN :
SF DOOR PIERRE DUPUIS.

Pierre Dupuis - helemaal niet gerelateerd aan uitgeverij Dupuis van ons aller Robbedoes, alhoewel hij in dit blad wel een aantal verhalen publiceerde waarover aanstonds meer - is en blijft één der meest prestigi-

→

NIEUWS

euze Franse tekenaars en tevens een der meest miskende stripkunstenaars in zijn land.
De reden hiervoor ligt hoofdzakelijk in de verspreiding van Dupuis'oeuvre. Had Dupuis kunnen behoren tot de staf medewerkers van één der grote Franstalige stripbladen, zelfs tot een dezer bladen die in de jaren zestig meestal roemrijk of roemloos ten onder gingen (naargelang de uitgever) hij ware nu één der top figuren die men zo graag hemelt in dikwerf helaas hemeltergende publikaties. Houdt men het momenteel nogal erg bij Giraud, Gotlib, Druillet, dan moet het ons toch van het hart dat Frankrijk heel wat meer te bieden heeft.
De scheuring die ontstaan is sedert de metamorfose dat het blad Pilote onderging heeft de waardeschaal nogal vervaarlijk doen overhellen ten voordele van een aantal tekenaars die nu algemeen doorgaan als kunstenaars terwijl er eens voorbij die kloof die hen scheidt van " la presse enfantine " of de jeugdpublikaties, een zeer uitgebreid aantal uitmuntende tekenaars overleven in een feloverwoekerd gebied waar echter geen mens aandacht aan schenkt. Feloverwoekerd door een enorm aantal dikwijls waardeloze publikaties, boekjes en tijdschriften van allerlei formaat en alloi, maar die ook parels, werkelijke parels bieden aan de lezer die de moeite neemt in die hoop te grasduinen. Die moeite doen we al sedert de jaren vijftig en nog steeds worden we hiervoor beloond. Als ik schrijf dat geen mens er aandacht aan besteedt, dan doe ik mijn vriend Louis Cance onrecht. Hij is de samensteller en uitgever (in samenwerking) van de enige nog waardevolle Franse fanzine : HOP !
Ik zeg wel de enige, er blijven er niet veel meer over sedert snulmensen zoals Glenat het over een andere boeg wierpen en ons van prullerige uitgaves waar we helaas aan meewerkten, maar die we spoedig links lieten liggen toen er nogal met stripschrift allures gewerkt werd, spaarde.
HOP! daarentegen brengt ons een brok Franse stripgeschiedenis, de tijd dat Artima de plak zwaaide (en zelfs Hollandse strips bracht), dat Marijac nog volle damp publiceerde. De hele na-oorlogse generatie van striptekenaars die in de jaren zestig de adem blies en er de brui aan gaf zodat een publikatie zoals Pilote in die jaren inderdaad broodnodig werd om met de overlevenden (Pif-Vaillant en Journal de Mickey) de Franse strip nog ietwat aan bod te laten komen. Maar dat is allemaal reeds verleden tijd. Toch moet gezegd worden dat de latere exegeten en exponenten van die na-oorlogse stripgeneratie de weg effenden voor een aantal merkwaardige striptekenaars zoals Nortier, Polvet, Gillon (die nu eindelijk met brio zijn talent botviert) en Pierre Dupuis naast enkele andere mindere goden...
Pierre Dupuis, leerling van Nortier, een charmant man, vol passie en bezeten door zijn stiel en zich door zijn passies laat meeslepen tot een te uitvoerig, te uitgebreide loopbaan, waar hij helden tekent en creëert met de vleet, van de ene strippublikatie in een andere krant terecht komt, maar heel die tijd door blijk geeft van een

IN HET FORT :
ALARM! VANUIT HET NOORD OOSTEN NADEREN NEGEN VREEMDE VLIEGTUIGEN !
VERDRAAID! HET ZIJN ZWEEP VLIEGTUIGEN RICHT AFWEERGESCHUT

dynamisme zonder weerga, van een uitzonderlijk vitaal talent die van hem met Gillon, Giraud, Polvet, de Uderzo van Tanguy de elite vormt van de realistische strip in Frankrijk.
Zijn carrière nam een aanvang met " Les corsaires de l'infini " dat, in Zorro begonnen, nadien een afzonderlijke reeks werd, in fascicules uitgegeven ; meteen had hij een grandioos epos getekend en al is hij er nu allesbehalve tevreden over, hij legde zulk een diepte, zulk een mensenkennis, zulk een dynamisch realisme en penvaardigheid aan de dag dat hij op slag plaats nam in de galerij der klassieke sf-strips...

Tarzan

Bestel dit boek met alle 1940/41 unieke Burne Hogarth weekplaten, uitgegeven door E. R. Burroughs inc. bij de alleenvertegenwoordigde R. F. P. Oude Nieuwstraat 10, Amsterdam. 37,90 gulden. Gebonden. In kleuren.

PRINCE JAGURT TREACHEROUSLY MADE THE SIGN OF PEACE ONLY TO DRAW TARZAN WITHIN THE CIRCLE OF GUARDS. THEN SEIZE HIM. LEECIA WAS SHOCKED BY HER FIANCE'S COWARDLY DECEIT, AND SHE SYMPATHIZED WITH HIS HANDSOME VICTIM.
NOW THAT HIS RUSE HAD FAILED, JAGURT COMMANDED "ATTACK. TAKE HIM ALIVE IF YOU CAN— DEAD IF YOU MUST!"
AS THE GUARDS DASHED FORWARD, TARZAN TURNED AND RAN.
THEN— TO THE ASTONISHMENT OF THE ONLOOKERS HE SPRANG LIGHTLY INTO THE TREES
JAGURT TURNED TO LEECIA "YOU'VE ROBBED US OF A CAPTIVE. YOU'RE A TRAITOR TO ME AND THE PEOPLE!"
IN HIS FRENZY OF ANGER HIS ENG HAND FLEW OUT AND STRUCK THE SLENDER GIRL. SHE FE...
THEN A GRIM VOICE BOOMED DOWN FROM THE TREES. "SHE IS MY FRIEND. FOR STRIKING HER, I'LL PUNISH YOU!"
TARZAN DROPPED TO THE GROUND AND STROPE FORWARD.
"PROTECT ME!" THE COWARDLY PRINCE CLUVERED THE GUARDS WHEELED INTO A CIRCLE OF DEFENSE.
BUT TARZAN, THE LONE WARRIOR, ADVANCED STRAIGHT TOWARD THE BRISTLING BARRIER OF SPEARS!
NEXT WEEK: HARMFUL HELP
HOGARTH—
419-3-12-40

NIEUWS

In de jaren zestig zou Dupuis het nog eens over doen met een andere fascicule reeks TITAN waar hij de rollen omkeerde.
Ik zou u het verhaal moeten vertellen van dit schitterende epos, maar zou ik ook niet moeten vertellen over McGallan, de superbe antiheld van spionage en oorlogsreeksen ?
Zou ik ook niet moeten (en willen) vertellen over indianenreeksen, over historische reeksen en zijn Erik de Viking (een vreemde nazaat van... Erik de Noorman)?
Ik zou ook willen vertellen over zijn schitterende oorlogsserie, die bij Hachette uitkomt en zelfs in het Nederlands vertaald werd (blijkbaar tot ongenoegen van ene A. Hermus, maar de mening van kakkerlakken wordt niet gevraagd), maar eerder wil ik nu reeds aankondigen dat in één der volgende nummers een SF-strip van Pierre Dupuis zal gepresenteerd worden waarbij we tevens de hoop uitdrukken, dit met een volledige artikel te begeleiden alsook de mogelijkheid in het oog houdend voor latere publikatie van andere SF-strips !

Danny De Laet.

JEAN - POL & J. DANIEL, Kramikske van de bakker. Album nr. 3 : Kramikske in koekplankenkoorts. Gent, Het Volk, 1976.

Inhoud :
In de banketbakkerszaak van baas Jansens kan Lord Snowcake twee antieke koekplanken kopen. Andere en niet steeds eerlijke verzamelaars hebben het evenwel ook op deze zeldzame bakvormen gemunt. Gelukkig maar dat Kramikske, Bertje, de beenhouwersleerjongen en de geit Zulma mee naar Londen mogen om de Lord te helpen.
Opinie :
De tekenaar Jean-Pol, die wat invloed van Berck heeft ondergaan, bewijst een van de betere tekenaars in Vlaanderen te zijn.
De vrij naïeve stripheld (welke kanten kan men immers met een bakkersleerjongen uit), wordt hier door de scénarioschrijver J. Daniël in een zorgvuldig uitgewerkt verhaal geplaatst, waarin de jonge lezers, waarvoor deze reeks in de eerste plaats is bestemd, ook nog ingelicht worden over enkele typische Engelse en Londense leefgewoonten.
De eerste twee albums " Grappen van Kramikske " en " Fratsen van Kramikske " bevatten, zoals de titels laten vermoeden, uitsluitend gagstrips.

J.S.

J. NYS, De belevenissen van Jommeke. Album nr. 74 : De Kikiwikies. Gent, Het Volk, 1976.

Inhoud :
Professor Gobelijn is er in geslaagd met zijn Gobo-stralen in kontakt te komen met wezens van andere planeten. De Kikiwikies, komende van de planeet Kikiwikie natuurlijk, zijn de eersten die de oproep beantwoorden.
In de Trezebezebiezebossen waar het laboratorium van de professor zich bevindt, sluipen echter ook Kwak en Boemel rond. Deze twee nietsnutten hebben het vooral gemunt op het straaltoestel van de Kikiwikies waarmee ze metalen en gesteenten tot buikbare voorwerpen kunnen veranderen en omgekeerd.
Opinie :
De reeks Jommeke is ongetwijfeld de beste die men voor zijn kinderen kan kopen. Zij is ook uitsluitend op kinderen gericht. Toch vinden ook vele volwassenen, waaronder ondergetekende, de reeks heel prettig om te lezen. De meeste striptekenaars hebben strips voor volwassenen gemaakt die ook kinderen kunnen aanspreken. Jef Nys is een van de weinigen die strips voor kinderen maken die ook volwassenen kunnen aanspreken !

J.S.

HERGE, Les aventures de Tintin. Tintin et les Picaros. Doornik, Casterman, 1976.

Inhoud :
Als gevolg van de koude oorlog tussen het dictatoriale Bordurië en de Westerse commerciële grootmacht International Banana Company werd in San Theodoros, Zuid-Amerika, generaal Alcazar afgezet door generaal Tapioca. Wanneer Bianca Castafiore, die in dat land een zangvoordracht zou geven, gevangen genomen wordt, en ook kapitein Haddock, Prof. Zonnebloem en Kuifje van een complot tegen dat land beschuldigd worden gaan de poppen pas goed aan het dansen. Wanneer de helden in San Theodoros op het nippertje aan een laffe aanslag ontsnappen blijft hun geen andere keus dan het handjevol partizanen van generaal Alcazar, de zogenaamde Picaros, te helpen in hun strijd het regime van Tapioca omver te werpen.
Opinie :
Misschien niet het allerbeste, maar toch beslist een van de betere albums uit de Kuifje-reeks. We hebben er lang op moeten wachten. Het album zit weer boordevol satirische prikjes die vooral de internationale politieke toestand hekelen, en de personen die de touwtjes in handen hebben worden er weer helemaal in hun hemd gezet, zoals dat heet. Om de satire tot in het detail te smaken doet men er best aan 't album in het Frans te lezen : bij de vertaling gaat steeds heel wat verloren.
Peggy, de vrouw van Alcazar is een nieuw

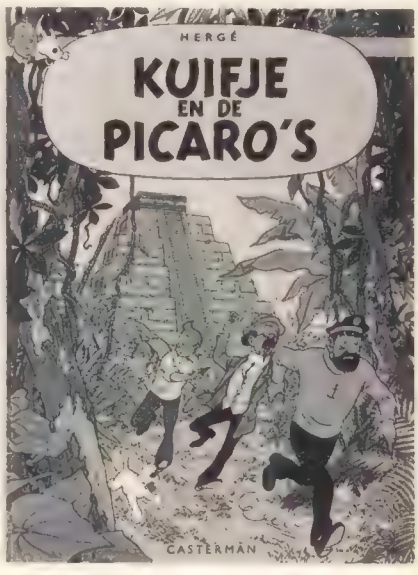

personage, maar misschien heeft Hergé iets te veel op de oude, reeds bestaande personages gebouwd. Het album, dat ook nu al een plaats in de Klassieke Galerij zou verdienen, zou wellicht nog grootser geworden zijn door de toevoeging van een nieuw hoofdpersonage. Goed, laten wij hopen dat Hergé ons niet te lang laat wachten op zijn volgende album.

J.S.

NIEUWS

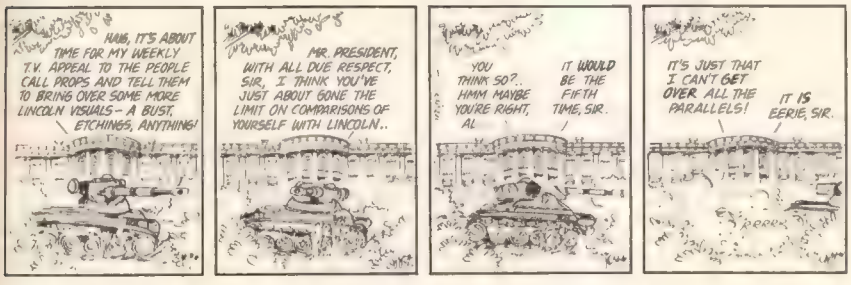
HMM, IT'S ABOUT TIME FOR MY WEEKLY T.V. APPEAL TO THE PEOPLE CALL PROPS AND TELL THEM TO BRING OVER SOME MORE LINCOLN VISUALS - A BUST, ETCHINGS, ANYTHING!
MR. PRESIDENT, WITH ALL DUE RESPECT, SIR, I THINK YOU'VE JUST ABOUT GONE THE LIMIT ON COMPARISONS OF YOURSELF WITH LINCOLN..
YOU THINK SO?.. HMM MAYBE YOU'RE RIGHT, AL
IT WOULD BE THE FIFTH TIME, SIR.
IT'S JUST THAT I CAN'T GET OVER ALL THE PARALLELS!
IT IS EERIE, SIR.

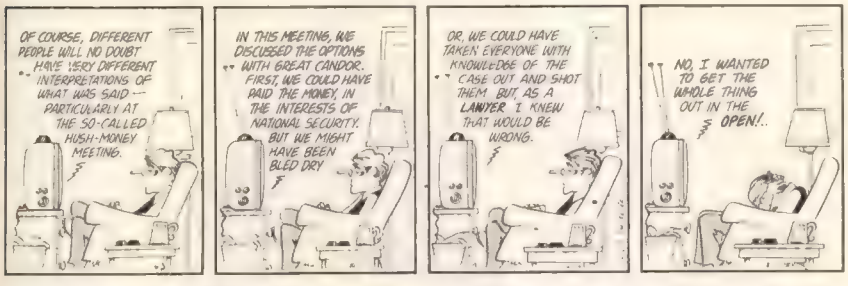
OF COURSE, DIFFERENT PEOPLE WILL NO DOUBT HAVE VERY DIFFERENT INTERPRETATIONS OF WHAT WAS SAID -- PARTICULARLY AT THE SO-CALLED HUSH-MONEY MEETING.
IN THIS MEETING, WE DISCUSSED THE OPTIONS WITH GREAT CANDOR. FIRST, WE COULD HAVE PAID THE MONEY, IN THE INTERESTS OF NATIONAL SECURITY. BUT WE MIGHT HAVE BEEN BLED DRY
OR, WE COULD HAVE TAKEN EVERYONE WITH KNOWLEDGE OF THE CASE OUT AND SHOT THEM. BUT, AS A LAWYER I KNEW THAT WOULD BE WRONG.
NO, I WANTED TO GET THE WHOLE THING OUT IN THE OPEN!..

UIT DOONESBURY CHRONICLES

G. B. TRUDEAU, The Doonesbury Chronicles. With an introduction by Garry Wills. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1975. n. gepagineerd. 27½ x 21½ cm. 6.95 Dollar. 24,24 Gulden. (Real Free Press, Jawel).

Doonesbury is beslist een van de beste Amerikaanse gag-strips van het ogenblik. Niet zo poëtisch en universeel als "Peanuts" van Schultz, maar boordevol maatschappijkritiek en politieke satire, in de eerste plaats voor intellektuelen bestemd. Garry Trudeau is hiermee de opvolger van harde notenkrakers als Al Capp met "Li'l Abner ", Walt Kelly met "Pogo" en J. Feiffer, de man die hem het meest heeft beinvloed.
Met eenzelfde vereenvoudigde tekenstijl zet Trudeau de recentste Amerikaanse sociale culturele en politieke ontwikkelingen voor schut... in niet minder dan 350 Noord-Amerikaanse dagbladen. De strip kreeg internationale bekendheid toen ie de hele Watergate-toestand op de voet ging volgen en diverse personen aanviel. Meer dan eens weigerden bepaalde kranten de strip nog verder op te nemen. De politieke betrokkenheid ging zelfs zo ver dat President G. Ford verklaarde : "There only three major vehicles to keep us informed as to what is going on in Washington : the electronic media, the print media, and Doonesbury, not necessarily in that order".
In 1975 kreeg Trudeau dan ook de Pulitzer Prize. Het was de eerste maal in de geschiedenis van de "Persprijzen" dat de prijs voor een stripverhaal werd toegekend. In " The Doonesbury Chronicles " werden niet minder dan 572 strips opgenomen, waaronder een 80-tal weekstrips in kleuren. Men heeft er een volledig overzicht van de strip, vanaf zijn ontstaan op het einde van de jaren zestig, toen de grappen zich nog rond het universiteitsleven ontwikkelden, tot 1975.

J.S.

K. ANGER, Hollywood Babylone. Paris. J. J. Pauvert, 1959. 18 x 18 cm. 248 blz. Geill. Genaaid. Uitverkocht.
K. ANGER, Hollywood Babylon. New York, Dell, 1975. 14-305 blz. Gebonden.
Van de Amerikaanse uitgave verscheen in 1976 een gelijmde editie (A Delta Special nr. 5325) 25½ x 18 cm. 5.95 Dollar. 21 gulden.

Het resultaat van de op sensatie beluste journalisten, die jacht hebben gemaakt op het privé-leven van de filmsterren ; de kleine en grote drama's van sterren die betrokken zijn geweest in ophefmakende drughistories, onopgeloste moordzaken, indrukwekkende zelfmoorden, sexuele uitspattingen... kortom, de schokkende feiten uit de gedegenereerde Amerikaanse filmwereld achter de schermen vormen de inhoud van dit hoogst merkwaardig boek.
Het is een interessant boek en ongevaarlijk wanneer men de rol van publieke opinie maar niet wil gaan spelen. Het feit dat een of andere acteur bij een of ander onkies zaakje is betrokken geweest, hoeft immers geen afbreuk te doen aan zijn acteertalent.
De Amerikaanse uitgave verschilt merkelijk van de Franse. Niet alleen werden de teksten grondig bewerkt en aangevuld (o.a. ook met een register), maar ook werd slechts een beperkt gedeelte van de foto's hernomen, zodat beide rijkelijk geillustreerde edities in eenzelfde collectie thuishoren. Bij de vergelijking van het fotomateriaal menen we te moeten besluiten dat de selectie en aanvulling in gunstige zin is gebeurd, maar hebben de indruk dat een zekere autocensuur hier en daar een rol heeft gespeeld: o.a. bij enkele foto's van Fatty Arbucle en

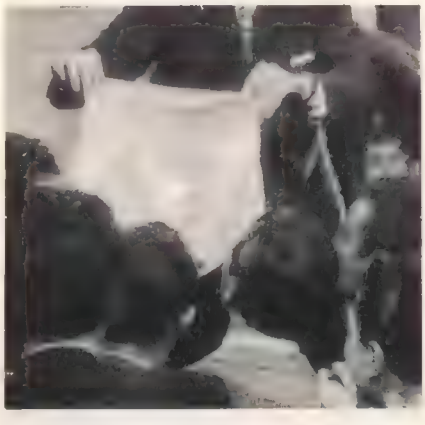

het plaatje waar het ondergoed van Mabel Normand per opbod wordt verkocht.
Goed, heeft het wat met strips te maken ? Niet veel ! Maar er is een tekening uit de Herald Examiner van 21-8-1927 door Winsor Mc Cay en het onlangs verschenen undergroundboekje " Sleazy Scandels of the Silver Screen " (Cartoonist Co-op Press) met werk van A. Spiegelman, K. Deitch, B. Griffith e.a. was geinspireerd op het boek van K. Anger.

J.S.

PIET WIJN BIBLIOGRAFIE.

Nico Noordermeer is momenteel de enige betrouwbare stripfan uit de Nederlanden die meer toekomt dan men hem geven wil. Sedert jaren staat hij onverdroten op de bres om stripminnend Nederland diets en wijs te maken in de doolhof der stripuitgaves en striptekenaars. Na het Kuifjes boek, de Kresse bibliografie en dito herdrukken van oude strips heeft Noordermeer het klaar gespeeld een uitvoerige bijna complete bibliografie van PIET WIJN, de meest onderschatte of links gelaten tekenaar van de generatie der " Hollandse school " of uit de oorspronkelijke groep van de Toonder-boys (Kresse, Wijn, Sprenger, Kabos, Kloezeman e.a.) onder wie ook de thans leeggeschreven Waling Dijkstra, scénarist o.m. voor Verowin, de gaafste van de Piet Wijn- avonturenstrips.
Deze bibliografie - gewoontegetrouw voor Noordermeers eigen publikaties - brengt ook twee herdrukken : De terugkeer van Morghan de Magiër, een Aram verhaal en de meer modernere Dick Durfal strip (DD en de kale jonker). Mooi verzorgd voor de hier luttele prijs van 13 florijnen (incl. verzendkosten). Postgiro 494637 t.n.v. N. Noordermeer met vermelding " Piet Wijn ".
Een boek dat geen strifpan, pardon stripfan mag missen want de oplage is klein maar fijn.

Danny De Laet.

Ivanhoe

Bij zijn terugkeer uit de Derde Kruisvaart wordt Richard Leeuwenhart gevangen genomen door Leopold van Oostenrijk. Deze laatste eist voor de vrijlating van Leeuwenhart een losgeld van 150.000 zilver mark. Jan zonder Land, broeder van Richard, weigert deze som te betalen en hoopt aldus meester te blijven van het Brits eiland...
Ivanhoe heeft echter het spoor van Leeuwenhart gevonden en besluit het nodige geld te vinden. De machtige Normandische adel steunt Jan zonder land. De Saksers blijven trouw aan Richard Leeuwenhart... Ivanhoe vindt een onderkomen bij Izaak van York, wiens leven hij eens redde. Rebecca, dochter van Izaak, schenkt haar juwelen aan Ivanhoé opdat deze aan het tornooi van Ashby zou kunnen deelnemen. Ivanhoe treedt in het strijdperk tegen vijf Normandische ridders. Hij overwint er vier, doch tijdens het gevecht met de vijfde wordt hij gewond en verliest het bewustzijn...

Ivanhoe wordt weer opgenomen door Izaak van York en verpleegd...
Dank je, Rebecca, je bent zo vriendelijk voor me. Ik voel me al veel beter..

Ivanhoe, ik heb nagedacht over hetgeen je me vertelde omtrent Koning Richard.. Ik zal je helpen dit losgeld te verzamelen. Ik ben de schatbewaarder van de Joden en kan veel voor je doen...

Prachtig! Richard Leeuwenhart zal dit nooit vergeten!.. Ik vrees alleen dat je in deze stad niet meer veilig bent. Vlucht naar mijn vader, Cedrik van Saksen, die zal jullie beschermen Ik ga naar Robin Hood in het woud van Sherwood

Ik, Sire. M'n spionnen melden me zo juist dat Ivanhoe het plan heeft opgevat naar Robin Hood te gaan... Izaak van York, zijn dochter Rebecca, evenals Cedrik, de vader van Ivanhoe, en zijn verloofde Rowena zijn op weg naar het Fameslot. Begrijpt u m'n plan? Zodra we de familie en de vrienden van Ivanhoe in onze macht hebben, doen we met hem wat we willen!..

Dat lijkt me een goed plan!.. Indien Ivanhoe uit de weg geruimd is, heers ik alleen en oppermachtig over Engeland. Ik geef je de volmacht, Bois-Guilbert!..

Cedrik leidt zijn groep naar het slot en vermoedt niet, dat de soldaten van Bois-Guilbert langs de weg opgesteld zijn om hen gevangen te nemen...

Robin Hood, een trouw aanhanger van koning Richard woont in de wouden van Sherwood. Zijn volgelingen bezorgen Jan zonder Land veel last...

Ivanhoe vindt in Robin een goed en dapper vriend. Hij zal de buit, die hij op de Normandiërs veroverde, dadelijk afstaan om koning Richard vrij te kopen...

Dat is prachtig, Robin, maar het is niet voldoende...

Een boodschapper vraagt om Ivanhoe te spreken...

Messire, 't is vreselijk ! Ze werden allemaal gevangen genomen!

Wat bedoel je ?... Spreek rustig...

Uw vader, Rowena, Izaak en Rebecca werden aangevallen door Bois-Guilbert. Hij wil hen slechts vrij laten indien u zich gevangen geeft.

Hoor je dat, Robin ? Ik moet gaan !

Wacht, Ivanhoe! Zie je dan niet in dat het een valstrik is? Luister naar hetgeen ik je ga zeggen...

Ivanhoe en Robin beraadslagen lang, dan gaat Ivanhoe alleen naar 't slot van Torquilstone.

Bois-Guilbert wacht ongeduldig...

Haha ! Ik wist wel dat die dappere Ivanhoe me een bezoekje zou komen brengen ! Wachters, laat de brug neer en luister goed naar de bevelen die ik zal geven.

Ivanhoe geeft zijn degen aan de kasteelheer, en vraagt dan de vrijheid voor de zijnen. Maar Bois-Guilbert geeft een teken...

en de wachters storten zich op de ridder...

Ik wist wel dat je een gemene schurk bent, maar dat is al te erg... Verheug je niet te vroeg !

Heer, een man vraagt je te spreken. Hij is alleen, maar ik bemerk beweging in het struikgewas...

Ik ben Robin Hood ! Hou je belofte of anders...

Laat Ivanhoe of zijn vrienden op staande voet vrij, of ik bestorm je burcht !

Robin klakt met de vingers en een vijfhonderdtal boogschutters komen uit het woud...

Hel en duivel ! Hij spreekt de waarheid!... Ik heb een idee... Kom eens hier, Front-de-Bœuf.
Luister goed : Leid de gevangene naar de tin van de toren en als je ziet dat de Bosgeuzen willen aanvallen, gooi je hem te pletter, begrepen ?
Zie je dat, Robin. Nu stel ik de voorwaarden !
Hemel ! Ivanhoe staat op de torentinne...
Niet moeilijk te raden wat ze met hem van plan zijn...
Hahaha ! Kom toch nader, kleine Geuzen ! Kom nader en jullie zien jullie vriend naar beneden vliegen en aan jullie voeten te pletter storten ! Hahaha !
Zeg toch iets ! Zing een afscheidslied voor Robin Hood!
Ellendeling !... Verrader !... Hier, dat is je loon !
Los kun je niet meer, schurk. Als ik naar beneden val, ga je mee. Beveel je soldaten mijn boeien los te maken en vlug !
Soldaten, maak hem vrij Ik... Oef !...
Haast je of je meester is er geweest !
Oei ! Aai ! Oei !
Eens vrij, moet Ivanhoe het hoofd bieden aan de soldaten die hem aanvallen.
Niet zo vlug, lafaard ! Die degen heb ik nodig
Op hetzelfde ogenblik geeft Robin Hood het sein tot de aanval !
TEN AANVAL !... Voor Ivanhoe en Richard Leeuwenhart!
Alvorens men in de burcht van de verrassing bekomen is, bestormen de Geuzen reeds de hoge wallen.

Ivanhoe vecht als een leeuw, en komt weldra in de kerkers, waar hij zijn vader en Izaak van York vindt...
Eindelijk zie ik je weer. Ben je niet gewond ?
M'n zoon ! Je komt net op tijd ! Nog enkele minuten en het was met ons gedaan.

Robin Hood bestormt met zijn kerels het kasteel. Ga vlug naar hem toe. Ik zoek ondertussen Rowena en Rebecca..
We moeten hier goed werk leveren. We steken het kasteel in brand, dat zal een lelijke streep door de rekening van Bois Guilbert zijn !

Messire Bois-Guilbert, we zijn verloren ! De Bosgeuzen staan op de transen en de gevangenen hebben de burcht in brand gestoken...
Alle duivels !

Ik heb m'n laatste woord nog niet gesproken. Zadel m'n beste paard, stel je mannen op bij de brug en haal Rebecca; ik zal haar als schild gebruiken. Op Rebecca zullen ze niet durven schieten...

Rowena, eindelijk heb ik je gevonden! Waar is Rebecca ?
Ik maak me ongerust over haar, zo even was ze nog hier... Een knecht heeft haar meegesleept...

Te midden van het krijgsgewoel hoort Ivanhoe hoe de brug knarsend neergelaten wordt. Hij buigt zich uit een raam en roept...
Halt !
Schiet niet ! Laat hem door !

Bois-Guilbert, die Rebecca voor zich op het paard heeft gezet, galoppeert als een wervelwind voorbij de boogschutters van Robin Hood.

Bois-Guilbert rijdt naar prins Jan en deze vraagt voor Rebecca een losgeld van 150.000 zilvermark... Deze som aan Jan zonder Land betalen, betekent Richard Leeuwenhart aan zijn lot overlaten. Wat moet Izaak doen ? Zijn enige dochter redden of trachten zijn rasgenoten een betere toekomst te bezorgen ? Eindelijk doet hij zijn keuze : Hij geeft Ivanhoe het geld dat met veel moeite ingezameld werd en deze maakt alles gereed om het naar Oostenrijk te brengen en de koning vrij te kopen...

Maanden verlopen en prins Jan ziet in dat zijn list mislukte. Om zich te wreken laat hij Rebecca van toverij beschuldigen...
Rebecca wordt als heks veroordeeld en zal levend verbrand worden...

Op hetzelfde ogenblik treedt een man uit de rijen der zwijgende menigte naar voren...

IK EIS EEN GODSOORDEEL !
Ivanhoe !

Hij kent de wetten van het land, heer. Je kunt het hem niet weigeren op gevaar af zowel door vrienden als door vijanden misprezen te worden...
Goed. Messire Bois-Guilbert zal als kampioen van het recht in het strijdperk treden !
Ivanhoe zal er niet levend uitkomen, dat sta ik borg voor !

Enkele dagen later treden de ridders in het strijdperk. Bois-Guilbert heeft de gesel gekozen en kan er beter mee omspringen dan Ivanhoe. Het duurt niet lang, of hij licht zijn tegenstander uit het zadel...

Ivanhoe kan zich niet verdedigen. De strijd is te ongelijk...

Doch plotseling slingert de gesel zich rond zijn strijdbijl en Ivanhoe trekt zijn tegenstander op de grond...

Hier herbegint het gevecht nog verbeten...

Beiden willen er een eind aan maken, want hun krachten begeven...

Ze hijgen zwaar en het zweet stroomt hen van het gezicht...

Met een laatste krachtinspanning kan Ivanhoe zijn vijand doen wankelen...

... en met één forse slag neervellen...

Prins Jan heeft 't gevecht met spanning en angst gevolgd. Thans kijkt hij om daar hij achter zich lawaai hoort...
Zijn vaandel ! Zijn kleuren ! Zijn ruiters ! Dat is mijn broer Richard Leeuwenhart ! Ik ben verloren...

Richard Leeuwenhart is inderdaad teruggekeerd. In razende galop kwam hij met Robin Hood naar Engeland weer om de verraders te straffen en zijn trouwe ridders te belonen. De strijd van Ivanhoe, de kranige verdediger van zijn koning en land, is niet tevergeefs geweest !

advertentie tarieven

DE CISO-STRIPGIDS IS NU VAN 32 OP 48 PAGINA'S GEKOMEN : NAAST MEER RUIMTE VOOR STRIPHERDRUKKEN IS ER NU OOK MEER PLAATS GEKOMEN VOOR ADVERTENTIES.
DE TARIEVEN ZIJN ALS VOLGT : (in guldens).

	1 x	2 x
1/1 pag.	400,-	750,-
1/2 pag.	200,-	375,-
1/4 pag.	125,-	230,-
1/6 pag.	100,-	190,-
	3 x	4 x
1/1 pag.	1100,-	1400,-
1/2 pag.	550,-	700,-
1/4 pag.	335,-	430,-
1/6 pag.	280,-	360,-

DE TEKST VAN DE ADVERTENTIES NAAR :
UITGEVERIJ BRABANTIA NOSTRA,
VOGELEN ZANGLAAN 3
BREDA. NEDERLAND.

BINNENKORT

VERKRIJGBAAR !